Sri Lanka Journal of Social Development, Volume 01: Issue 07: November 2021

1

A Brief Review of Disability Rights and Welfare in Sri Lanka

R.A.R. Rasika Karunarathne

ABSTRACT

Differently-abled people are one group that often gets into trouble due to the less attention from society. Providing equal opportunities for all people is a highly considered fact worldwide; to establish equity and equality in society, all countries urge to care about people who have become marginalised from the mainstream for many reasons. It is essential to provide facilities focusing on disabilities to enhance well-being to maintain equity and equality. Concerning this prime objective, as a welfare State of Sri Lanka has a great responsibility to cater to basic needs to meet of disable people. The State and Non-State sectors also provide many facilities to establish universal equity. Therefore, disabled people should be given more welfare programmes to uplift their living conditions to protect social security. Also, there should be special attention to empower those who have become different able concerning those who are the part of society to obtain their services to the development of society. The Sri Lankan government has introduced many attractive approaches to enable people's potentiality. It is important to identify such programmes that have been influenced on beneficiaries to identify what extent the government has made attempts to rescue from the marginalityin society. Accordingly, this paper has discussed the condition of Disabilities in Sri Lanka. This paper focuses on examining the current status of welfare programs that have been executed to enhance the living conditions of disabled people in Sri Lanka.

Key Words : *Disability, Disability Rights, Welfare programs for disabled people*

INTRODUCTION

There is no specific definition regarding the disabled, but various definitions can be identified concerning the disabled. UPIAS was a disabled people's organisation, created in the 1970s, and among its leaders were Paul Hunt and Vic Finkelstein. Disability is described in the document as follows:

In our view, it is society that disables physically impaired people. Disability is something imposed on top of our impairments by the way we are unnecessarily isolated and excluded from full participation in society. Disabled people are therefore an oppressed group in society. To understand this, it is necessary to grasp the distinction between the physical impairment and the social situation, called 'disability', of people with such impairment. Thus we define impairment as lacking part of or all of a limb, or having a defective limb, organ or mechanism of the body; and disability as the disadvantage or restriction of activity caused by a contemporary social organisation which takes no or little account of people who have physical impairments and thus excludes them from participation in the mainstream of social activities. Physical disability is, therefore, a particular form of social oppression (UPIAS, Fundamental Principles of Disability (n 12) 20).

Disability is an inevitable fact of life for nearly everyone; almost everyone will be partially or permanently disabled at any stage in their lives. Those who live until old age will face growing difficulties in living. Disability is multifaceted, and the approaches to alleviate its drawbacks are many and systematic, depending on the situation (World report on Disability, World Health Organization,2011). The World Health Organization (WHO) Defines Disability as: Disabilities is a broad concept that encompasses impairments, movement limits, and participation constraints. A disability is a problem with a person's body function or structure; an operation constraint is a problem with a person's ability to perform a task or action. A participation exclusion is a problem with a person's ability to participate in life conditions. As a result, disability is a dynamic condition that reflects the relationship between a person's body and the environment in which he or she exists (https://www.disabled-world.com/definitions/disability-definitions.php).

There can be identified six functional disabilities as follows:

- Cognitive (serious difficulty concentrating, remembering or making decisions)
- Hearing (serious difficulty hearing or deafness)

- Mobility (serious difficulty walking or climbing stairs)
- Vision (serious difficulty seeing or blindness)
- Self-care (difficulty dressing or bathing) and
- Independent living (difficulty doing errands alone) (https://www.cdc.gov/ncbddd/disabilityandhealth/dhds/overview.html)

Methodology

The prime intention of the study was to examine the status of the welfare programs for differently able people in Sri Lanka. In line with that, empirical research studies, secondary resources were used and the qualitative systematic review method has been applied to reach the objective of this article.

Results and Discussion

Current Status of Disability in World

According to the WHO, there are a few notable figures with disabilities worldwide: Blindness and vision disability are 1.3 billion individuals worldwide. This equates to 17% of the world's population. Deafness and hearing loss affects 466 million people are worldwide. This equates to about 6% of the world's population. Almost 200 million people worldwide have an intellectual disability (IQ below 75). This equates to about 2.6 per cent of the global population daily. Seventy-five million people need a wheelchair. This is equivalent to 1% of the world's population(https://www.inclusivecitymaker.com). One billion people, or 15% of the world's population, are disabled, with the rate of disability being highest in developed nations. Severe disabilities affect one-fifth of the current global population, or between 110 million and 190 million individuals (https://www.worldbank.org/en/topic/disability). About 600 million individuals, or more than 10% of the global population, are believed to be disabled today. Nearly 400 million live in developed countries (Jayewardene, 2015).

Disability in Sri Lanka

People with disabilities account for around 15% of the global population, making them the world's highest and poorest minority. Eighty per cent of people with disabilities are thought to exist in developed countries (UN Enable. Factsheet on Persons with Disabilities). Persons

with Disabilities (PwDs) account for a significant portion of Sri Lanka's diverse community. The Department of Census and Statistics (DCS) conducted a population census in 2011 that identified 8.7% of the total population asPersons with Disabilities. However, significant questions exist about the meaning and requirements for defining and collectingPersons with Disabilities during the census (UN Universal Periodic Review –Sri Lanka 2017). Sri Lanka has over 1.6 million people with disabilities, according to the most recent Census of Population Data (2012) (https://undpsrilanka.exposure.co/disability).

Types of Difficulties-2012 (population aged five years and over)

Difficulties	Difficulty Number	Rate per 1000persons		
		Total	**Male**	**Female**
Total with difficulties	**1,617,924**	**87**	**77**	**96**
seeing	**996,939**	**54**	**47**	**60**
Walking	**734,213**	**39**	**31**	**47**
Hearing	**389,077**	**21**	**19**	**23**
Cognition	**343,689**	**18**	**16**	**21**
Self-care	**197,575**	**11**	**10**	**11**
Communication	**180,833**	**10**	**10**	**10**

(Source:https://unstats.un.org/unsd/demographic-social/meetings/2016/bangkok--disability-measurement-and-statistics/Session-6/Sri%20Lanka.pdf)

The above table depicts that how many number of people are from different-abled in Sri Lankan society. The highest number of people are representing from the visibility issue among overall difficulties persons and it has taken place highly considerable amount compare with other difficulties, is 996,939.

Disability Rights and Welfare programs in Sri Lanka

All the people who live in society are enjoying rights offered by the government. Also, governments make an agreement with International Convention to provide facilities and maintain the democracy of their countries. Sri Lankan government has also made congruence to follow international conventions in order to establish the well-being of disabilities. For instance, the Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) In March 2007.

Sri Lankan constitution provides allocation to establish social security under clause 01 of Article 12 of the constitution specifies that "all persons are equal before the law and are entitled to equal protection of the law" (Sri Lanka Disability Information Sheet- May 2014). National action plan for the protection and promotion of human rights -2011/ 2016 has also

taken steps to protect disabled people. This act focuses on avoiding discrimination against disabilities on education opportunities, employment and access to the built environment.

The following provisions have also made sure to protect the rights of disabled persons.

- Visually handicapped trust fund Act
- National Policy on Disability in Sri Lanka
- Widows and Orphans pension scheme under ordinance No.13 of 1906
- Disability Rights Bill -2006
- The National Policy on Disability in Sri Lanka
- Public Administration on circular No. 27/28
- The cabinet approved sign Language as an accepted language on 08/ 09/2011

Department of social services provides community-based rehabilitation programs to rehabilitate persons with disabilities, integrate them into society, and provide services in their own homes. In addition to Department of Social Welfare, Probation and Child Care also provides many facilities and supports for people with disabilities to uplift their living conditions providing financial aids for Infrastructure, entrance facilities, washroom facilities, Water (For the low income gaining disabled people), Providing self-employment aids (For the low income gaining disabled people), Providing self-employment training, Providing aid equipment (For the low income gaining disabled people), Wheel Chairs, Crutches, Tricycles, Commode chair, Artificial legs and arms, Walking frames, Hearing aids, White Canes, Lenses, Spectacles, Other special equipment, Celebrating the international day of people with disabilities, Establishing and maintaining of disabled peoples' cooperative society, providing counselling services and carrying out services in collaboration with the Chief Secretariat for the handicap.

Children with special needs education is one area that should be focused on providing equal opportunity for differently-abled that children. Sri Lankan society provides many facilities to cater to education and other education opportunities. UNICEF (2016) (Census of Population & Housing -2012). reported that 23.5% of children aged 5-14 with disabilities and 55.4% of the disabled population aged 15-19. There are 24,518 children with special educational needs in primary classrooms, and 24,266 are in grades 6-13 in regular schools in Sri Lanka (https//moe.gov.lkSchool-Census-of –Sri-Lanka). In national and regional schools across the country. 704 special education units are serving 7513 students with special needs. In addition to there are 26 assisted special schools governed by boards of

management, grades and three schools under the Ministry of Education to provide learning facilities to students with particular educationneed. (https//www.statistic.gov.lk/Resource/en/Education/School_Census/Scool).

Conclusion

The Sri Lankan government and other approved agencies have established numerous welfare facilities and they have made special arrangements to protect disabled people's human rights. Even though several measures have been taken to protect disabled persons, there are still barriers in the way of their working practices. As a result, more emphasis should be placed on providing well-defined services to specific groups of individuals to improve their quality of life. Regardless of those people's limitations, what kind of talents they possess should be determined. The need for services that are more suited to a specific group of people should be implemented.

REFERENCES

1. Campell, Fiona.K.(2013). *A review of Disability Law and Legal Mobilization in Sri Lanka*; LST Review volume 23, issue 308 June 2013; Printed by Law Society Trust
2. Census of Population & Housing. (2012). *Department of Census*
3. Census of Population and Housing. (2012). *Key Findings; Department of Census and Statistics, Ministry of Finance and Planning.*
4. Gunasinghe, Leela. G.L. (2003). *Country Report "Educational Support for Children with multiple disabilities with sensory impairment including deaf-blindness in Sri Lanka*, Department of Social Services.
5. Jayawardena, D.S.R. (2015). *Protection of the rights of the people with disabilities in Sri Lanka need new legislation; proceedings of 8th International Research Conference*, Kothalwala Defense University, Rathmalana, Sri Lanka.
6. National Education Commission. (2016). *Proposal for a National Policy on General Education in Sri Lanka* -2016,
7. Sri Lanka Disability Information Sheet-2014, https://acfid.asn.au/sites/site.acfid/files/resource_document/SriLanka-disability-factsheet.pdf
8. UN Enable. Factsheet on Persons with Disabilities. http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=18.

9. Disability Organizations Joint Front. (2017). *UN Universal Periodic Review -Sri Lanka 2017*, Third Cycle, 28th session, Submission for the Review of persons with disabilities in Sri Lanka.
10. Union of the Physically Impaired Against Segregation, *Fundamental Principles of Disability*
11. World Health Organization. (2011). *World report on Disability*

Web Resources:

https//moe.gov.lk/wp-content/uploads/2020/06/Annual –School-Census-of –Sr-Lanka.pdf

https//www.statistic.gov.lk/Resource/en/Education/School_Census/Scool_Census_report_2019

https://undpsrilanka.exposure.co/disability-inclusion

https://www.cdc.gov/ncbddd/disabilityandhealth/dhds/overview.html

https://www.disabled-world.com/definitions/disability-definitions.php

https://www.inclusivecitymaker.com/disabled-people-in-the-world-in-2019-facts-and-figures

https://www.worldbank.org/en/topic/disability

Sri Lanka Journal of Social Development, Volume 01: Issue 07: November2021

2 ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමේ වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීම

මල්ෂානි හෙට්ටිආරච්චි

සාරාංශය

ස්වෛරී රාජ්‍යයක් ලෙස දශක හතක් පමණ පසු කළ ද ශ්‍රී ලංකාව තවමත් අවිච්චින්න වෘද්ධි මාර්ගයකට නිසිලෙස ප්‍රවිෂ්ටව නැත. ඒ හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය විවිධ දුෂ්කරතාවන්ට මුහුණ පා ඇත, දරිද්‍රතාව මේ අතර ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ගනියි. මෙම ගැටළුවට විසඳුම් සෙවීමට ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් විසින් විවිධ ක්‍රමෝපායන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදි. එලෙස ක්‍රියාත්මක කරන ලද එක් වැඩසටහනක් ලෙස සමෘද්ධි වැඩසටහන හඳුනා ගත හැකිය. ඒ තුළින් ආර්ථික වෘද්ධියක් ඇති කිරීම, මානව ප්‍රාග්ධන සංවර්ධනය හා සහභාගීත්ව සංවර්ධනය හරහා දිළිඳු ජනතාව සවිබල ගැන්වීම ප්‍රධාන අරමුණ කොට ගෙන ඇත. සමෘද්ධි වැඩසටහන තුළ ක්‍රියාත්මක වැඩසටහන් දිළිඳු ජනතාවගේ පරිභෝජනය මෙන්ම නිෂ්පාදනය ද අරමුණු කොටගෙන ක්‍රියාත්මක වී ඇත. දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීම සඳහා ආහාර මුද්දර ක්‍රමය, ජනසවිය, වැනි වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක වුවද ඒවා අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල පූර්ණය කර නොමැති වීමත් සමග සමෘද්ධි වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක විය.සමෘද්ධිය තුළක්‍රියාත්මක වන ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහනදරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමේ ක්‍රියාවලියට කොතරම් දුරකට දයකවී ඇත්ද? එහි මූලික අරමුණු වලට ලඟා වීමට පවතින බාධක මොනවාද?, එහි ප්‍රතිලාභ සැබෑ දිළිඳු පවුල් කරා ලඟා වනවාද? යන්න විමසා බැලීම මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණු වේ. එමඅරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සමෘද්ධි වැඩසටහනට සම්බන්ධව කටයුතු කරන රාජ්‍ය නිළධාරීන් හා අහඹු ලෙස තෝරා ගන්නා ලද ප්‍රතිලාභීන් හා බැංකු ප්‍රතිලාභීන්ගෙන් සම්මුඛ සාකච්ඡාවක් හා ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් ප්‍රාථමික දත්තයන් ද දෙපාර්තමේන්තු දත්ත මගින් ලබා ගත් ද්විතීක දත්තයන් ද මීට පාදක කර ගනී. සංඛ්‍යානමය දත්ත පරීක්ෂාවක් මගින් සමෘද්ධි වැඩසටහනේ මූලික අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම පරීක්ෂා කරයි. එහි ක්‍රියාත්මක ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධවීම හා ප්‍රතිලාභී ආදායමත් මෙම වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධවීමට ප්‍රතිලාභීන්ගේ රුචිකත්වය අතර වෙසෙසි බලපෑමක් හඳුනා ගත හැකිය. ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධවීම හා ප්‍රතිලාභී විරැකියාව අතර හා ප්‍රතිලාභී ඉතුරුම් අතර සම්බන්ධතාවයක් නොමැති බව දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී හඳුනා ගන්නා ලදී. සමෘද්ධි වැඩසටහන ආරම්භ කොට දශක දෙකක් පමණ ගතවී ඇති නමුත් දරිද්‍රතාවය මුලින් උපුටා දැමීමක් සිදු නොවූ බව සංඛ්‍යා ලේඛන වාර්තා මගින් තහවුරු වේ. ඒ අනුව තවමත් සමාජය තුළ දරිද්‍රතාවය ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙස පවතී.

මුඛ්‍ය පද :ආර්ථික වර්ධනය, දරිද්‍රතාවය, දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමේ වැඩසටහන්, සමෘද්ධි වැඩසටහන

හැඳින්වීම

නිදහසේ සිට මෙරට ආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන් ක්‍රමක්‍රමයෙන් ආවෘත මට්ටමක් දක්වා ගමන් කරන ලදී. එහි උච්චතම තත්වය 1970-1977 කාලය තුළ දැකිය හැකිය.ආවෘත ආර්ථික ක්‍රමවේදයකට හිමිකම් කියන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ 1977 දී සිය විවෘත ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සමග සමාජවාදී ක්‍රමවේදයේ සිට ලිබරල්වාදී ආර්ථික ක්‍රමයකට මාරු විය(ප්‍රනාන්දු, 2011, පිː73). ඒ වන විටත් සමාජය තුළ දරිද්‍රතාවය මුල්බැසගෙන තිබුණි. ඒ සඳහා විවිධ ප්‍රතිපත්තිමය වැඩසටහන් ආරම්භ කරන්නට යෙදුණි. ඒවා ආර්ථික වෘද්ධිය උපායමාර්ග මූලික කොට ගෙන සකස් වූව ද එහි අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ළඟා කර ගත නොහැකි විය. ආර්ථික වෘද්ධි ප්‍රතිඵලයන් දිළිඳු ජනතාවට සම්ප්‍රේෂණය වන ක්‍රමවේදයක් හරහා සහස්‍ර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ ක්‍රියාවට නංවන ලදි. ඒ හරහා දරිද්‍රතාවයට පිළියම් සෙවීමට ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ගේ අවධානය යොමු විය. එහි දී සංවර්ධන ප්‍රවේශයක් හරහා ආර්ථික වෘද්ධිය වේගවත් කර ගැනීම සඳහා දිළිඳු සහන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක විය. ඒ හරහා සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත දියුණු කිරීම, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, දරිද්‍රතාවෙන් පෙළෙන ජනගහනය සවිබල ගැන්වීම, දරිද්‍රතාවෙන් පෙළෙන ජනතාවගේ මූල්‍ය පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, ආදී විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක විය. මෙලෙස ක්‍රියාත්මක වූ වැඩසටහන් ලෙස ආහාර මුද්දර වැඩසටහන, ජනසවිය වැඩසටහන හඳුන්වා දිය හැකිය. ඒවා අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල කරා ලඟා නොවීම හේතුවෙන් වර්තමානය තුළ (1995 සිට) ද දරිද්‍රතාවය අවම කිරීමේ වැඩසටහනක් ලෙස සමෘද්ධි වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වේ. නමුත් දරිද්‍රතා උපනතීන් සංඛ්‍යාත්මකව පහළ අගයන් නිරූපනය කළ ද දරිද්‍රතාවය අවම කිරීමේ වැඩසටහනක් ලෙස සමෘද්ධි වැඩසටහන තුළ ප්‍රතිලාභීන් ප්‍රමාණය ඉහළ ගොස් ඇත(ප්‍රනාන්දු, 2011පිː12). ඒ අනුව සමෘද්ධි වැඩසටහන තුළින් දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමේ ක්‍රියාවලියට කොතරම් දුරකට දයකවී ඇත්ද?,එහි ප්‍රතිලාභ සැබෑ දිළිඳු පවුල් කරා ලඟා වනවා ද?, නොඑසේ නම් එහි මූලික අරමුණු වලට ලඟා වීමට බාධක පවතී ද යන ගැටළු හඳුනා ගත හැකිය. දරිද්‍රතාවය අවම කිරීමේ වැඩසටහනක් ලෙස සමෘද්ධි වැඩසටහන එහි මූලික අරමුණට ලඟා වී ඇතිද? යන්න මෙහිදී අධ්‍යයනය කරනු ලබයි. සමෘද්ධි වැඩසටහනේ දරිද්‍රතා අවම කිරීමේ මූලික අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. එමගින් ප්‍රතිලාභී ආදයමට, ඉතුරුම් වලට හා විරැකියාව කෙරෙහි කවර බලපෑමක් ඇති කරනු ලබනු ඇතිද යන්න පරීක්ෂා කරනු ලබයි. තවද ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධවීමට දක්වන රුචිය පිළිබඳව ද අධ්‍යයනය කරනු ලබයි. දත්ත රැස් කිරීමේදී ප්‍රාථමික දත්ත මෙන්ම ද්විතීයික දත්ත ද උපයෝගී කර ගනී. සමෘද්ධි සමිති වල වාර්තා සමෘද්ධි දෙපාර්ථමේන්තු දත්ත වාර්තා ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන වාර්තා මෙහි ද්විතීක දත්ත ලෙස යොදා ගනී.ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කිරීමේ දී මාලිම්බඩප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ග්‍රාම නිළධාරී වසම් අතරින් වැඩිම ප්‍රතිලාභීන් සිටින වසම, අඩුම ප්‍රතිලාභීන් සිටින වසම, හා මධ්‍යස්ථ ප්‍රමාණයක් සිටින වසම් 3ක් සංගණනය ලෙස තෝරා ගන්නා ලදී. මෙහිදී බැංකු හා සහනාධාර ප්‍රතිලාභීන්ගෙන් 150 දෙනෙකු මෙම නියැදියට අයත් වේ. මෙම ප්‍රතිලාභීන් සමග හා සමෘද්ධි වැඩසටහනට සම්බන්ධව කටයුතු කරන රාජ්‍ය නිලධාරින් කරන ලද ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා, කණ්ඩායම් සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ ක්‍රමවේද ඇසුරින් දත්ත රැස්කර ගන්නා ලදී. එම දත්ත කයි වර්ග පරීක්ෂාවක් මගින් පරීක්ෂා කරනු ලබයි.

දරිද්‍රතාවය

සමාජයේ විවිධ ආයතන, පුද්ගලයන් හා සංවිධාන, සංවර්ධන උපනතීන් ඉදිරිපත් කොට ඇති අතර එම උපනතීන්ට ළඟා නොවන ජනගහනය දරිද්‍රතාවෙන් පෙළෙන ජන කොටස් ලෙස හඳුනා ගනී. මෙම ආයතන, පුද්ගලයන් හා සංවිධාන විසින් විවිධ සාධනීය මට්ටම් දරිද්‍රතාවය මිනුම් කිරීමට යොදා ගන්නා අතර ඊට නිර්වචනයන් ද ඉදිරිපත් කොට ඇත. ආර්ථික විද්‍යාඥයින් හා සමාජ විද්‍යාඥයින් දරිද්‍රතාව තම විෂය පථයට අනුව නිර්වචනය කොට ඇත. එම නිර්වචනය දරිද්‍රතාවයේ ස්වභාවයේ ලක්ෂණ හා දරිද්‍රතාවයට බලපාන ලද හේතු පදනම් කොට ගෙන විවිධත්වයක් ගෙන ඇත. ලෝක බැංකුවේ සංවර්ධන වාර්තාවේ දරිද්‍රතාවය ලෙස අර්ථ දක්වා ඇත්තේ සුබී භාවයේ විනීතතාවය ලෙසයි (අතපත්තු,2011, පි:124). ලෝක ආහාර සංවිධානය ට අනුව දරිද්‍රතාවය යනු දිනක ආහාර වේලක අවම කැලරි ප්‍රමාණය ලබා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ආදායමක් නොලබන පිරිස ලෙස දක්වා ඇත. එසේම එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ අර්ථකථනයට අනුව දරිද්‍රතාවය යනු ඇමරිකානු ඩොලර් 1ට වඩා අඩු හෝ දිනකට ඇමෙරිකානු ඩොලර් 2ට වඩා අඩු ආදායමක් ලබන ජනකොටසයි. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවට අනුව "සෑම මනුෂ්‍යයෙකුටම හිමිකමක් ඇති අත්‍යවශ්‍ය වත්කම් සහ අවස්ථා අහිමි වීම දරිද්‍රතාවයයි" එහිදී දරිද්‍රතාවයේ මූලික ප්‍රභේද 3ක් හඳුනා ගනියි. ඒවා නම් මානව, ආදායම්, හා නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාවයයි (ප්‍රනාන්දු,2011,පි:72) දරිද්‍රතාවය ප්‍රභේද 5ක් රොබට් චේම්බර්ස් දක්වනු ලබයි. එනම් ආදායම් දරිද්‍රතාවය, කායික දුබලතාවය, පීඩනයට ගොදුරුවීමේ නැඹුරුතාවය, බලරහිතබාවය,හුදෙකලා වීම ආදිය වේ. මෙම අංශයන්ගේ පවතින සම්බන්ධතාව හේතුකොටගෙන දරිද්‍රතාවය තවදුරටත් තීව්‍ර කරමින් ඔවුන් විහීනතා පාෂයකට නතු වේ (අතපත්තු,2011,පි:124).

දිළිඳු බවේ විෂම චක්‍රය

රැග්නාර් නර්කස් නම් ආර්ථික විද්‍යාඥයාට අනුව දිළිඳු බව සමාජය තුළ ජනිත වීමට පහත චක්‍රයේ බලපෑමක් පවතින බව පෙන්වා දෙයි (හීදැල්ලආරච්චි,2011,පි:12).

රූප සටහනක් අංක 01

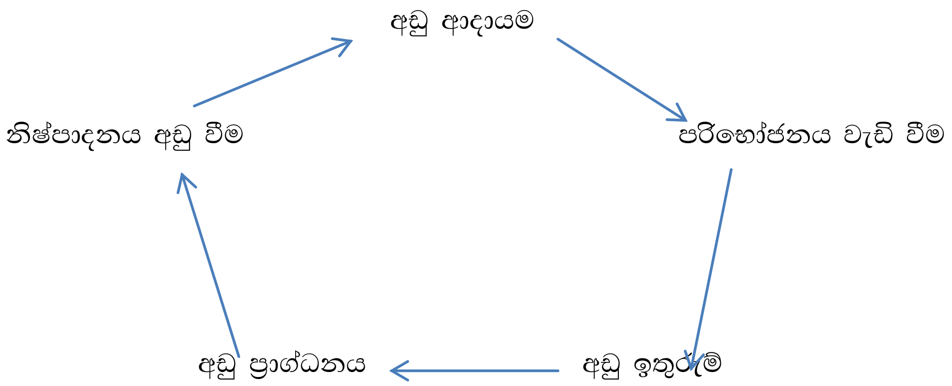

(හීදැල්ලආරච්චි, 2011,පි:73)

දරිද්‍රතා උපනතීන් ඉවත් කිරීමට නම් විෂම චක්‍රයේ යම් අවස්ථාවක් බිඳ දැමිය යුතුය. මැදි ආදායම් ලබන රටක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වෘත්තීය ජනගහන සංවර්ධනයට නොගැලපීමත්, කුටුම්බවල ඒක පුද්ගල පරිභෝජනය ඉහළ යාමත්, හේතුවෙන් ඉතුරුම් අගය පහළ මට්ටමක පවතී. මෙම අඩු ඉතුරුම් ආයෝජන මට්ටම පහළින් තීරණය කරන අතර නිෂ්පාදන පහළ වැටීමට ද හේතු සාධක වේ.

දරිද්‍රතාවය මිනුම් කිරීම

සාමාජීය හා ආර්ථික දෘෂ්ටිකෝණයට අනුව දරිද්‍රතාවය විවිධ ලෙස මිනුම් කරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය මිනුම් කරනු ලබන්නේ නිල දරිද්‍රතා රේඛාව මගිනි(අතපත්තු,2011, පි:125). එසේ වුවද තවත් මිනුම් කිහිපයක් ඒ සඳහා යොදා ගනී. දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ අගය, ආයු අපේක්ෂණය, ළදරු මරණ හා මාතෘ මරණ, සාක්ෂරතාවය වැනි නිර්ණායක ඊට පදනම සපයනු ලබයි. තවද මූලික මිනිස් අවශ්‍යතා සපුරා ගන්නා ආකාරය, යටිතල පහසුකම් වල ස්වභාවය හා සෞඛ්‍ය තත්ත්වය ද දරිද්‍රතාවය මිනුම් කිරීමට යොදා ගනී. මෙලෙස දරිද්‍රතාවය මිනුම් කිරීමට යොදා ගන්නා නිර්ණායක ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශයට රටකින් රටකට වෙනස් විය හැකියි.

දරිද්‍රතාවය පිටු පිටුදැකීමට ක්‍රියාත්මක වැඩ වැඩසටහන්

ජනගහන වර්ධනයට සාපේක්ෂව ආර්ථික වර්ධන අනුපාතය ප්‍රමාණවත් නොවීම තුළ ජනගහනයේ පරිභෝජන වියදම ඉහළ යන අතර ආදායම පහළ මට්ටමක තීරණය වේ. එම පහළ ආදායම් මට්ටම ඉතුරුම් මට්ටම අඩු කිරීමට ද හේතු සාධක වේ. ආර්ථිකයක ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයට මූලාශ්‍ර සපයන ඉතුරුම් සෘණ අගයක් ගැනීම ප්‍රාග්ධනය අඩු වීම කෙරෙහි බලපායි. අඩු ප්‍රාග්ධනය නිෂ්පාදන ව්‍යුහය අඩපණ කිරීමට සමත් වේ. මෙම විෂම චක්‍රය බිඳ දැමීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව නිදහසින් පසු විවිධ ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. මෙම ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග අංශ දෙකක් යටතේ හඳුනාගත හැකිය.

01. පරිභෝජනය මූලික කර ගත් ප්‍රතිපත්තිමය වැඩසටහන්

02. පරිභෝජනය හා නිෂ්පාදනය යන දෙකම මූලික කරගත් ප්‍රතිපත්තිමය වැඩසටහන්

ආර්ථික විද්‍යාඥයන්ට අනුව පරිභෝජනය පමණක් මූලික කරගත් වැඩසටහන් වලට වඩා පරිභෝජන හා නිෂ්පාදන යන අංශ දෙකම මූලික කරගත් වැඩසටහන් දරිද්‍රතාව අවම කිරීමට උපකාරී වේ. ඒ වශයෙන් ගත් කළ ආහාර මුද්දර ක්‍රමය, ජනසවිය වැඩසටහන හා ජනසවිය භාරකාර අරමුදල ආදිය ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද පරිභෝජනය මූලික කර ගත් සවිබල ගැන්වීමේ වැඩසටහන් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය. පරිභෝජනය හා නිෂ්පාදනය යන දෙකම මූලික කරගත් වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක වන වැඩසටහන සමෘද්ධි වැඩසටහනයි.

ආහාර මුද්දර ක්‍රමය

උතුරු නැගෙනහිර පළාත් තුළ ඇතැම් කොටස් වල තාවකාලිකව ක්‍රියාත්මක නොවූ ආහාර මුද්දර ක්‍රමය දිස්ත්‍රික්ක 17ක සක්‍රීය ලෙස ක්‍රියාත්මක විය. පළමු අදියරේ දී ආහාර මුද්දර පවුල් 1886194ක්

වූ නමුත් වැඩසටහන ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමත් සමඟ වර්ගීකරණය කරන ලද දිළිඳු පවුල් අතරින් පවුල් 769504 ක් තෝරා ගැණින (ගමගේ, 1998, පිː27).

ජනසවිය වැඩසටහන

ආහාර මුද්දර ක්‍රමය තුළින් දරිද්‍රතා උපනතීන් අවම නොවීම හේතුවෙන් 1989 අංක 4 දරණ පනත මගින් ඉලක්කගත වැඩසටහනක් ලෙස ජනසවි වැඩ වැඩසටහන් ආරම්භ විය. එහි ප්‍රධාන අරමුණු කිහිපයක් හඳුනාගත හැකිය. දිළිඳු ජනතාව මූලික කොට ගෙන ඔවුන්ගේ දිළිඳු බව, විරැකියාව, පෝෂණ අවශ්‍යතා, සිය කුසලතා, ආකල්ප පදනම් කොට ගෙන සංවර්ධනය කිරීම හා ආර්ථික ස්ථාවරත්වයක් ඒ හරහා ඇති කිරීම පදනම විය.

ජනසවිය වැඩසටහන තුළට ප්‍රතිලාභීන් තෝරා ගැනීම ග්‍රාමීය අංශය තුළින්ම සිදු වූ අතර එහි දී යොදාගත් ආදායම් නිර්ණායක පොදුවේ රජය විසින් ලබාදෙන ලදී. ප්‍රතිලාභීන් තේරීමේදී ආදායම් මට්ටම ලෙස මසකට රුපියල් 700කට වඩා අඩු ආදායමක් උපයන කුටුම්භ මෙහි දී තෝරා ගන්නා ලදී. මෙලෙස තෝරා ගන්නා ලද කුටුම්භ සඳහා වසර 2 කාලයක් සඳහා සිය ආයෝජන හා පරිභෝජන කටයුතු සඳහා මාසික රුපියල් 2500ක දීමනාවක් ලබා දෙන ලදී. මෙම දීමනාවෙන් කොටසක් ඉතුරුම් ලෙස භාවිතා කළ යුතු අතර අනෙක් කොටස පරිභෝජනයට වෙන්විය. මෙලෙස ප්‍රතිලාභ හිමි කුටුම්භ වලට පරිභෝජන භාණ්ඩ ලබා ගැනීමට සමුපකාර ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වූ අතර ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී වෘත්තීය පුහුණුව ලබා දීම, ස්වයං රැකියා සඳහා ප්‍රාග්ධන ණය ලබා දීම ආදිය සිදු කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිලාභ ලබන සෑම කුටුම්භයක්ම තම ශ්‍රමය මසකට ශ්‍රම ඒකක 20 ක දායකත්වයක් ඵලදායක පොදු වැඩසටහනකට ලබාදිය යුතුය. එසේ නොමැති වීම තම ප්‍රතිලාභය අහිමි වීමට හේතු සාධක වේ (ගමගේ. 1998).

ජනසවි භාරකාර අරමුදල

ලෝක බැංකුවේ සත්කාරක වැඩසටහනක් ලෙස 1990 අවසානයේ දී ජනසවි භාරකාර අරමුදල පිහිටුවන ලදී. ග්‍රාමීය ජනතාව සම්බන්ධ කොට ගෙන විරැකියාව අවම කිරීම, පෝෂණ අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කිරීම, මෙම වැඩසටහනේ මූලික අරමුණ විය. රාජ්‍ය බැංකු පද්ධතිය යොදාගෙන මෙම ප්‍රතිලාභීන්ට අවශ්‍ය ණය ලබාදීම සිදුකරන ලදී. මෙම වැඩ වැඩසටහන මගින් ග්‍රාමීය අංශය තුළ විවිධ ප්‍රජා ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කෙරුණි. එම ව්‍යාපෘති සමාජ ආර්ථික සුභසාධන කටයුතු සඳහා යොමු වූ ඒවා වීම විශේෂත්වයකි (ගමගේ 1998,පිː28).

සමෘද්ධි වැඩසටහන

ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතා උපනතීන් අවම කිරීම සඳහා විවිධ වූ පරිභෝජනය ඉලක්ක කරගත් ප්‍රතිපත්ති වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූව ද ඒවා අපේක්ෂිත සාධක මට්ටමට ළඟා නොවීම හේතුවෙන් 1995 දී, සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය එවකට රජය විසින් ආරම්භ කරන ලදී. සමෘද්ධි වැඩසටහන පරිභෝජනය හා නිෂ්පාදනය යන දෙකම මූලික කරගත් ප්‍රතිපත්තිමය වැඩසටහනකි. ජනසවිය ව්‍යාපාරය තුළින් පෝෂණය වූ දිළිඳු පවුල් සමෘද්ධි වැඩසටහනට යොමු කෙරුන අතර එය නව ජාතික වැඩසටහනක් ලෙස ක්‍රියාවට නැගුනි. සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය තුළ මූලික වූ ප්‍රධාන අරමුණු කිහිපයක් හඳුනාගත හැකිය.

- ⋆ දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම
- ⋆ දරිද්‍රතාවෙන් පෙළෙන ජන කොටස් ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ කර ගැනීම.
- ⋆ අඩු ආදායම් ලාභීන් සවිබල ගැන්වීම.
- ⋆ දිළිඳු ජනතාවගේ විරැකියාව අවම කිරීම.
- ⋆ ඉතුරුම් පුරුදු ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ⋆ ස්වයං රැකියා හරහා ජීවනෝපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.

(මූලාශ්‍රයඃ සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තු වාර්තා,2020)

මෙම අරමුණු වලට අනුව සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය තුළින් ශ්‍රී ලංකාව් දිළිඳු ජනතාව සවිබල ගැන්වීම් හරහා දිළිඳු බව තුරන් කිරීම මූලික අරමුණ බව හඳුනාගත හැකිය. දිළිඳු පවුල් රැක බලා ගනිමින් ඔවුන්ට ඉන් අත්මිදීම සඳහා අවශ්‍ය සහය ලබා දීම මෙම වැඩසටහටනෙන් සිදුකිරීමට බලාපොරොත්තු විය. සහනාධාර වැඩසටහන හා ඉතුරුම් වැඩසටහනෙන් ආරම්භ වූ නමුත් වර්තමානයේ සමෘද්ධි වැඩසටහන ප්‍රධාන අංශ 5 කින් සමන්විත වෙයි.

1 සහනාධාර වැඩසටහන.

2 බැංකු වැඩසටහන.

3 සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන

4 සමාජ සංවර්ධන වැඩසටහන

5 ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන

සමෘද්ධි වැඩසටහන දිස්ත්‍රික්ක 25 පුරාම සෑම ග්‍රාම නිලධාරී වසමකම ක්‍රියාත්මක වේ. එහිදී රාජ්‍ය නිළධාරීන්ගේ හා ප්‍රජා මූල සමිති සභාපතිවරුන් ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය තුළින් මෙම වැඩසටහන් ග්‍රාමීය ජනතාව වෙතට රැගෙන යනු ලබයි. පුද්ගලයා සංවර්ධනය කිරීම වෙනුවට පවුල සවිබල ගැන්වීම මෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු විය. කාන්තාව මූලික කොට ගෙන ආර්ථික හා සමාජීය යන අංශ දෙකෙන්ම සවිබල ගැන්වීම මෙහි දී සිදු විය.

සහනාධාර වැඩසටහන

සමෘද්ධි වැඩසටහන තුළ ක්‍රියාත්මක වන සහනාධාර වැඩසටහන දිළිඳු කුටුම්භ වල පරිභෝජන අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා මුදල් සහනාධාරයක් ලබා දීම මෙමගින් සිදුකරනු ලබයි. මෙය සමෘද්ධි වැඩසටහනේ මූලික සංකල්පය යි. මෙම වැඩසටහනට වර්තමානයේ ප්‍රතිලාභීන් තෝරා ගනු ලබන්නේ ග්‍රාමීය කමිටුවේ නිර්දේශ මතයි. මෙම ග්‍රාමීය කමිටුව අදාල වසමේ සමෘද්ධි සංවර්ධන නිලධාරින් ප්‍රමුඛ ග්‍රාම නිලධාරි, ආර්ථික සංවර්ධන නිලධාරි, කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ නිලධාරී, පවුල් සෞඛ්‍ය සේවා නිලධාරී, සමෘද්ධි ප්‍රජාමූල සංගමයේ සභාපති, ප්‍රදේශයේ මහජන නියෝජිතයා යන සාමාජිකයින්ගෙන් සමන්විත වේ. ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් හරහා දිළිඳු පවුල්

හඳුනාගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක වේ. තවද ඒ සඳහා ලකුණු ලබා දීමේ ක්‍රමවේදයක් ද පවතී. එහිදී ග්‍රාමීය කමිටු නිර්දේශය අනුව දිළිඳු පවුල් වල ප්‍රමුඛතා ලේඛණයක් සකස් කරනු ලබයි. ඒ හරහා සමෘද්ධි සහනාධාරය ලබා දීමට සුදුසුකම් ලබන පුද්ගලයන් තෝරා ගනු ලැබේ. මෙහි දී ඒක පුද්ගල මාසික ආදායම රුපියල් 5000 අඩු කුටුම්භ ආදයම් නිර්නායකය තුළ හඳුනාගත හැකිය. කුටුම්භ සාමාජිකයන් ප්‍රමාණය මත ලබා දෙන සහනාධාර වටිනාකම තීරණය වේ.

වගු අංක 1: කුටුම්භ සංඛ්‍යාව අනුව සහනාධාර මුදල

කුටුම්භ සංඛ්‍යාව	සහනාධාර මුදල
1 හෝ 2	1500
2 හෝ 3	2500
3 ට වැඩි	3500

මෙම සහනාධාර මුදල බැංකු ක්‍රමය හරහා ප්‍රතිලාභීන්ට හිමිවේ. මෙම මුළු මුදලම ප්‍රතිලාභීන්ට නොලැබෙන අතර ඉන් අරමුදල් කීපයක් සඳහා මුදල් අය කරනු ලබයි. අනිවාර්ය ඉතිරිකිරීම්, නිවාස ලොතරැයිය, හා සමාජ ආරක්ෂතා වැඩසටහන් සඳහා සහනාධාර මුදලින් නිශ්චිත මුදලක් මාසිකව බැර කරනු ලබයි. එම සියලු අරමුදල් ප්‍රතිලාභීන් ඉලක්ක කොටගත් ඒවා වේ. සමෘද්ධි සහනාධාර ලාභීන් දිස්ත්‍රික්ක අනුව මෙසේ දැක්විය හැකියි.

වගු අංක 2. සමෘද්ධි සහනාධාර ලාභීන් (2020)

දිස්ත්‍රික්කය	ප්‍රතිලාභීන්
කොළඹ	55034
ගම්පහ	120001
කළුතර	72760
මහනුවර	96239
මාතලේ	53539
නුවරඑළිය	50864
ගාල්ල	81131
මාතර	70861
හම්බන්තොට	65255
යාපනය	76010
මන්නාරම	23117
වව්නියාව	23827
මුලතිව්	24406
කිලිනොච්චිය	24081

මඩකලපුව	99690
අම්පාර	90924
ත්‍රිකුණාමලය	63136
කුරුණෑගල	174460
පුත්තලම	64433
අනුරාධපුරය	78334
පොළොන්නරුව	78334
බදුල්ල	75091
මොණරාගල	53771
රත්නපුර	125288
කෑගල්ල	67172

(මූලාශ්‍රයඃ සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තු සංඛ්‍යා වාර්තා 2020)

බැංකු වැඩ වැඩසටහන

සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහනට සමගාමීව බැංකු පුරුදු හා ඉතුරුම් වැඩසටහන දිළිඳු කුටුම්භ අතර ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කොටගෙන බැංකු වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වේ. සමෘද්ධි සහනාධාරය බැංකු ක්‍රමය හරහා ප්‍රතිලාභීන්ට ලබා දෙයි. මූල්‍ය ප්‍රාග්ධන අවශ්‍ය දිළිඳු ජනතාවට කණ්ඩායම් ක්‍රමය හරහා ඇප සුරැකුම් නොමැතිව ඒ අයට මූල්‍ය අවශ්‍යතා ප්‍රතිපූර්ණය කිරීම මෙහිදී සිදුවේ. සාමාජික ඉතුරුම්, කොටස් ඉතුරුම්, අනිවාර්ය ඉතුරුම්, කණ්ඩායම් ඉතුරුම්, සාමාජික නොවන ඉතුරුම්, දිරිය මාතා හා ළමා ඉතුරුම් බැංකු පද්ධතිය තුළ ක්‍රියාත්මක වෙයි. බැංකු පද්ධතිය දිළිඳු ජනතාවගේ මූල්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා සහනදායී පොලී අනුපාත හරහා ණය ලබාදීම සිදුකරනු ලබයි. ප්‍රධාන වශයෙන් ජීවන උපාය සංවර්ධන හා ගෘහ ඒකක ණය වර්ග හඳුන්වා දිය හැකිය. බැංකු වැඩ වැඩසටහන තුළට සහනාධාර හිමි නොවන අඩු ආදායම්ලාභී ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට කණ්ඩායම් ක්‍රමවේදය හරහා ණය වැඩසටහන හා ඉතුරුම් වැඩසටහනට සම්බන්ධ විය හැකි වීම විශේෂත්වයකි.

(මූලාශ්‍රයඃ සම්මුඛ සාකච්ඡා සමෘද්ධි බැංකුව, මාලිම්බඩ)

සමාජ ආරක්ෂණ වැඩ වැඩසටහන

සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහනට ඇතුළත් වන සියලු කුටුම්භ මෙම සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන යටතේ ප්‍රතිලාභ ලැබීමට සුදුසුකම් ලබයි. එහිදී ඔවුන්ගේ සහනාධාර මුදලින් රුපියල් 80 ක් මෙම සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදලට වෙන් කෙරේ. ඒ ඔස්සේ ඔවුන්ට ප්‍රතිලාභ හිමිවන අංශ මෙසේය

1. දරු උපතක දී(සහනාධාර ලබන කුටුම්බයෙහි සිදුවන දරු උපත් 3 ක් සඳහා එක් දරු උපතකට රු. 10000 ක් බැගින්)

2. මරණයක දී(සහනාධාර ලබන කුටුම්භයේ සාමාජිකයෙකුගේ මරණයක් සඳහා රු. 20000)

3. විවාහයක දී (සහනාධාර ලබන කුම්භයේ සාමාජිකයෙකුගේ විවාහයක් සඳහා රු. 10000)

4. සිප්දොර ශිෂ්‍යත්ව (සහනාධාර ලබන කුම්භයේ දරුවකුගේ අධ්‍යාපනය සඳහා මාසිකව රු.1500)

5 රෝහල් ගත වීමක් සඳහා (ප්‍රතිලාභී සාමාජිකයෙක් සඳහා එක් දිනකට 350)

සහනාධාර ලබන කුටුම්භ වල මෙම සුවිශේෂී අවස්ථාවන් වලදී සමාජ ආරක්ෂතා වැඩසටහන මගින් මුදල් ලබා දීමක් සිදු කරනු ලබයි.

(මූලාශ්‍රයඃ සම්මුඛ සාකච්ඡා සමෘද්ධිය මූලස්ථානය, මාලිම්බඩ)

සමාජ සංවර්ධන වැඩසටහන

සහනාධාර ලබන කුටුම්භ හා අඩු ආදායම්ලාභී කුටුම්භ සඳහා ඔවුන්ගේ සමාජ සවිබල ගැන්වීමේ කාර්ය මෙම වැඩ වැඩසටහන හරහා සිදුකරනු ලබයි. එම වැඩ වැඩසටහන්

1 දිරිය පියස නිවාස වැඩසටහන

2 ආදර්ශ ගම්මාන වැඩසටහන

3 සනීපාරක්ෂතා වැඩසටහන

4 දින සැමරුම් වැඩසටහන්

5 ළමා සමාජ වැඩසටහන්

6 දුම්වැටි නිවාරණ වැඩසටහන්

7 ගෘහ කළමනාකරණය හා පවුල් සංවර්ධනය

8 සාමාජීය හා සංස්කෘතික වැඩසටහන්

ඉහත දැක්වූ අංශ හරහා ප්‍රජාවගේ මානව දරිද්‍රතාවය අවම කිරීම සඳහා ධනාත්මක ප්‍රවේශයක් ලෙස මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වේ.(මූලාශ්‍රයඃ සම්මුඛ සාකච්ඡා සමෘද්ධි මූලස්ථානය, මාලිම්බඩ)

ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන

ආරම්භයේ දී සමෘද්ධි සහ අඩු ආදායම් ලාභීන්ගේ ආදායම් තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා විවිධ වූ ආදායම් උත්පාදන මාර්ග සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධනය, පුහුණුව, තාක්ෂණික දැනුම ලබාදීම මෙම වැඩසටහන මඟින් සිදුකරනු ලබයි. එහිදී,

1 කෘෂිකාර්මික

2 කාර්මික

3 සත්ව පාලනය

4 සේවා අංශය

ඉහත ක්ෂේත්‍ර සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපකරණ ලබාදීම, ප්‍රතිලාභී දායකත්වය මත මෙහිදී සිදුකරනු ලබයි. ඊට අවශ්‍ය පුහුණු වැඩමුළු තුලින් දැනුම ලබා දීම තුළ ප්‍රතිලාභීන් සවිබල ගැන්වීම මෙම වැඩසටහන හරහා සිදුකරනු ලබයි. කෙසේ වෙතත් පසුකාලීනව මෙම වැඩසටහන සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන් ඉලක්ක කරගෙන පමණක් ක්‍රියාත්මක විය.

(මූලාශ්‍රයඃ සම්මුඛ සාකච්ඡා, ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් නිලධාරී, මාලිම්බඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය)

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ මාලිම්බඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් ග්‍රාම නිළධාරී වසම් තුළ වැඩිම, අඩුම හා මධ්‍යස්ථ ප්‍රතිලාභීන් ප්‍රමාණය මත ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 03 තෝරා ගන්නා ලදී. ඒ අතරින් බැංකු හා සහනාධාර ප්‍රතිලාභීන් 150ක් සරල සසම්භාවී ක්‍රමය යටතේ තෝරා ගන්නා ලදී. නියදිය තෝරා ගැනීමේදී රුඃ3500, රුඃ2500, හා රුඃ420 සහනාධාරලාභීන් පමණක් හා වසර 10කට පෙර සහනාධාර ලැබූ ප්‍රතිලාභීන් පමණක් ඇතුළත් කර ගන්නා ලදී. ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහනට සම්බන්ධ වු ප්‍රතිලාභීන් හා සවිබල ගැන්විය හැකි ප්‍රතිලාභීන් නියැදියට ඇතුලත් කර ගැනීම එහි අරමුණ විය. සමෘද්ධි සමිති වල වාර්තා සමෘද්ධි දෙපාර්තමේන්තු දත්ත වාර්තා ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන වාර්තා මෙහි ද්විතීක දත්ත ලෙස යොදු ගනී. ප්‍රතිලාභීන්ගෙන් සම්මුඛ සාකච්ඡාවක් මඟින් ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කරන ලදී. සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය තුළ අරමුණු වූ දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම, දරිද්‍රතාවෙන් පෙළෙන ජන කොටස් ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ කර ගැනීම, ඉතුරුම් පුරුදු ප්‍රවර්ධනය කිරීම, අඩු ආදායම්ලාභීන් සවිබල ගැන්වීම, දිළිඳු ජනතාවගේ විරැකියාව අවම කිරීම, ස්වයං රැකියා හරහා ජීවනෝපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම ආදිය කොතරම් දුරකට සාර්ථක වී ඇත් ද යන්න මෙහිදී අධ්‍යයනය කරනු ලබයි. සමෘද්ධි ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් මඟින් ප්‍රතිලාභීන්ගේ ආදයමට, ඉතුරුම් වලට හා විරැකියාව කෙරෙහි කවර බලපෑමක් ඇති කරනු ලබයි ද යන්න හා එම වැඩසටහන් වලට ප්‍රතිලාභීන් සම්බන්ධ වීමට දක්වන කැමැත්ත යන විචල්‍යයන්ගේ හැසිරීම කයි වර්ග පරීක්ෂාවක් මඟින් දක්වනු ලබයි. මෙහි දී යොදගනු ලබන පරායත්ත විචල්‍යය වන සමෘද්ධි ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් යන විචල්‍යය මෙන්ම ස්වායත්ත විචල්‍යයන් ලෙස ප්‍රතිලාභීන්ගේ ආදයමට, ඉතුරුම් වලට, විරැකියාවට හා ප්‍රතිලාභීන්ගේ රුචිකත්වය යන විචල්‍යයන් ගුණාත්මක විචල්‍යයන් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

විශ්ලේෂණය

සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය තුළ අරමුණු වූ දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම හා අඩු ආදායම්ලාභීන් සවිබල ගැන්වීම යන්න මැන බැලීම සඳහා පහත කල්පිත ගොඩ නගන ලදී.

H_0 ඃජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ ආදයමට බලපෑමක් නොපවතී.

H_1 :ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ ආදායමට බලපෑමක් පවතී.

මෙහිදී ඉහත කල්පිතයන්ට අනුව කයි වර්ග සංඛ්‍යාතය 50.385 ක් වන අතර P අගය = 0.000 <a = 0.05 කි. ගණනය කරන ලද a සංඛයාතයට වඩා p අගය අඩුවන බැවින් අප්‍රතිශ්ඨය කල්පිතය ප්‍රතික්ෂේප වේ. ඒ අනුව ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ ආදායමට බලපෑමක් පවතී යන වෛකල්පිතය පිළිගනී.

නියැදිය තෝරා ගැනීමේදී රු:3500, රු:2500, හා රු:420 සහනාධාරලාභීන් පමණක් හා වසර 10කට පෙර සහනාධාර ලැබූ ප්‍රතිලාභීන් පමණක් ඇතුලත් කර ගන්නා ලදී. එවිට වසර 10 ක් සහනාධාර ලැබූවද ප්‍රතිලාභීන් ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ නොවීම හෝ සම්බන්ධ වූවත් ඉන් නිශ්චිත ප්‍රතිපල නොලැබීමත් මඟින් සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය තුළ අරමුණු වූ දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම හා අඩු ආදායම් ලාභීන් සවිබල ගැන්වීමට ලඟා වී නොමැත.

සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය තුළ අරමුණු වූදරිද්‍රතාවෙන් පෙළෙන ජන කොටස් ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ කර ගැනීමට ඇති හැකියාව මැන බැලීම සඳහා පහත කල්පිත ගොඩ නගන ලදී.

H_0 :ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ රුචිකත්වයට බලපෑමක් නොපවතී.

H_1 :ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ රුචිකත්වයට බලපෑමක් පවතී.

මෙහිදී ඉහත කල්පිතයන්ට අනුව කයි වර්ග සංඛ්‍යාතය 7.225 ක් වන අතර P අගය = 0.027 <a = 0.05 කි.ගණනය කරන ලද a සංඛයාතයට වඩා p අගය අඩුවන බැවින් අප්‍රතිශ්ඨය කල්පිතය ප්‍රතික්ෂේප වේ. ඒ අනුව අප්‍රතිෂ්ඨයේ කල්පිතය (H_0) ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබයි. වෛකල්පිතය වන ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ රුචිකත්වයට බලපෑමක් පවතී යන්න පිළිගනී.

සමෘද්ධි වැඩසටහනේ ඇති ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක වීමේදී කෘෂිකාර්මික, කාර්මික, සත්ව පාලනය, සේවා අංශය වලට ප්‍රමුඛතාවය ලබා දුන්නේ නම් ප්‍රතිලාභීන්ගේ රුචිකත්වයට අනුව ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ කර ගැනීමට හැකි වනු ඇත. එවිට ප්‍රතිලාභීන් ප්‍රමාණය අඩු වනු ඇත.

සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය තුළ අරමුණු වූ දිළිඳු ජනතාවගේ විරැකියාව අවම කිරීම, ස්වයං රැකියා හරහා ජීවනෝපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම යන්න මැන බැලීම සඳහා පහත කල්පිත ගොඩ නගන ලදී.

H_0:ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ විරැකියාව කෙරෙහි බලපෑමක් නොපවතී.

H_1 :ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ විරැකියාව කෙරෙහි බලපෑමක් පවතී.

මෙහිදී ඉහත කල්පිතයන්ට අනුව P අගය = 0.166 >a = 0.05 කි. ගණනය කරන ලද a සංඛ්‍යාතයට වඩා p අගය වැඩි වන බැවින් අප්‍රතිෂ්ඨයේ කල්පිතය (H_0) ප්‍රතික්ෂේප නොකරයි. ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ විරැකියාව කෙරෙහි බලපෑමක් නොපවතී යන්න පිළිගනී.

සමෘද්ධි වැඩසටහන තුලින් තාක්‍ෂණික උපකරණ ලබාදීම, ඊට අවශ්‍ය පුහුණු වැඩමුළු තුලින් දැනුම ලබා දීම තුළ ප්‍රතිලාභීන් සවිබල ගැන්වීම සිදු කරනු ලැබුවද ප්‍රතිලාභීන්ගේ විරැකියාව අවම කිරීමට එය සමත් වී නොමැත.

සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය තුළ අරමුණු වූ ඉතුරුම් පුරුදු ප්‍රවර්ධනය කිරීම යන්න මැන බැලීම සඳහා පහත කල්පිත ගොඩ නගන ලදී.

H_0 :ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ ඉතුරුම් කෙරෙහි බලපෑමක් නොපවතී.

H_1 :ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ ඉතුරුම් කෙරෙහි බලපෑමක් පවතී.

මෙහිදී ඉහත කල්පිතයන්ට අනුව P අගය = 0.399 >a = 0.05 කි. ගණනය කරන ලද a සංඛ්‍යාතයට වඩා p අගය වැඩි වන බැවින් අප්‍රතිෂ්ඨයේ කල්පිතය (H_0) ප්‍රතික්ෂේප නොකරයි. ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ ඉතුරුම් කෙරෙහි බලපෑමක් නොපවතී.

සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහනට සමගාමීව බැංකු පුරුදු හා ඉතුරුම් වැඩසටහන දිළිඳු කුටුම්භ අතර ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කොටගෙන බැංකු වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වේ. සමෘද්ධි සහනාධාරය බැංකු ක්‍රමය හරහා ප්‍රතිලාභීන්ට ලබා දෙයි. නමුත් ඒ හරහා ඉතුරුම් වර්ධනය වීමක් හඳුනා ගත නොහැක.

සමෘද්ධි වැඩසටහනේ සීමාකම්

සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය තුළ සහනාධාරලාභීන් නිවැරදිව ඉලක්ක ගත නොවීම ලෝක බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද අධ්‍යයනයක් මගින් හෙළි කොට ඇත. තවද ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ගෘහ ඒකක ආදායම් වියදම් සමීක්ෂණය මගින් ද මේ බව තහවුරු වී ඇත. (කළුආරච්චි,2014,පි:31) තවද ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තා වන දිළිඳු කුටුම්භ වලට වඩා වැඩි සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන් ප්‍රමාණයක් සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම වාර්තා වීම තුළ එය නුසුදුසු පුද්ගලයන්ට ලැබී ඇතිය

යන සාධකය තහවුරු කරයි(කළුආරච්චි, 2014, පි:37). සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය දේශපාලනමය හස්ත මත ක්‍රියාත්මක වීම, එහි අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල කරා ලගා නොවීමට හේතු සාධක වී ඇත. ඒ තුළ ප්‍රතිලාභ ලබන දිළිදු ජනතාව තුළ පරාධීන මානසිකත්වය වර්ධනය වනවා විනා එහි අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල වන දරිද්‍රතාවය අවම නොවීමත් හඳුනාගත හැකිය. සමෘද්ධිලාභී පවුල් සඳහා සියලු වරප්‍රසාද ලබාදීම. (ජල ගාස්තු අඩුවීම/ විදුලි ගාස්තු අඩුවීම/ ශිෂ්‍යත්ව) හරහා මෙම සහනාධාරය ඉවත් නොවී පවත්වා ගැනීමට ප්‍රතිලාභීන් උත්සාහ දරයි.

(මූලාශ්‍රයඃ සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්ෂේත්‍ර නිළධාරීන් සමෘද්ධි අංශය, මාලිම්බඩ 2021)

නිගමන

නිදහසින් පසු කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම සඳහා විවිධ වැඩසටහවන් ක්‍රියාත්මක වූව ද වර්ථමානයේ ක්‍රියාත්මකවන්නේ සමෘද්ධි වැඩසටහනයි. සමෘද්ධි වැඩසටහනේ ක්‍රියාත්මක ප්‍රධාන වැඩසටහන වන්නේ ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහනයි. මෙම වැඩසටහනට සම්බන්ධවීමෙන් අඩු ආදායම්ලාභීන් සවිබල ගැන්වේ නම් එය ඔවුන්ගේ ආදායම ඉහළ යාමට හේතු සාධක වේ. ආරම්භයේ පටන් මේ දක්වා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක වූවද ප්‍රතිලාභීන් ප්‍රමාණය අඩු නොවීම තුළ සිය අරමුණු කරා ලගා නොවූ බව හඳුනා ගත හැකිය. ජීවනනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් සකස් විය යුත්තේ, එය දළ දේශීය නිශ්පාදනයට කරන දායකත්වය, පුද්ගලයන් ඊට දක්වන රුචිකත්වය පදනම් කොට ගෙනයි. නමුත් සත්‍ය වශයෙන් සිදුවන්නේ පොදු සාමාන්‍යකරනයක් වටා ප්‍රතිලාභීන් එක් කිරීමයි. එවිට අදාළ ව්‍යාපෘතියෙන් ප්‍රතිලාභීන් ගිලිහී යන අතර එය මෙම වැඩසටහනේ ක්‍රියාකාරීත්වය අකාර්යක්ෂම කරයි. ඒකාකාරී වැඩසටහන් සඳහා ප්‍රතිලාභීන් සහභාගී වූව ද එය ඔවුන්ගේ ජීවන වෘත්තිය වෙනස් කිරීමට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඉටු නොකරයි. එය මෙම වැඩසටහන් වල ක්‍රියාකාරීත්වයේ අකාර්යක්ෂම බාවය පෙන්නුම් කරයි. ඉතුරුම් හරහා තම වර්තමාන පරිභෝජනය පමණක් නොව අනාගත පරිභෝජනය සඳහා ප්‍රතිලාභීන් හුරු කිරීම තුළ, රට තුළ ආයෝජන අවස්ථා ඉහළ යන අතර එය දිළිඳු බවේ විෂම චක්‍රය බිඳ දැමිය හැකිය. නමුත් සමෘද්ධි වැඩසටහනේ ජීවනනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් හරහා ඊට අවශ්‍ය සානුබලයක් නොසැපයේ.

ඒ අනුව දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම සඳහා ක්‍රියාත්මක වූ හා ක්‍රියාත්මක වන වැඩසටහන් සහනාධාරයක් ලබාදීම මූලික කරගෙන ක්‍රියා කරන අතර, පුද්ගල සංවර්ධනයට එහි දායකත්වය අවම වේ.

සමාලෝචනය

දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම හා අඩු ආදායම් ලාභීන් සවිබල ගැන්වීම සමෘද්ධි වැඩසටහන තුළ අරමුණු වූවත් වසර 10 ක් සහනාධාර ලැබූවද ප්‍රතිලාභීන් ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ නොවීම හා සම්බන්ධ වූවත් ඉන් නිෂ්චිත ප්‍රතිපල නොලැබීම තුළ පරාධීන මානසිකත්වයක් ගොඩනැගීම පමණක් හඳුනා ගත හැකිය. ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතිලාභීන්ගේ රුචිකත්වයට බලපෑමක් පැවතීම තුළ නිළධාරීන් කොතරම්

උත්සාහ කළ ද සහනාධාරය ඉවත් වේය යන උපකල්පනය නිසා ප්‍රතිලාභීන් ඊට යොමු නොවේ. සමෘද්ධි වැඩසටහන තුලින් තාක්‍ෂණික උපකරණ ලබාදීම, ඊට අවශ්‍ය පුහුණු වැඩමුළු තුලින් දැනුම ලබා දීම තුළ ප්‍රතිලාභීන් සවිබල ගැන්වීම සිදු කරනු ලැබුවද ප්‍රතිලාභීන්ගේ විරැකියාව අවම කිරීමට එය සමත් වී නොමැත. එහි දී ප්‍රතිලාභීන්ගේ විරැකියාව කෙරෙහි තම නිෂ්පාදන වලට නිසි වෙළඳ පොළක් නොතිබීම හා යල් පැන ගිය තාක්‍ෂණික පුහුණු සමෘද්ධි වැඩසටහන අරමුණු වලින් ඈත් කරනු ලබයි. සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහනට සමගාමීව බැංකු පුරුදු හා ඉතුරුම් වැඩසටහන දිළිඳු කුටුම්භ අතර ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කොටගෙන බැංකු වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වූවද සහනාධාරය ඉවත් වේය යන උපකල්පනය නිසා ප්‍රතිලාභීන් ඊට යොමු නොවේ.

දරිද්‍රතාවය අවම කිරීමට ක්‍රියාත්මක වැඩසටහන් වල අරමුණ වූයේ දිළිඳු ජනතාව සවිබල ගැන්වීම හා ඊට අවශ්‍ය ආකල්ප, කුසලතා, දැනුම හා ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සපුරාලීමයි. මෙහිදී සමෘද්ධි වැඩසටහන සුවිශේෂී කාර්යභාරයක් ඉටු කරන නමුත් එහි ප්‍රතිලාභීන් නිසිලෙස ඉලක්කගත නොවීමත්, දේශපාලන න්‍යාය පත්‍ර තුළ නව සහනාධාර නිකුත් වීමත්, හේතුවෙන් අපේක්ෂිත අරමුණ වැඩසටහනින් බැහැරවේ. සහනාධාර සංකල්පය තුළ පරාධීන මානසිකත්වයක් ඇති වෙන අතර එම සහනාධාරය කාලසීමාවකට සීමා කරයි නම් එම දුර්වලතාවය මඟහරවා ගත හැකිය. විශාල වරප්‍රසාද ප්‍රමාණයක් ප්‍රතිලාභීන් ඉලක්ක කොට ගෙන ඒවා දීර්ඝ කාලයක් එකම කුටුම්භයකට ලබාදීම තුළ දරිද්‍රතා උපනතීන් ඉක්මවා යාමට ඔවුන්ට ඒ සඳහා සානුබලයක් ලබා නොදෙයි. ඒ අනුව දීර්ඝකාලීන සහනාධාර ලබා දීම වෙනුවට කාල රාමුවක සවිබල ගැන්වීමේ කාර්‍යයට ප්‍රතිලාභීන් නතුකර ගැනීම තුළ නිළධාරීන්ගේ හා ප්‍රතිලාභීන්ගේ කාර්යක්‍ෂම ප්‍රවේශයක් තුළින් දරිද්‍රතාව අවම අගයකට ආර්ථිකය යොමු කළ හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

අත්පත්තු, ඩී. (2011)“ආර්ථික විද්‍යා ප්‍රවේශය 2”, කර්තෘ ප්‍රකාශන.

අබේසිංහ, ඒ. එම්. ජී. බී. (2011),“සමුපකාරය ප්‍රජා සංවර්ධනය හා කාන්තා සහභාගිත්වය”, ආරිය ප්‍රකාශකයෝ,බෞද්ධ විද්‍යාල මාවත, වරකාපොල.

අමරසේකර, ඩී. (1988), “ශ්‍රී ලංකා සමාජය”, ආරිය ප්‍රකාශකයෝ, බෞද්ධ විද්‍යාල මාවත, වරකාපොල.

ගමගේ, එස්.අයි. (1998),“ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික සංවර්ධනය”, ඇම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ 11.

ප්‍රනාන්දු, ඩී. (2011),“ප්‍රජා මූල වැඩසටහනක් ලෙස සමෘද්ධි වැඩසටහන”, සමෘද්ධි බැංකු සංගමය, කොළඹ.

හීදැල්ල ආරච්චි. (1998),“ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික සංවර්ධනය”, ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ 11.

Sri Lanka Journal of Social Development, Volume 01: Issue 07: November 2021

3

ගෝලීය වසංගත තත්වයන් හමුවෙහි බෞද්ධ පාරිසරික මනෝ විද්‍යා දර්ශනයෙහි උපයෝගිතාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

පූජ්‍ය පැලවත්තේ සිරිසුගත හිමි

සාරාංශය

2019 දෙසැම්බර් මස චීනයෙන් ආරම්භ වූ වසංගත තත්වය ඉතා කෙටි කාලයක් තුළදී ගෝලීය වසංගත තත්වයන් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්වුණි. එම නිසාවෙන් සාමාන්‍ය ජන ජීවිත පවා මේ වන විට අකර්මන්‍ය වී මනෝකායික ව්‍යාධීන්ට ගොදුරුව ඇති අතර මේ වන විටත් ගොදුරුවෙමින් ද සිටිති මෙවන් වංසගත තත්වයන් ඇති වීමටත් ඒවා ව්‍යාප්ත වීමටත් මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා ඇති වන පරිසර සාධක සෘජුව ම බලපෑම් කරයි.

බුදුදහම යනු පාරිසරික දර්ශනයකි. ඕනෑම අයුරකින් සිදුවන ජීවඅජීව පරිසර හානි බුදුදහම ප්‍රත්‍යක්ෂප කරයි. පුද්ගල චරිත සංවර්ධනය කරගැනීමෙන් ජීවඅජීව පරිසරයන් විෂයෙහි හිතවාදීව ක්‍රියා කළ හැකි බව බුදුදහමේ පූර්වාදර්ශයයි. වත්මන් ගෝලීය වංසගත තත්වයන් හමුවෙහි බෞද්ධ පාරිසරික දර්ශනයෙහි ඇති උපයෝගිතාව ඉතා සුවිශේෂීය. ඕනෑම ආකාරයක වසංගත තත්වයක් පමණක් නොව එමගින් ඇතිවන මානසික අක්‍රමිකතාවයන් ද මගහැර පරිසරයෙහි යථාර්ථාවබෝධය ද ලබා ගත හැක්කේ බෞද්ධ පාරිසරික දර්ශනයෙන් පමණි.

මුඛ්‍ය පද :වසංගතය , මනෝ විද්‍යා දර්ශනය, පාරිසර සාධක, බුදුදහම

හැඳින්වීම

සියලු සත්වයෝ සැප කැමති වෙති (සුඛ කාම), දුක පිළිකුල් කරති (දුක්ඛ පටික්කූල), ජීවත් වීමට කැමති වෙති (ජීවිතුකාම) නොමැරී සිටීමට කැමති වෙති(අමරිතුකාම) (සං.නි.V,වෙළුද්වාරෙය්‍ය සුත්ත,2005,156 පි). නමුත් ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ යන ලොව නොවෙනස්වන ධර්මතාවයන්ට නිරතුරුව ම ගොදුරු වෙති (සං.නි. පරිභෝග සුත්ත, 2005,270 පි) අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම යන ත්‍රි ලක්ෂණ ධර්මයන්ට යටත් වෙති. එකී ලෝක ධර්මතාවයන්ට අනුගත වීමට නොහැකි වීම නිසාවෙනුත් පඤ්ච නියාම ධර්මයන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය අවබෝධ කර ගැනීමට නොහැකි වීම නිසාවෙනුත් විවිධ කායික මානසික අක්‍රමිකතාවයන්ට නැතහොත් ව්‍යාධීන්ට ගොදුරු වෙති. එලෙස කායික මානසික ව්‍යාධීන්ට ගොදුරු වන එක් අවස්ථාවක් ලෙස වසංගත රෝග තත්ත්වයන් පෙන්වා දිය හැකිය.

පර්යේෂණ ගැටලුව

මෑත මානව ඉතිහාසය තුළ නව කොරෝනා වෛසරය ලෝකය පුරා ව්‍යාප්ත වීම නිසාවෙන් සාමාන්‍ය ජන ජීවිතය මුළුමනින් ම අඩාල වී ඇත. මෙම ලිපිය ලියන අවස්ථාව වන විටත් විශාල පිරිසක් වසංගත රෝග සඳහා ගොදුරු වෙමින් කායික මානසික ව්‍යාධීන්ට මුහුණ දෙමින් සිටියි.එමෙන්ම තවත් පිරිසක් ජීවිතක්ෂයට පත්වෙමින් සිටියි. ඒ අනුව මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ ගෝලීය වංසගත තත්වයන් හමුවෙහි බෞද්ධ පාරිසරික මනෝවිද්‍යා දර්ශනය උපයෝගී වන්නේ කෙසේ ද? යන්නයි.ගෝලීය වංසගත හමුවෙහි බෞද්ධ ඉගැන්වීම්හි ඇති උපයෝගිතාව පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක නියැළීම මෙම ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණ පත්‍රිකාවෙහි අරමුණයි.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනයයි. ඒ ප්‍රාථමික, ද්විතියික හා තෘතීයික වශයෙනි. විශේෂයෙන් වසංගත හා වසංගත තත්ත්වයන් පිළිබඳවත් සංඛ්‍යා ලේඛනසපයා ගැනීම සිදු කරනු ලබන්නේ අන්තර්ජාලය මගින් ලෝක සෞඛ්‍යය සංවිධානය හා වසංගත රෝග විද්‍යා අංශය ඉදිරිපත් කරනු ලබන වාර්තාවන් ය.

ගෝලීයවසංගතයක් යනු කුමක්ද ?

නව රෝගයක් ලොව පුරා පැතිර යාම වසංගතයක් ලෙස ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය (WHO) අර්ථ දක්වා ඇත. ඒ අනුව වසංගතයක් (ඉංග්‍රීසි :Epidemic) යනු කෙටි කාලයක් තුළ යම් ස්ථානයක විශාල පිරිසකට බෝවන රෝගයක් වේගයෙන් පැතිරීමයි. ගෝලීය වසංගතයක් යනු (**Pandemic) රටවල් ගණනාවක හෝ මහද්වීප අතර මිනිසුන් වෙත සම්ප්‍රේෂණය වීමයි.**ඒ අනුව වසංගත රෝගයක් යනු කුමක්දැයි හඳුනාගත හැකි සාධක කිහිපයක් පවතී.

1. ව්‍යාප්ත වන නැතහොත් බෝවන රෝගයක් වීම.
2. එක් ජන පිරිසක හෝ කලාපයක හෝ රටක හෝ රටවල් කිහිපයක හෝ රෝගය ඉක්මනින් පැතිර යාම.
3. කිසියම් රෝගවාහකයෙකු මගින් රෝගය ව්‍යාප්ත වීම.
4. නිශ්චිත ප්‍රතිකාර ක්‍රමවේදයක් නොමැති වීම.

5. බොහෝ වසංගත මිනිසුන්ට පෙර සතුන්ට වැළඳී තිබීම හා සතුන්ගෙන් මිනිසුන් වෙත සම්ප්‍රේෂණය වීම.
6. පාරිසරික සාධක රෝගව්‍යාප්තිය සඳහා බලපෑම් කිරිම.
7. වසංගත රෝග ඇතිවීම සඳහා බාහිර පරිසරය හේතු වීම.
8. ප්‍රතිශක්තිකරණ ක්‍රියාවලිය දුර්වල පුද්ගලයින් පහසුවෙන් වසංගත රෝගයන්ට ගොදුරු වීම.

විවිධ වසංගත රෝග හා Covid 19

මානව ශිෂ්ටාචාරය ආරම්භයේ සිට ම විවිධ වසංගත රෝගයන් ඇති වූ බවට පුරාවිද්‍යා හා සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර අතරින් තොරතුරු මේ වන විට සනාථ කරගෙන ඇත. ඒ අතර ඉන්දු නිම්න ශිෂ්ටාචාරයෙහි පරිහානිය සඳහා වසංගත රෝගයක් ව්‍යාප්ත වීම හේතු වන්නට ඇතැයි මත පළ කෙරේ. එයට හේතුව සමූහ වශයෙන් මරණයට පත් වී ඇති පුරාවිද්‍යා සාධක හමු වී තිබීමයි. මායා, ඉන්කා වැනි ශිෂ්ඨාචාර සම්පූර්ණයෙන් ම විනාශ වී ඇත්තේ වංසගත රෝගයන්ගෙනි.

ක්‍රි.පූ. හය වන සියවසෙහි ද **''අභිවාතක'' ''ලාදුරු''** නම් වසංගත රෝ බිය ඉන්දියාවෙහි ව්‍යාප්තව තිබූ බව සූත්‍ර පිටකයෙන් හෙළි වේ.''අභිවාතක'' නම් වසංග රෝගය පිළිබඳබුද්දක පාඨ, රතන සූත්‍ර වර්ණනාවෙහි ද මහාවග්ගපාළි අභිවාතකරෝගවත්‍ථුවෙහි ද ආචාමදායිකා විමානවත්‍ථුවෙහි ද ජාතක පාළියෙහි කිහිප තැනක ද දක්වනට ලැබේ. ධර්මසේන හිමියන් විසින් රචිත සද්ධර්මරත්නාවලියෙහි 'කුම්භඝොසක කතා වස්තුව' දක්වන තැන අභිවාතක රෝගය පිළිබඳ දීර්ඝ විස්තරයක් දක්වා ඇත. අඞ්ගුත්තර නිකාය, ගිරිමානන්ද සූත්‍රයෙහි **''වාතසමුට්ඨානා ආබාධා, සන්නිපාතිකා ආබාධා, උතුපරිණාමජා ආබාධා, විසමපරිහාරජා ආබාධා, ඔපක්කමිකා ආබාධා''** යනුවෙන් දක්වන රෝගාබාධයන්හි පවතිනුයේ වංගත ලක්ෂණයන් ය. එමෙන් ම ඇණවුම් පිරිතෙහි **''ජනපදරෝගතෝවා''** යනුවෙන් දක්වනුයේ වංසගත රෝගයන් ය.

නිශ්චිත ප්‍රතිකාරයක් නොමැති නිසාවෙන් මෙම වංසගත රෝග **''දෙයියන්ගේ ලෙඩ''**යැයි ලාංකීය ජන සමාජය තුළ ව්‍යවහාර කෙරේ. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 165 සිට 2020 වර්ෂය දක්වා මුළු ලෝකය ම භීතියට පත් කරමින් ව්‍යාප්ත වී ඇති වසංගත රෝග කිහිපයක් හඳුනාගත හැකිය.

1. මහමාරිය වසංගතය	2. මහා කොළරා වසංගතය
3. ස්පාඤ්ඤ උණ	4. ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා උණ (සූකර උණ)
5. ආසියානු වසංගත උණ	6. හොංකොං වසංගත උණ
7. ''සාර්ස්'' කොරෝනා වසංගතය	8. ''මර්ස්'' කොරෝනා වසංගතය
9. ''චිකන්ගුන්යා'' වසංගතය	10. ''ඉබෝලා'' වසංගතය
11. ''සීකා'' වසංගතය	12. වසූරිය වසංගතය
13. ලාදුරු වසංගතය	14. සරම්ප වසංගතය
15. ඩෙංගු උණ වසංගතය	16. නව කොරෝනා වසංගතය
17. මැලේරියා වසංගතය	

වසූරිය, කම්මුල්ගාය, පැපොල, ගලපටලය, ටයිපස් උණ, මී උණ, වැනි රෝග ද වසංගත රෝග වේ.

කොවිඩ්-19 (Coronavirus disease 2019 = COVID-19) හෙවත් නව කොරෝනා වෛරසය යනු කොරෝනා කාණ්ඩයට වෛරස මගින් අතිකරනු ලබන අලුතෙන් ම සොයා ගත් බෝවන රෝගයකි. සත්වයන් අතර බහුලව දක්නට ලැබෙන රෝගයක් වන මෙය පළමුවරට මානව ප්‍රජාව වෙතින් හඳුනාගෙන ඇත්තේ 1960 වර්ෂයේ දී ය. ලතින් භාෂාවෙන් කොරෝනා යනු 'ඔටුන්න' යන අදහසයි. එය එලෙස නම් කරනු ලබන්නේ මෙය ඔටුන්නට ආකාරයෙන් පවතින බැවින් හා මෙය ආසාදනය වූ වහාම වෛරස් මෙම වෛරසය පිටපත් රාශියක් ම නිපදවන බැවිනි.

2019 දෙසැම්බර් 31 චීනයේ හුවෙයි පළාතේ වුහාන් නගරයෙන් නිව්මෝනියා වසංගත තත්ත්වයක් වාර්තා වූ අතර 2020 ජනවාරි 07 වන දින එයට හේතුව නව කොරෝනා වෛරසය ලෙස හඳුනාගැනුණි. 2020 පෙබරවාරි 11 වන දින COVID-19 යන කෙටි යෙදුම ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලදි. එමෙන් ම 2020 ජනවාරි 30 වන දින මහජන සෞඛ්‍ය හදිසි තත්ත්වයක් ද ඉන් පසු ගෝලීය වසංගත තත්ත්වයක් ද ප්‍රකාශ කරන ලදි.

මේ වන විට ලෝකය පුරා රටවල් 210ක පමණ මෙම රෝගය ව්‍යාප්ත වී ඇති අතර 2021 අගොස්තු 29 වන විට ලෝකය පුරා ආසාදිතයන් 215714824 ක් ද මරණ 4490753ක් ද වාර්තා වී ඇත. වසංගත රෝග විද්‍යා අංශය සඳහන් කරන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවෙහි 2021 සැප්තැම්බර් 01 වන දින පෙ.ව. 10.00 වන විට ආසාදිතයන් 440302ක් ද මරණ 9185ක් ද වශයෙන් සටහන් වී ඇත (**Epidemiology Unit - 2019**).

වසංගත රෝග සඳහා බලපාන හේතු සාධක

ආදි ශිෂ්ටාචාරයන්ගේ සිට 2019 නව කොරෝනා වෛරසය දක්වා ම ව්‍යාප්ත වී ඇති සියලූ ම වසංගතයන් ව්‍යාප්ත වී ඇත්තේ ඒ ඒ කාලයට සාපේක්ෂව ඉතා දියුණු සංකීර්ණ ජනාවාස හෝ නගර මුල් කරගෙන ය. සාමාන්‍ය ගැමි පරිසරයක් තුළින් වසංගත තත්තවයක් ව්‍යාප්ත වූ බවක් මේ වන තෙක් වාර්තා වී නොමැත. එයින් පැහැදිලි වනුයේ සංවර්ධනය යැයි මිනිසුන් විසින් සිධ කරනු ලබන ක්‍රියාවලීන්ගේ අයහපත් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වසංගත රෝග ව්‍යාප්ත වන බවයි. ඕනෑම වසංගත රෝගයක් ඇතිවීමේදි ඒ සඳහා බලපාන හේතුසාධක දෙකක් හඳුනාගත හැකිය. එනම්,

01. අභ්‍යන්තරික සාධක

02. බාහිර සාධක

අභ්‍යන්තරික සාධක යනු පුද්ගලයා ඇතුළතින් ම පැන නැගීමයි. ව්‍යාධි ජනක ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන් වන වෛරස් බැක්ටීරියා ආදිය පුද්ගලාභ්‍යන්තරයෙහි සක්‍රීය වීම නිසාවෙන් ආසාදිතයෙක් බවට පත් වේ. බාහිර සාධක යනු පාරිසරික වෙනස් වීම් ය. නැතහොත් පරිසර දූෂණයයි. මිනිසුන්ගේ විෂම වූ චර්යාවයි. වර්තමානය වන විට බෝවන රෝගයන්ටත් වඩා බෝ නොවන රෝගයන් නිසා මරණයට පත් වන පිරිස සීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ ගොස් ඇත. එහිදි බෝනොවන රෝග සඳහා බලපාන ප්‍රධාන සාධක හයක් හඳුනාගත හැකිය. එනම්,

1. සිගරට් හා විවිධ වර්ගයේ දුම් පානය.
2. මත් වතුර හා මත් ද්‍රව්‍ය භාවිතය.

3. රෝග වළක්වා ගැනීමට උනන්දුවක් නොදැක්වීම.
4. ජීවන චර්‍යාව අහිතකර ලෙස වෙනස් කර ගැනීම.
5. අහිතකර පාරිසරික සාධක ගොඩනැගීම.
6. මානසික පීඩනය ඉහළ යෑම.

මෙම සියලූ ම හේතු සාධකයන්ගේ ප්‍රතික්‍රියාව වන්නේ ප්‍රතිශක්තිකරණ ක්‍රියාවලිය හීන වීම හා වා, පිත්, සෙම් උත්සන්න වීමයි. වසංගත රෝග ව්‍යාප්තිය සඳහා ද අවශ්‍ය අභ්‍යන්තර හා බාහිර පරිසරය ඒ තුළින් නිර්මාණය වේ. දැනට ලෝකය පුරා වෛරස් 2000කට අධික ප්‍රමාණයක් හඳුනාගෙන ඇත. එමගින් වැඩිම බලපෑමක් සිදුවන්නේ සත්ත්ව ලෝකය වෙතය. නමුත් ස්වභාවික පරිසරය ඉක්මවා සිදු කරනු ලබන මානව ක්‍රියාකාරකම් නිසාවෙන් එකී වෛරසයන්ට හෝ ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ට මානව ප්‍රජාව ගොදුරු වේ.

පරිසර දූෂණය වසංගත රෝග සඳහා බලපාන ප්‍රධාන හේතු සාධයකි. වායුගෝලය දූෂණය වීමෙන් ඕසොන් ස්ථරයට හානි සිදු වේ. එමෙන් ම ශ්වසන ආබාධ, නිව්මෝනියා තත්ත්වයන්, කැස්ස, පිළිකා කාරක, ඇඳුම, පෙනහළු ක්‍රියාකාරීත්වයට බාධා පැමිණීම වැනි රෝග හෝ රෝග ලක්ෂණ ඇති වේ. මැලේරියාව, චිකන්ගුන්යා, ඉන්ෆ්ලූන්සා, සාර්ස්, මර්ස්, කොරෝනා, නව කොරෝනා, ඩෙංගු ආදි බොහෝ වංසගත රෝගයන් තුළ ඉහත කී රෝග ලක්ෂණ පවතී. එමෙන්ම ජල දූෂණය නිසා කොළරාව, ඩෙංගු වැනි වසංගත රෝග සෘජුවම ඇති වන බව අපි දනිමු. මේ අකාරයෙන් පරිසර දූෂණය වසංගත රෝග සඳහා ප්‍රධාන හේතු සාධකයක් වේ.

වසංගත රෝග මානසික අක්‍රමිකතාවන්ට බලපාන අයුරු

මේ වන විට ලොවෙහි ව්‍යාප්ත නව කොරෝනා වෛරසය නිසාවෙන් ලෝකය පුරා, බොහෝ නගර, රටවල් සම්පූර්ණයෙන් ම වසා දමා ඇත.සංචරණ සීමා පනවා ඇත.නිරෝධායන නීතිරීතිවලට අනුව බොහෝ පිරිස්වලට නිවසින් පවා බැහැරට නොගොස් හුදකලාව සිටීමට සිදුව ඇත. සාමාන්‍ය ජන ජීවිතය එකවිටම නිවසට පමණක් සති ගණනාවක් සීමා වීම තුළින් මානසික ආතතිය (Tention) කාංසාව (Anxiety) භීතිකා (Phobia) විෂාදය (Depression) ක්ලමථය (Stress) වැනි මානසික අක්‍රමිකතාවන් අඩුවැඩි වශයෙන් ඇති වනු දැකිය හැකිය. ව්‍යසනයක මූලික ලක්ෂණ කිහිපයක් හමු වේ. එනම්,

1. විශාල පිරිසකට එකවර එල්ල වීම.
2. සමාජ, ආර්ථික, සෞඛ්‍යය, කාර්මික ආදි සම්බන්ධතා විශාල වශයෙන් අක්‍රීය වීම හෝ බිඳ වැටිම.
3. ළමයින්, කාන්තාවන්, රෝගීන් ආදි අබල දුබල වර්ගයාට වැඩිපුර හානි සිදුවීම (අබේපාල රෝලන්ඩ්, 2011, 133 පි).

මේ සියලු ලක්ෂණ වසංගත තත්ත්වයක් තුළ පවතී. මේ වන විට ලෝකය පුරා ව්‍යාප්ත වී ඇත්තේ භීතිකාවකි. එය කොරෝනා භීතිකාව (Corona Phobia) ලෙස හැඳින්විය හැකිය. මෙම ව්‍යසන හෝ

වසංගත තත්ත්වයට මුහුණ දී සුවපත් වීමෙන් පසු ආසාදිතයා සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත් වේ. එසේ වුවත් එම රෝගය තවමත් ලෝකය පුරා පවතින නිසාද නැවත රෝගය ආසාදනය වීමේ අවධානමක් පවතින නිසා ද කොරෝනා භීතිකා තත්ත්වය තවමත් පහව ගොස් නැත. එය ඇතැමුන්ට පශ්චාත් ප්‍රකම්පන ක්ලමථ අක්‍රමිකතාවක් (Post-Traumatic Stress Disorder = PTSD) බවට ද පත්විය හැකිය.

බෞද්ධ පාරිසරික මනෝ විද්‍යාවෙහි ඇති උපයෝගීතාව

බුදු දහම පුරාම දක්නට ඇත්තේ පරිසර හිතවාදී දර්ශනයකි. පාරිසරික මනෝ විද්‍යාඥයින් පරිසරය හා මිනිසා පිළිබඳ විද්‍යාගාරවල පරීක්ෂණ නිරීක්ෂණ කිරීමට පෙර බුදුරජාණන් වහන්සේ සර්වඥතා ඥාණයෙන් ජීවි පරිසරය හා අජීවි පරිසරය විෂයෙහි දැක්විය යුතු ආකල්ප, හැසිරීම් මොනවාදැයි වදාරා ඇත. බෞද්ධ පාරිසරික මනෝ විද්‍යාව ලෙස අප හඳුනා ගනු ලබන්නේ එලෙස ඉදිරිපත් කර ඇති ඉගැන්වීම් ය. බුදු දහමට අනුව පරිසරය කොටස් දෙකකි.

1. අභ්‍යන්තර පරිසරය
2. බාහිර පරිසරය

අභ්‍යන්තර පරිසරය යනු බඹයක් පමණ වූ ශරීර දේහයයි. බාහිර පරිසරය නැවත කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකිය. එනම්,

ජීව පරිසරය

අජීව පරිසරය

ජීව පරිසරය යනු මිනිසා ඇතුළු අපා, දෙපා, සිව්පා, බහුපා, ආදි උපන් නූපන් සියලු ම ජීව ප්‍රජාවයි. අජීව පරිසරය යනු ජලය, හිරු එළිය, වාතය, පස, තුරුලතා ආදි භෞතික සියල්ලයි.

බුදු දහම හේතුඵලවාදී මෙන්ම මනෝ මූලික ඉගැන්වීමකි. **''හෙතුං පටිච්ච සම්භූතා- හේතු භංගා නිරුජ්ඣති'', ''මනෝ පුබ්බංගමා ධම්මා - මනෝ සෙට්ඨා මනෝමයා''** වැනි ඉගැන්වීම්වලින් එය ප්‍රක්ෂේපණය වේ. එවන් ඉගැන්වීමක් තුළ වසංගත රෝග පමණක් නොව එමගින් ඇතිවන මානසික අක්‍රමිකතාවන් ද වළක්වා ගැනීම සඳහා පවතින උපයෝගීතාව මෙතෙකැයි කිව නොහැකිය. බුදු දහමට අනුව පුද්ගල හා සමාජීය ස්වස්ථතාව හාත්පසින්ම පරිපූර්ණ වූවකි. එය ප්‍රධාන අංශ හතරකින් යුක්තය.

1. ආරෝග්‍යා පරමා ලාභා - ශාරිරික සෞඛ්‍යය.
2. සන්තුට්ඨී පරමං ධනං - මානසික සෞඛ්‍යය.
3. විස්සාසාපරමා ඤාති - සමාජීය සෞඛ්‍යය.
4. නිබ්බානං පරමං සුඛං - ආධ්‍යාත්මික සෞඛ්‍යය. (ගල්මංගොඩ, 2014, 34 පි)

මෙම අංශයන්ගේ ස්වස්ථතාව යනු ජීව පරිසරයෙහි හා අජීව පරිසරයෙහි යහ පැවැත්ම තහවුරු වීමයි. වසංගත රෝග සඳහා හේතුවන විද්‍යාත්මක හා වෙනත් හේතු සාධක ඉහතින් දක්වා ඇත.

එයට අමතරව සියලු කායික මානසික ව්‍යාධි සඳහා බලපාන හේතු රාශියක් ත්‍රිපිටක පාළිය තුළින් හමුවේ. ඒ අතර රෝ දුක් ඇති කරවන හේතු අටක් දක්නට ඇත. එනම්,

1. පිතින් උපදනා ආබාධ
2. සෙමෙන් උපදනා ආබාධ
3. වාතයෙන් උපදනා ආබාධ
4. තුන් දෝෂයන්ගෙන්ම උපදනා ආබාධ
5. ඍතු විපර්යාසයෙන් උපදනා ආබාධ
6. වැරදි ජීවන ප්‍රතිපදා නිසා උපදින ආබාධ
7. වැරදි උපක්‍රම නිසා උපදනා ආබාධ
8. කර්ම විපාකයෙන් උපදනා ආබාධ

මෙම සියලුම හේතු සාධක අතර පළමුවැන්නේ සිට සත්වැන්න දක්වා වූ සියලුම හේතු සාධක පාරිසරික හේතු සාධක වේ. ම.නි. සබ්බාසව සූත්‍රය ඇසුරෙන් ද කායික මානසික අක්‍රමිකතාවන්ට හේතු වන සාධක කිහිපයක් හඳුනාගත හැකිය. එනම්,

1. අනවබෝධය නිසා රෝගඇතිවීම.
2. පසිඳුරන් පිනවීම නිසා රෝගඇතිවීම.
3. අධිපරිභෝජනය නිසා රෝගඇතිවීම.
4. නොඉවසීම නිසා රෝගඇතිවීම.
5. අයහපත් ආශ්‍රය නිසා රෝග ඇතිවීම.
6. හදිසි කෝපය වැනි දෑ නිසා රෝගඇතිවීම.
7. ආධ්‍යාත්මික දියුණුවක් නොමැති නිසා රෝග ඇතිවීම.

මෙම සියලු අවස්ථාවන් අභ්‍යන්තර හා බාහිර පරිහානියට අයත් වේ. උදාහරණයක් ලෙස නව කොරෝනා වෛරසය සීඝ්‍රයෙන් ලොව පුරා ව්‍යාප්ත වූයේ නිරෝධායනය නීති රීති පිළිබඳ නොදැනුවත් බව හා එම නීතිරීති නොසලකා හැරීම නිසාවෙනි. එමෙන්ම කෙටි කාලයක් ඉවසීමෙන් කටයුතු කිරීමට නොහැකි වූ නිසාවෙනි. 1963 වර්ෂයේ ලංකාව තුළින් මැලේරියා රෝගීන් වාර්තා වී ඇත්තේ 17 ක් පමණි. නමුත් අධිපරිභෝජනය, සීමාව ඉක්මවා ඉන්ද්‍රියන් පිනවීම, ආධ්‍යාත්මික දියුණුවක් නොමැති වීම ආදි හේතු සාධක නිසාවෙන් 60 දශකයේ මැලේරියාව ලංකාවෙන් තුරන් කිරීමට තිබූ අවස්ථාව අහිමි විය.

ඕනෑම වසංගත අවස්ථාවකදී අදාළ වසංගතය එම රෝග ලක්ෂණ පැතිරීමේ ස්වභාවය, ඉන් වැළකීම හා වැළකීමේ ක්‍රමවේද අනුගමනය කරන්නේ නම් එම වසංගතය ඉතා ඉක්මනින් කෙටි කාලයක් තුළ ද වළක්වා ගත හැකිය. සබ්බාය සූත්‍රය දක්වන ක්‍රම ගැන සියළු ආකාරයේ වසංගත පමණක් නොව ඕනෑම ගැටලුවක් රෝගයක් වැළැක්වීම සඳහාත් නැවත උත්පන්න නොවීම සඳහාත් උපයෝගී කොට ගත හැකිය. ජීව පරිසරය විෂයෙහි හෝ අජීව පරිසරය විෂයෙහි අහේතු, අසුභවාදී, අයහපත්, අහිතවාදී සිතුවිලි හෝ චිත්තවේග අප උපදවා ගනු ලබන්නේ ආශ්‍රවයන් නිසාය. ආශ්‍රවයන් ඇති වන්නේ ඉන්ද්‍රිය සංජානනය තුළිනි. එනම්, අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියන් මගින් බාහිර අරමුණු සුඛ, දුක්ඛ, අදුක්ඛම සුඛ වශයෙන් උපාදානය කර ගැනීමයි. සබ්බාසව සූත්‍රය

එලෙසින් ඇතිවන ආශ්‍රවයන් දුරු කළ යුතු ආකාරයන් පිළිබඳ දක්වනු ලබන්නේ යෝනියෝමනසිකාරයෙන් ශ්‍රාවකයන්ගේ සියලු ම ක්ලේෂ ධර්මයෝ විශෝධනය කොට ජීවී අජීවී පරිසර සුරක්ෂණයට කැප වන තිරසාර පරිසර ප්‍රතිපත්තියක ස්ථාවර කිරීම පිණිසය.

පුද්ගල චිත්ත සන්තානයන් තුළ ගොඩ නැගෙන **ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ**යන අකුසල මූලයන් සියලු ම මානසික මෙන්ම කායික රෝගවලට ද රෝග නිධානය වේ. **වා, පිත්, සෙම්** යන තුන් දෝෂයන් සියලුම කායික රෝගවලට බලපාන භෞතික සාධකයන් වේ. එම භෞතික සාධකයන්ගේ ද මූලය අකුසල ධර්ම (**අකුසලො ධම්මො**) ය. නියුරෝෂීය හෝ සසිකෝෂීය හෝ මනෝකායික අක්‍රමිකතා ඇති වන්නේ එමගිනි. අභිධර්ම චිත්ත කාණ්ඩය් දී ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ මුල් වී ඇති වන අකුසල් සිත් දොළහක් දක්වා ඇත. එම අකුසල් සිත් සමග සම්ප්‍රයෝග වන සදාචාරාත්මක නොවන චිත්ත ස්වභාවයන්, සිතුවිලි නැතහොත් සාධකයන් දාහතරක් චෛතසික විභාගයේ දී දක්වා ඇත. ඒවා අකුසල රාශීය. අකුසල චෛතසික ලෙස නම් කෙරේ. නොපැහැදිලි බව (**මෝහ**), අකුසලයට ලැජ්ජා නොවීම (**අහිරික**), අකුසලයට බිය නොවීම (**අනොත්තප්ප**) ආදි අකුසල හේතු ප්‍රත්‍යයන් (**චෛතසික**) තදින් ගන්නා නිසා කායික රෝග මෙන්ම මනෝ රෝග ද වැළඳේ. ඕනෑම වසංගතයක් පැතිර යාමට ද හේතු වන්නේ මෙම අකුසල සාධකයෝ ය.

බහු සාධාරණ කාමවස්තු පරිහරණයට මිනිසා සිය පුහුදුන් ස්වභාවය නිසා පෙළඹේ. බහු සාධාරණ කාමවස්තු පරිහරණයට පෙළඹෙන ඕනෑම අයෙකු තුළ ඉහත කී අකුසල් සිතුවිලි පහළ වේ. තමා හා තමා අවට පරිසරය පිළිබඳ ජීව හිතවාදී ආකල්පයන් එහිදී ඇති නොවේ. නමුත් ක්ලේශ ධර්ම විශෝධනය කොට ආර්ය මාර්ගය තුළ ගමන් කිරීමේදී බහු සාධාරණ කාමවස්තු උපාදානය නොකර (**නෙක්ඛම්ම සංකප්ප**) මෛත්‍රී සහගත සිතුවිලි (**අව්‍යාපාද සංකල්ප**) හා කරුණා සහගත සිතුවිලි (**අවිහිංසාසංකප්ප**) උපදවා ගෙන ක්‍රියා කළ යුතුව ඇත. ප්‍රාණඝාතය අත්හැර දඬු, අවි ආයුධ ආදිය අත්හැර ලජ්ජීව, දයා පරවශව සියලුම ජීව ප්‍රජාව විෂයෙහි හිතානුකම්පීව වාසය කිරීම (දී.නි.I,සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රය, 2005, 110 පි) වසංගත රෝග වළක්වා ගැනීමේ පළමු වැනි පියවර වේ.

සං.නි. වෙළුද්වාර සූත්‍රයෙහි අත්තුපනියික ධර්ම පරියායන් සළකා කාය වාග් මනෝ සංවරයන් ඇති කරගෙන කටයුතු කළ යුතු අයුරු දක්වා ඇත (සං.නි.V, වෙළුද්වාරෙය්‍ය සුත්ත, 2005, 156 පි). සුත්ත නිපාතය මෙත්ත සූත්‍රයේදී විශ්වය තුළජීවත්වන තැතිගත් **(තයා),** තැනි නොගත් (**ථාවරා**), දීර්ඝ වූ **(දීඝා)**, මහත් වූ (**මහන්තා**) මධ්‍යම වූ (**මජ්ඣිමා**), මිටි වූ (**රස්සා**), සියුම් වූ **(අණුකා)**, ස්ථූල වූ **(ථූලා)**, පෙනෙන **(දිට්ඨා)**, නොපෙනෙන (**අද්දිට්ඨා**), දුර වූ (**දූරෙ**), ළඟ වූ (**අවිදූරෙ),** උපන් (**භූතා**), උපතක් සොයන (**සම්භවේසි**) ආදි සියලු ම ජීව පරිසරය විෂයෙහි සීමා, මායිම් නොමැතිව කොන්දේසි විරහිතව මෙත් සිත පැතිර විය යුතු බව **''මානසං භාවයෙඅපරිමාණං''** යන්නෙන් අවධාරණය කර ඇත(සු.නි. මෙත්ත සුත්ත, 2005, 44-46 පිටු).එපමණක් නොව සියලු මෘගපක්ෂීන්ගේ ජීවිත ආරක්ෂා කර දීම රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික වගකීමක් බව දි.නි. චක්කවත්තී සීහනාද සූත්‍රයේදී අනුදැන වදාරා ඇත (දී.නි. චක්කවත්ති සුත්ත, 2005, 102 පි)අං.නි. නිකට්ඨපුග්ගල සූත්‍රයේ ලොවෙහි විසමාන පුද්ගල ස්වභාවයන් හතරක් දක්වා ඇත. එනම්,

1. කැලයේ සිට කැලයේ ජීවත් වන පුද්ගලයා
2. නගරයේ සිට නගරයේ ජීවත් වන පුද්ගලයා
3. නගරයේ සිට කැලයේජීවත් වන පුද්ගලයා

4. කැලයේ සිට නගරයේ ජීවත් වන පුද්ගලයා

මෙහිදී කාම, ව්‍යාපාද, විතර්කයන්ගෙන් තොර නෙක්කම්ම සංකල්ප, අව්‍යාපාද සංකල්ප, අවිහිංසා සංකල්ප උපදවා ක්‍රියා කරන පුද්ගලයා වනයෙහි විසුවත් නගරයෙහි විසුවත් උසස් වන බව කියවේ. අප නගරයෙහි ජීවත් වුවද වනයෙහි හෝ ගම්බදව හෝ ජීවත් වුවද අප තුළ අපගාමී චර්යාවන් පරිසර අහිතවාදි සිතුවිලි ජනිත වන්නේ ඉහත කී අකුසල මූලයන් නිසාය. ඉන් තොරව ජීවත් වීමේදී නගරයෙහි වුවද වනයෙහි වුවද ගමෙහි වුවද ජීව අජීව පරිසර හිතවාදීව ජීවත්වීමේ හැකියාව උදාවේ. සියලුම වසංගත රෝගයන් ඇති වීමට මූලික හේතුව වන්නේ මිනිසුන්ගේ ප්‍රතිශක්තිකරණ ක්‍රියාවලිය හීනවීමත්ජීව අජීව පරිසර දූෂණය නිසා වෛරස්, බැක්ටීරියා, දිලීර ආදි ඒක ජීවයන්ගේ සක්‍රීය වීමත් නිසාවෙනි. භික්ෂූන් වහන්සේලාට අමනුෂ්‍ය හා සත්ව ප්‍රජාවන්ගෙන් බාධා පැමිණි අවස්ථාවන්හීදිත් විශාලා මහ නුවර තුන් බිය දුරු කිරීමේදීත් **මෙත්ත, රතන, ඛන්ධ** වැනි සූත්‍ර දේශනා තුළින් සිදු කරනු ලැබුවේ සියලු ජීව කොට්ඨාශයන්ගේ මෙත් සිත් කුසල් සිත් පුබුදුවාලීමයි. ඒ අනුව සියලු ජීව ප්‍රජාව විෂයෙහි මෙත්සිත් පතුරුවාලීමෙන් පුද්ගල සීල සංවර්ධනය ඇති කර ගැනීමෙන් එම තත්ත්වයන් වළක්වා ගැනීමට ඇති බෞද්ධ ඉගැන්වීමෙහි ඇති උපයෝගීතාව පැහැදිලි වේ.

ජීව පරිසරය විෂයෙහි පමණක් නොව අජීව පරිසරය විෂයෙහි ද දැක්විය යුතු ආකල්ප බෞද්ධ පාරිසරික මනෝ විද්‍යාවෙහි නිර්දේශිතය. භික්ෂූන් වහන්සේලාට කෙළෙස් නැමති වනය සිඳීමට අවසර ඇතත් ගස් සිඳීමට අවසර නැත. (**වනං ඡින්දථ මාරුක්ඛං**) මේ තුළින් බුදුරජාණන් වහන්සේ භික්ෂූන් වහනසේලාගේ ආධ්‍යාත්මික පරිසර සංරක්ෂණය විෂයෙහි පමණක් නොව බාහිර පරිසර සංරක්ෂණය විෂයෙහි දී උනන්දු වූ බව පෙනේ.

වත්මන් ලෝකය තුළත් පරිසර ප්‍රඥප්තීන් තුළත් රතු ඉන්දියානු නායක සියැටෙල්ගේ ප්‍රකාශයට හිමිවන්නේ සුවිශේෂී තැනකි. නමුත් පරිසරය මිනිසාටත් මිනිසා පරිසරයටත් අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් සාපේක්ෂව බලපාන බව මුලින් ම අනුදැන වදාරන්නට වූයේ බුදුරජාණන් වහන්සේය. දි.නි. අග්ගඤ්ඤ, කූටදන්ත, චක්කවත්ති වැනි සූත්‍ර තුළින් එය මනාව විදහා දක්වා ඇත. අංගුත්තර නිකායේ අධම්මික සූත්‍රයෙහි රජු අදැහැමි වුවහොත් පරිසරය ද විෂමව ක්‍රියාත්මක වන බව දක්වා ඇත. බුදු දහමෙහි **ධම්මතා, ධම්මනියාමතා** ලෙස දක්වා ඇත්තේ එම ස්වභාව නීතියයි. තථාගතයන් වහන්සේ සර්වඥතා ඥාණයෙන් අවබෝධ කරගනු ලැබුවේද එම ස්වභාව නීතියයි. එබැවින් විනය පිටකය තුළ පවා භික්ෂූන් වහන්සේලාගේන් පරිසරයට විය හැකි හානි වළකාවා ගැනීමට තථාගතයන් වහන්සේ විනය ප්‍රඥප්ති පනවා වදාළහ.

ජලයට නොගිලන්ව අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමත් (චුල්ලවග්ග පාළි II, 2005, 364 පි) මළමූත්‍ර පහ කිරීමත් (පාචිත්තිය පාළි, 2005, 554 පි)වරදක් ලෙස බුදු දහමේ පෙන්වා දී ඇත. එමෙන්ම ස්නානය කිරීම සඳහා පොකුණුවල තිබෙන ජලය පැරණි නම් ඒවා ඉවත් කොට නව ජලය පිරවිය යුතු බව අවධාරණය කොට ඇත(චුල්ලවග්ග පාළි II, 2005, 364 පි). මුලින් පැලවෙන බීජ, කඳෙන් පැලවෙන බීජ, පුරුක්වලින් පැලවෙන බීජ, දල්ලෙන් පැලවෙන බීජ, ඇටවලින් පැලවෙන බීජ විනාශ කිරීමෙන් වැළකිම සීල ප්‍රතිපදාවට අයත් වන බව දි.නි. සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රයෙහි සඳහන් කර ඇත (දී.නි.I, සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රය, 2005, 112 පි). එමෙන්ම සප්‍රාණි වෘක්ෂලතාදිය සිඳීම හෝ සිඳවීම හෝ

බිඳීම හෝ බිඳවීම හෝ පිසීම හෝ පිසවීම හෝ පචිති ඇවැතක් වන බව **"භූතගාම"** ශික්‍ෂා පදයෙහි පනවා ඇත (පාචිත්තිය පාළි, 2005, 108 පි). නිල් තණ මත මළමුත්‍ර පහ කිරීම හෝ කෙළ ගැසීම හෝ නොකළ යුතු බවද දක්වා ඇත. තවද නිල් තණ මත කුණු කසල බැහැර කිරීම හෝ ඉඳුල් දැමීම හෝ නොකළ යුතු බව ද අනුදැන වදාරා ඇත (චුල්ලවග්ග පාළි II, 2005, 359 පි). මේ අයුරින් ජල දූෂණය හා වනාන්තර දූෂණය වළක්වා ගැනීමට ඇවැසි දේශනා හා පැනවීම් රාශියක් පෙළදහම තුළින් හඳුනාගත හැකිය.

සෙනසුන් පිරිසිදු කිරීමේදීත් සෙනසුන් හි වාසය කරන විටත් පරිසර හානි නොවන පරිද්දෙන් ස්වස්ථතාව පිළිබඳ සැලකිලිමත් වෙමින් කටයුතු කළ යුතු බවට ද විනය ශික්ෂාවක් පනවා ඇත. පිරිස් සිටින තැන සෙනසුන් නොගැසිය යුතු බවත් (මහාවග්ග පාළි II, 2005, 99-103 පිටු) වාතය හමන දිසාව හඳුනාගෙන සේනාසන පිරිසිදු කළ යුතු බවත් (චුල්ලවග්ග පාළි II, 2005, 341 පි) ආදි වශයෙන් සේනාසනක්ඛන්දකයෙහි බොහෝ ප්‍රඥප්තීන් පරිසර සුරක්ෂණයට අදාළව පනවා ඇත. බුදුන් වහන්සේ යනු නිශ්ශබ්දතාවය අගය කළ ශාස්තෘවරයෙකි. ම.නි. චංකී සූත්‍රය එයට සාධක ය. ඇතුළු ගමෙහි සිටින විටත් වඩින විටත් ශබ්ද නොකරමින් සිනානොවෙමින් හික්මිය යුතු බව අනුදැන වදාරා ඇත්තේ ද එහෙයිනි (පාචිත්තිය පාළි, 2005, 496 පි). භික්ෂුවක් පොළොව කැණීමද නොකළ යුතුය, වෙනත් අයෙකු ලවා ද නොකළ යුතුය, යමෙක් කරන්නේ නම් හෝ කරවන්නේ නම් හෝ පචිති ඇවැතක් වේ (පාචිත්තිය පාළි, 2005, 102 පි). වායු දූෂණය ශබ්ද දූෂණය භූමි දූෂණය වළක්වා ගැනීම කෙරෙහි ද බෞද්ධ පාරිසරික මනෝවිද්‍යාව තුළමේ අයුරින් බොහෝ පැනවීම් හා ඉගැන්වීම් ඇතුළත් වී ඇති බව මෙයින් පෙනේ.

වසංගත රෝග වළක්වා ගැනිමෙහි ලා උපයුක්ත බෞද්ධ පාරිසරික මනෝවිද්‍යා සංකල්ප මොනවාදැයි අධ්‍යයනය කිරීමේදී සුදුසු ප්‍රදේශයක වාසය කිරීමද (**පතිරූප දේස වාසෝ ච**) අත්‍යවශ්‍ය සාධකයකි. වසංගත රෝග ඇති වූ හැම අවස්ථාවකම එම වසංගත රෝග උත්සන්න වූ ප්‍රදේශ ජනාකීර්ණ වූ ස්ථානයන්ය. එබැවින් රෝගය ව්‍යාප්ත වීම පොකුරු වශයෙන් සිදුවන බව නව කොරෝනා වෛරසය ව්‍යාප්ත වූ ආකාරය විමසීමෙන් පෙනේ. ඒ අනුව භික්‍ෂූන් වහන්සේලා සේනාසන සකස් කර ගැනීමේදී ඒ සඳහා යෝග්‍ය වූ සුදුසු වූ ජීව අජීව පරිසරයට උචිත වූ ස්ථානයක් වෙන් කර ගැනීම පිණිස ද ශික්‍ෂාවන් පනවා ඇත. කුහුඹුවන්ගේ තුඹසක්, වේයන්ගේ තුඹසක්, මීයන්ගේ බෙනයක්, සර්ප වාසස්ථානයක්, සිව්පා සත්ව වාසස්ථානයක්, සිංහ, ඇත්, වලස්, දිවි ආදීන්ගේ වාසස්ථානයක්, වී, උඳු ආදි ධාන්‍ය වපුරන ස්ථානයක් සොහොන් බිමක් උයනක් ඇත් අස් අශ්ව හලක් ආදි ස්ථාන හෝ මාර්ග අවහිර වන ස්ථාන හෝ සුභ සාධක සේවා ස්ථාන හෝ තෝරා නොගත යුතු බව **විහාරකාර** සංඝාදිසේසාදිපත්තියේදී අනුදැන වදාරා ඇත(පාරාජිකා පාළි, 2005, 407 පි). වත්මන් බොහෝ පාරිසරික අර්බුද උද්ගත වී ඇත්තේ ඉහත කී ස්ථානයන්හි ජනාවාස පිහිටුවා ඇති නිසාවෙනි. උදාහරණ ලෙස අලි මිනිස් ගැටුම, ගංවතුර, වසංගත රෝග ආදිය පෙන්වාදිය හැකිය. මේ අයුරින් අජීවි පරිසරය විෂයෙහි දි ජීව හිතවාදී ආකල්පයකින් යුක්තව බාහිර පරිසර සුරක්‍ෂණයට කැප වීම වසංගත රෝග වළක්වා ගැනීමෙහිලා දෙවන පියවර වේ.

වසංගත රෝග පමණක් නොව එමගින් ඇතිවන මානසික අක්‍රමිකතා ද මනා වූ අවබෝධයෙන් යුක්තව ක්‍රියා කිරීමෙන් වළක්වා ගත හැකිය. සබ්බාසව සූත්‍රය දක්වන **දස්සනා පහාතබ්බ** මෙහිදී උපයෝගී වන්නේ එනිසාය. නව කොරෝනා වෛරසය ගතහොත් මේ වන විට එහි දෙවැනි

රැල්ලක් මතුවෙමින් පවතී. නමුත් අප ජීව අජීව පරිසරය පිළිබඳ මනා වූ අවබෝධයෙන් යුක්තව එහි පවත්නා ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න ක්‍රියාවලිය දකිමින් ත්‍රිලක්ෂණ දහමට අනුව තිරසාර පරිසර ප්‍රතිපත්තියක පිහිටා ක්‍රියා කරන්නේ නම් එම තත්ත්වයන් වළක්වා ගත හැකිය. **සංවරා පහාතබ්බ** යනු ප්‍රත්‍යවේක්ෂාඥාණයෙන් යුතුව ක්‍රියා කිරිමයි. මූලික මිනිස් අවශ්‍යතා ආහාර, වස්ත්‍ර, නිවාස ආදිය පරිහරණය කිරීමේදී සීමා මායිම් දැන ප්‍රත්‍යවේක්ෂාඥාණයෙන් යුතුව ඒවා භාවිතා කරන්නේ නම් අධි පරිභෝජනය පිළිබඳ හෝ මැසි මදුරු කරදර පිළිබඳ හෝ ශීත උෂ්ණ පිළිබඳ හෝ ගැටලු මතුවන්නේ නැත. යැපීමට පහසු විහරණයට පමණක් පෝෂ්‍යදායි සමබර ආහාර වේලක් ලබා ගන්නේ නම් ලෙඩ රෝග පිළිබඳ අනිසි බියක් ඇති වන්නේ ද නැත. මෙත්ත සූත්‍රයෙහි මිනිස් අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමේ ගුණාංග කිහිපයක් මැනවින් දක්වා ඇත.

1. සන්තුස්සකෝ ච - ලද දෙයින් සතුටු වීම.
2. සුභරෝ ච - පහසුවෙන් පෝෂණය කළ හැකි වීම.
3. අප්පකිච්චෝ ච - ස්වල්ප කටයුතු ඇත්තෙක් වීම.
4. සල්ලහුකවුත්ති - සැහැල්ලු පැවතුම් ඇත්තෙක් වීම.

මේ ආදි ගුණාංගයන්ගෙන් පෝෂිතව ක්‍රියා කරන්නා අභ්‍යන්තර මෙන්ම බාහිර පරිසරය සුරක්ෂිත කර ගනී. එමෙන්ම මෙවන් අයගේ ප්‍රතිදේහ නිර්මාණය ද මැනවින් සිදු වේ. එවිට කිසි විටෙක වසංගත රෝගයන්ට ගොදුරු වන්නේ නැත. **අධිවාසනා පහාතබ්බ** නම් සීත, උෂ්ණ, කුසගින්න, මැසි මදුරු, සුළං ආදිය ඉවසීමට ඇති හැකියාවයි. එමෙන්ම චිත්තවේග පාලනය කිරීමේ හැකියාවයි. **පරිවජ්ජනා පහාතබ්බ** නම් දුරු කිරීමයි. එය උවදුරු සහිත ස්ථාන හෝ පාප මිත්‍රයන් හෝ පාපි සිතුවිලි හෝ විය හැකිය. බොහෝ මිනිසුන් වසංගත රෝගවලට ගොදුරු වන්නේ කාම විතර්කයෝ ව්‍යාපාද විතර්කයෝ විහිංසා විතර්කයෝ ඉවසීමටත් දුරු කිරීමටත් නොහැකි වන නිසාවෙනි. නව කොරෝනා වෛරසය ව්‍යාප්ත වන කාලය තුළ මත්ද්‍රව්‍ය ආදියට ඇබ්බැහි වූවන් එය දුරු නොකිරීම නිසා එම රෝගය තව තවත් ව්‍යාප්ත වූ බව වාර්තා වී ඇත. **විනෝදනා පහාතබ්බ** නම් ඉහත දැක්වූ කාම, ව්‍යාපාද, විහිංසා ආදි විපරීත අකුසල ධර්ම ඉවත් කිරීමයි. බොහෝ පරිසර දූෂණයන් සිදු වන්නේ එකී පාපි අකුසල ධර්මයන් නිසාවෙනි. එම අකුසල් පවතිනතාක් ජීව හිතවාදී ආකල්ප දියුණු කළනොහැකිය. **භාවනා පහාතබ්බ** නම් ආධ්‍යාත්මික දියුණුව සලසා ගැනීමයි. එහිදී සති, විරිය ආදි සප්ත බොජ්ඣංග ධර්මයෝ පුහුණු කිරීම තුළින් වසංගත පමණක් නොව ඕනෑම රෝගයක් සුවපත් කරගත හැකි බව නිර්දේශිතය. ඒ අනුව වසංගත රෝග වළක්වා ගැනීමෙහි තෙවැනි හා වැදගත් ම පියවර වනුයේ ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයයි. වංසගත රෝග ආදි කොට ඇති සියලු ම කායික මෙන් ම මානසික ද රෝග නිවාරණය සඳහා බුදුදහම නිර්දේශ කරනු ලබන්නේ සප්ත බොජ්ඣංග ධර්ම හා දස සඤ්ඤාවන් ප්‍රගුණ පුහුණු කිරීමයි. ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය යනු ද එයමැයි.

අභිවාතක රෝගයෙන් ජීවිතය ගලවාගත් **කුම්භඝෝෂකට**ජීවිතය දිනීමට හැකියාව ලැබුණේ ස්වභාව ධර්මයෙනි, ස්වාර්ථය හා පරාර්ථය මැනවින් අවබෝධ කර ගෙන ක්‍රියා කළ නිසාවෙනි. ඔහු උට්ඨාන වීර්යෙන් යුතුව මව පියා කිසිවෙක් නොමැතිව නැගී සිටීමට උත්සාහ දැරුවේය. නිරතුරුව මනා වූ සිහිය පිහිටුවා කටයුතු කළේය. තමාටත් පරිසරයටත් හානියක් වන කිසිදු ක්‍රියාවක නිරත නොවූයේය. සෑම ක්‍රියාවක්ම නුවණින් විමසා බලා ක්‍රියා කළේය. කිසි විටෙකත් වැරදි ක්‍රියාවක්

නොකළ අතර ඉන්ද්‍රියන්හි සංවර බව ඇති කරගෙන ධාර්මික දිවි පෙවෙතක් ගත කළේය. එලෙස ක්‍රියා කිරීමෙන් ඕනෑම අයෙකුට වසංගත රෝග වළක්වා ගැනීමටත් එමගින් ඇති වන මානසික අක්‍රමතා හෝ පශ්චාත් ව්‍යසන අක්‍රමතා වළක්වා ගැනීමටත් හැකියාව ලැබේ.

සමාලෝචන හා නිගමනය

මිනිසා සහ පරිසරය අතර මෙන්ම පරිසරය හා බුදු දහම අතර ද පවතිනුයේ අභේදනීය වූ සාපේක්ෂකත්වයකි. වත්මන් ලෝකය පුරා ව්‍යාප්ත වන කොරෝනා වෛරසය හා වෙනත් වසංගත රෝග ලොව හැම කල්හිම පවතී. මිනිසුන්ගේ අදැහැමි චර්‍යාවන් නිසාවෙන් එම වසංගතයන් සක්‍රීය වේ. එය වළක්වා ගැනීමට නම් තමා හා තමා අවට පරිසරය පිළිබඳ අවධිමත් බවින් යුක්තව ක්‍රියා කිරීමේ කාලය උදාවී ඇත. ඒ වෙනුවෙන් බුදු දහම තුළින් ලැබෙන පිටුවහල සුළුපටු නොවේ.

නව කොරෝනා වෛරසය ව්‍යාප්ත වූ රටවල් දෙස බලන විට ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු ථෙරවාදී බෞද්ධ රටවල්වලට අනෙක් රටවල් හා සාපේක්ෂව නව කොරෝනාවෙහි බලපෑම අඩු ය. එයට හේතුව බහුතරයක් දෙනා තුළ කිසියම් හෝ ආධ්‍යාත්මික වැඩ පිළිවෙළක් තිබීමයි. උදාහරණ ලෙස උදේ සවස බුද්ධ වන්දනාවන් කිරීම, භාවනාවන් සිදු කිරීම,පිරිත් දේශනා පැවැත්වීම, පරිසර හිතවාදීව සිටීම, වස විසෙන් තොර ආහාරපාන ගැනීම, ප්‍රතිශක්තිකරණය ඇති කරන දේශීය ඖෂධ භාවිතය ආදිය පෙන්වා දිය හැකිය. ඒ අනුව ගෝලීය වංසගත තත්වයන් මෙන් ම එමගින් ඇති වන පශ්චාත් මානසික ප්‍රකම්පන තත්වයන් නිවාරණය කිරීම සඳහා කළ යුතුව පවතින්නේ ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ යන අකුසල් මුල් හා අකුසල් සිතුවිලි බැහැර කොට ජීව හා අජීව පරිසරයන්ට හිතවාදීව සැහැල්ලුවෙන් පෝෂණය කළ හැකි සරල දිවි පෙවතක් උත්සාහයෙන් යුක්තව ගත කිරීමයි.

පරිසරයෙහි පවත්නා අවියෝජනීය වස්තූන් කෙරෙන් නික්ලේෂී රහතන් වහන්සේලා තුළ නිතැතින් ම පැවතියේ නිරාමිස වින්දනයකි. ලෝකය තුළ පවත්නා විචිත්‍රවත් බව ඒ ඒ වස්තූන් හි එලෙස ම පවතී. නමුත් ලොව ඇති විචිත්‍ර දෑ කාමයෙන් නොවෙති. කාම හෝ රාග හෝ ඇල්ම හෝ ඇති වන්නේ පුද්ගල චිත්ත සන්තානය තුළ ය. නුවණැත්තෝ ලොව ඇති විචිත්‍ර දෑ කෙරෙහි සිතෙහි ඇති වන ඇල්ම දුරලයි.

"න තෙ කාමායානි චිත්‍රානි ලෝකේ
සංකප්ප රාගෝ පුරිසස්ස කාමෝ
තිට්ඨන්ති චිත්‍රානි තථෙව ලෝකේ
අථෙත්ථ ධීරා විනයන්ති ඡන්දං"(අං.නි. IV, නිබ්බේධික සුත්ත, 2005, 202පි)

යනුවෙන් නිබ්බේධික සූත්‍රයේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුදැන වදාරා ඇත්තේ එයයි. ඒ අනුව බුදු දහම තුළ පවතිනුයේ කේන්ද්‍රියාපසාරි වින්දනයයි. එනම් අරමුණුවල මනස නො ඇලෙන පරිදි මනස සකස් කර ගැනීමෙන් ලබන වින්දනයයි. අරමුණුවල නොඇලීමෙන් පරිසර හිතවාදි සරල දිවිපෙවතක් ඕනෑම අයෙකුට ගත කළ හැකිය.වංසගත රෝග වළක්වා ගැනීම සඳහා බෞද්ධ පාරිසරික මනෝවිද්‍යාව වඩාත් උපයෝගී වන්නේ ද එහෙයිනි.

යථොක්ත සියලු කරුණු විමසා බැලීමේදි කොරෝනා වැනි වසංගත සමග කටයුතු කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති සඳහා සමාජ වැඩ සම්බන්ධ නිර්දේශ කිහිපයක් ඉදිරිපත් කළ හැකිය. එනම්,

1. ජීව අජීව පරිසරය හා හිතවාදීව ක්‍රියා කිරීමේ ඇති වැදගත්කම පිළිබඳ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනයේ සිට ම අවබෝධය ලබා දීම.
2. ළමයාගේ සිට වැඩිහිටියා දක්වා ම සිහිය පිහිටුවා කටයුතු කිරීම පිළිබඳ ප්‍රයෝගිකව පුරුදු පුහුණු කිරීම.
3. ගෙවතු වගාවන්ට දිරි දීම හා සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර වේලක ඇති ස්වස්ථතාව අවබෝධකර දීම.
4. පන්සිල් සුරකින සමාජයක් ගොඩනැංවීම, වසවිසෙන් තොර ගොවිතැන් කරවීම හා මත්ද්‍රව්‍ය තොර සමාජයක් ස්ථාපනය කිරීම.
5. ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය ඇති කිරීම සඳහා අවැසි ආධ්‍යාත්මික නායකත්වය හා මගපෙන්වීම ලබාදීම.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථනාමාවලිය

අබේපාල, රෝලන්ඩ්,(2011),*මානසික අක්‍රමිකතා හා ඉන් මිදීම*, සාර ප්‍රකාශකයෝ, කොට්ටාව.

අඞ්ගුත්තර නිකාය IV, (2005), බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණය, දෙහිවල.

ඛුද්දක පාඨ, (2005), බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණය, දෙහිවල.

ගල්මංගොඩ, සුමනපාල, (2014),*බෞද්ධායුර්වේද මනෝ කායික චිකිත්සා ක්‍රමය හැඳින්වීමක්,* නාගානන්දජාත්‍යන්තර බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතනය, මානෙල්වත්ත.

චුල්ලවග්ග පාළි II, (2005), බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණය, දෙහිවල.

දීඝ නිකාය, I, (2005), බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණය, දෙහිවල.

පාචිත්තිය පාළි, (2005), බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණය, දෙහිවල.

පාරාජිකා පාළි, (2005), බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණය, දෙහිවල.

මහාවග්ග පාළි II, (2005), බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණය, දෙහිවල.

සංයුත්ත නිකාය V, (2005), බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණය, දෙහිවල.

සුත්ත නිපාතය, (2005), බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණය, දෙහිවල.

https://www.epid.gov.lk/web/index.php?lang=si 2021-09-01, 9.30 PM

Sri Lanka Journal of Social Development, Volume 01: Issue 07: November 2021

4

කෝවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් පවුලේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සම්බන්ධයෙන් සිදු වූ බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය - කොළඹ මහල් නිවාස ඇසුරෙන්

Eranga Rajika Panawenne

සාරාංශය

කෝවිඩ්-19 වසංගතය විසින් තීව්‍ර කළ ගෝලීය ආහාර අර්බුදය තුළ පවුලේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවට බරපතල අභියෝග එල්ල වෙමින් පවතින පසුබිමක මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ, නාගරික පහළ මධ්‍යම පාන්තික පවුල්වල ආහාර සුරක්ෂිතතාව සම්බන්ධයෙන් වසංගතයේ බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීම වේ. මෙහිදී, කොළඹ මාළිගාවත්ත පිහිටි මහල් නිවාස සංකීර්ණ හතරක වෙසෙන පවුල් විස්සක්, අධ්‍යයන නියැදිය ලෙස අහඹු හා හිමබෝල ක්‍රමය භාවිතයෙන් තෝරා ගෙන, සිද්ධි අධ්‍යයන ක්‍රමය, ප්‍රශ්නාවලි ක්‍රමය සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය හරහා එක්රැස් කළප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක දත්ත, spss මෘදුකාංගය භාවිතයෙන් හා තේමා විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ විශ්ලේෂණය කරන ලදි. වසංගතයේ මුල් අවධියේදී උග්‍ර වූ ආහාර සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳ ගැටලුව නැවතත් වසංගතයට පෙර තිබූ තත්ත්වයට වර්තමානයේ පත්ව ඇති නමුත්, මෙම ප්‍රජාව, වසංගතයට පෙර සිටම ආහාර සුරක්ෂිතභාවය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු නොකරන බවමෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය විය.

මුඛ්‍ය පද - ආහාර, ආහාර සුරක්ෂිතතාව, නාගරික මහල් නිවාස,පවුල, කෝවිඩ්-19

හැඳින්වීම

කෝවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය තුළ, ශ්‍රී ලංකාවේ මහල් නිවාසවල වෙසෙන පහළ මධ්‍යම පාන්තික නාගරික ජනතාව නියෝජනය කරන පවුල්වල ආහාර සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳව මෙම අධ්‍යයනය සිදු කළ අතර, ප්‍රමාණවත් සැපයුම, රුචිකතාවය හා අවශ්‍යතාවය පරිදි ආහාර ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව, ලබා ගන්නා ආහාර මඟින්, පුද්ගලයාගේ ශරීරයට අවශ්‍ය පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ලැබීම හා බාධාවකින් තොරව, අවශ්‍ය සෑම විටම ආහාර ලබා ගත හැකි වීම යන සාධක හතර ඉටු වීම සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනය කරන ලදි.

පර්යේෂණයේ පළමු අදියර ලෙස සිදු කළ ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණය ඇසුරෙන් අනාවරණය කර ගන්නා ලද කරුණු පදනම් කරගනිමින්, ඉහත ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සඳහා තෘප්ත විය යුතු සාධක පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා වසංගතයට පෙර, වසංගතයේ මුල් අවධිය හා වත්මන් තත්ත්වය ලෙස වෙන් වෙන් වශයෙන්, නිවසේ ආහාර බෝග වගාව, මසක් තුළ වියළි ආහාර ද්‍රව්‍ය රැගෙන එන වාර ගණන, ආහාර මිලදී ගන්නා ස්ථානය හා එම ස්ථානයෙන් ආහාර මිලට ගැනීමට හේතු, ආහාර වේල් කලින් සැලසුම් කිරීම, ආහාර ගබඩා කිරීම හා සකස් කිරීම, සමතුලිත ආහාර වේලක් පිළිබඳ දැනුවත්භාවය හා සමතුලිත ආහාර වේලක් ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව, නියමිත වේලාවට ආහාර ගැනීම හා මසක් තුළ සකස් කළ ආහාර පිටතින් ලබා ගන්නා වාර ගණන යන සාධක දහය මත පදනම්ව, එක් රැස් කර ගන්නා ලද ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය කොට මෙම අධ්‍යයනය තුළ නිගමන වලට එළඹෙන ලදී.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

පසුගිය දශක කිහිපය තුළ මහජනතාවගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත් කර ගෙන ඇතත්, කෝවිඩ්-19 වසංගත ව්‍යාප්තිය සමඟ ජාතික මට්ටමෙන් මෙන්ම ගෘහස්ථ මට්ටමෙන්ද ආහාර අනාරක්ෂිතතාව ඉහළ ගොස් තිබේ (Central Bank of Sri Lanka, 2021).නමුත් මෙහි ආහාර සුරක්ෂිතතාව යනුවෙන් අදහස් කරනු ලබන්නේ, ආහාර නිෂ්පාදනය හා ප්‍රමාණවත් ආහාර සැපයුමක් සහතික කිරීම යන මූලික තත්ත්වය අභිබවා ගිය පුළුල් සංකල්පයක් බව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාවේ තව දුරටත් විස්තර කරනු ලබයි.

ගෝලීය ආහාර සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ කමිටුව නිර්වචනය කරන ආකාරයට, ආහාර සුරක්ෂිතතාව යනු, ක්‍රියාශීලී හා සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජීවිතයක් සඳහා, ආහාර අවශ්‍යතා හා රුචිකතාවයන් තෘප්ත කළ හැකි, ප්‍රමාණවත්, ආරක්ෂිත හා පෝෂ්‍යදායක ආහාර සඳහා සියලුමිනිසුන්ට, සෑම අවස්ථාවකදීම භෞතික, සමාජීය හා ආර්ථික ප්‍රවේශයක් තිබීමයි (Food Security, 2021). මෙම නිර්වචනය යටතේ, ආහාර සුරක්ෂිතතාව සඳහා තෘප්ත විය යුතු ප්‍රධාන සාධක හතරක් පෙන්වා දෙයි. එනම්, සුලභතාව (ආහාර සැපයුම් ප්‍රමාණවත්ද?), ප්‍රවේශය (මිනිසුන්ට, ඔවුන්ට අවශ්‍ය ආහාර ලබා ගත හැකිද?), උපයෝජ්‍යතාවය (මිනිසුන්ට ප්‍රමාණවත් පරිදි පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ලබා ගත හැකිද?), ස්ථායිතාව (මිනිසුන්ට සෑම විටම ආහාර සඳහා ප්‍රවේශය තිබේද?) යන සාධක හතර වන අතර, කෝවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් සෘජු හා දැඩි ලෙස ආහාර ප්‍රවේශය සඳහා බලපෑම් සිදු කොට ඇති අතර, සුලභතාවයට බාධා සිදු වීම,

පාරිභෝගික ඉල්ලුම මිල හා පෝෂ්‍ය පදාර්ථ අඩු ආහාර වෙත යොමු වීම හා ආහාර මිල අස්ථාවරත්වය වැනි බලපෑම් හරහා ද මෙම තත්ත්වය හඳුනා ගත හැකිය (Laborde et al., 2020).

සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර වේලක් ලබා ගත නොහැකි පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව හා ඒ සඳහා වැය වන මිල නිරීක්ෂණය කිරීම, මන්දපෝෂණයේ බහුවිධ ප්‍රවණතා හා ආහාර ප්‍රවේශය යන වැදගත් නිර්ණායක අතර ඇති සම්බන්ධතාවය හොඳින් අවබෝධ කර ගැනීමට වටිනා මිනුමක් සපයයි.සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර වේල් වල අධික පිරිවැය හා අඛණ්ඩ ව පැවති ඉහළ මට්ටමේ ආදායම් විෂමතාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2019 වසරේදී, මිනිසුන් බිලියන තුනකට අධික සංඛ්‍යාවකට සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර වේලක් ලබා ගත නොහැකි වූ බව ඇස්තමේන්තු ගත කොට තිබේ. තවද, එයින් බහුතරය, ආසියාතිකයන් වන අතර, එම ප්‍රමාණය බිලියන 1.85කි. බිලියනයක් අප්‍රිකානුවන් වන අතර, මිලියන 113ක් ලතින් ඇමරිකානු හා කැරිබියන් දූපත්වාසීන් වන අතර, උතුරු ඇමරිකාවේ හා යුරෝපයේ මිලියන 17.3කි (THE STATE OF FOOD SECURITY AND NUTRITION IN THE WORLD 2021, 2021). රටවල් 113ක, ආහාර ලබා ගැනීමේ හැකියාව (Affordability), සුලභතාව (Availability), ගුණාත්මකභාවය (Quality) හා සුරක්ෂිතතාව (Safety) ආදිය සලකා බලන ගෝලීය ආහාර සුරක්ෂිතතා දර්ශකයට අනුව, 2020 වසරේ ශ්‍රී ලංකාව 75 වන ස්ථානය හිමි කර ගෙන සිටියි(Global Food Security Index (GFSI), 2021).

මෙවැනි පසුබිමක් තුළ මෙම අධ්‍යයනයේදී මූලික අවධානය යොමු කරනු ලබන්නේ, කෝවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ පහළ මධ්‍යම පාන්තික නාගරික මහල් නිවාස වල වෙසෙන පවුල් වල ආහාර සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳව සිදු වූ බලපෑම සම්බන්ධයෙනි. වෙනත් ආසියාතික රට වලට සාපේක්ෂ ව ශ්‍රී ලංකාවේ මහල් නිවාස ජනප්‍රිය නොවන අතර 2016 වසරේ ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ගෘහ ඒකක සංඛ්‍යාව මිලියන 20.7 ක් වන අතර, එම සංඛ්‍යාවෙන් තනි නිවසක ජීවත් වන ගෘහ ඒකක ප්‍රමාණය 93.4%ක් වන විට මහල් නිවාස හෝ සුපිරි මහල් නිවාස (සහාධිපත්‍යය) වල වෙසෙන පවුල් සංඛ්‍යාව 0.7%ක් වේ. තවද, නාගරික, ග්‍රාමීය හා වතු අංශය සලකා බලන විට, තනි නිවසක ජීවත් වන පවුල් ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් 88.3%ක්, 97.9% හා 30.6% වන විට, මහල් නිවාස හෝ සුපිරි මහල් නිවාස (සහාධිපත්‍ය) වල ජීවත් වන පවුල් ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් 3.7%ක්, 0.1%ක් හා 0.1%ක් වේ. පළාත් මට්ටමෙන් සලකා බලන විට බස්නාහිර පළාත තුළත්, දිස්ත්‍රික්ක වශයෙන් සලකා බලන විට කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළත් සාපේක්ෂව ඉහළම මහල් නිවාස හෝ සුපිරි මහල් නිවාස (සහාධිපත්‍ය) ගෘහ ඒකක ප්‍රතිශතය හඳුනා ගත හැකිය. එම ප්‍රතිශත අනුපිළිවෙලින් 2.1%ක් හා 5.3%ක් වේ (Department of Census and Statistics, 2018).

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් කොළඹ නාගරික මහල් නිවාස ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමට පෙර සිදු කළ පරීක්ෂණයකින් අනාවරණය වී ඇති ආකාරයට, කොළඹ නගරයේ ජනගහනයෙන් 50%කට වඩා ජීවත් වන්නේ, නගරයේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 9%ක් ආවරණය කරන පිරිසුදු පානීය ජලය, විදුලිය හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් වැනි මූලික යටිතල පහසුකම් සහිත මානව වාසයට හිතකර සෞඛ්‍ය සම්පන්න පරිසරයක් නොමැති පැල්පත්, මුඩුක්කු නිවාස හෝ අබලන් පැරණි නිවාස යෝජනා ක්‍රමවලය. මෙම තත්ත්වයට පිළියමක් වශයෙන්, නාගරික පුනර්ජනනීය වැඩසටහන

යටතේ, නගරයේ පැල්පත්, මුඩුක්කු හා අබලන් වූ නිවාස ඉවත් කොට, එවැනි නිවාස වල ජීවත් වූ පවුල්, බිම් මහල සමඟ මහල් 12කින් සමන්විත වර්ග අඩි 450කින් යුක්ත විසිත්ත කාමරයක්, නිදන කාමර 2ක්, මුළුතැන්ගෙයක්, නාන කාමරයක් හා සැදැල්ලකින් සමන්විත ඒකක 192ක් සහිත ජලය, විදුලිය, ජලාපවහනය හා මලාපවහන වැනි යටිතල පහසුකම් වලට අමතරව අභ්‍යන්තර මාර්ග සහිතව ඉදි වූ නිවාස සංකීර්ණ වල පදිංචි කිරීම සිදු විය (Urban Development Authority, 2018). මෙය නාගරික පහළ මධ්‍යම පාන්තික මහල් නිවාස සංකීර්ණ වල ආරම්භය වන අතර ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද සංඛ්‍යා දත්ත වලින් අනාවරණය වන ආකාරයට, වර්තමානය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික මහල් නිවාසයක හෝ සුපිරි මහල් නිවාසයක(සහාධිපත්‍ය) වෙසෙන ගෘහ ඒකක සංඛ්‍යාව ආසන්න වශයෙන් 37,800ක් පමණ වේ.

ඉහත විස්තර කරන ලද කොළඹ නගර සීමාව තුළ පිහිටි පහළ ආදායම් සහිත මහල් නිවාස ඉදිකිරීමේ මූලික පරමාර්ථ අදාළ බලධාරීන් විසින් ආර්ථික ප්‍රතිලාභ, සමාජීය ප්‍රතිලාභ, පාරිසරික ප්‍රතිලාභ හා ඊළඟ පරම්පරාවට හිමි වන ප්‍රතිලාභ වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් හතරක් යටතේ ඉදිරිපත් කොට ඇති අතර, නිවසක හිමිකරුවෙකු වීමේ ගෞරවය හා නීත්‍යනුකූල අයිතිය, පුද්ගලයන් තුළ ව්‍යවසායකත්වය සංවර්ධනය කිරීම හා රැකියා අවස්ථා හඳුනා ගැනීම ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ලෙසත්, සමාජ පිළිගැනීම, ස්ථිර ලිපිනයක් ලැබීම, වඩාත් යහපත් සමාජය හා නීති විරෝධී කටයුතු මුලිනුපුටා දැමිය හැකි වීම සමාජීය ප්‍රතිලාභ ලෙසත්, යහපත් සනීපාරක්ෂක පහසුකම්, සෞඛ්‍ය සම්පන්න දූෂණයෙන් තොර පරිසරය හා නගරයේ විවිධ ස්ථානවලට පහසුවෙන් ප්‍රවේශ විය හැකි වීම පාරිසරික ප්‍රතිලාභ වශයෙනුත් අවසාන වශයෙන් නිසි අධ්‍යාපනය සඳහා දරුවන්ට යහපත් ප්‍රවේශයක් ඇති වනු ඇති බවටත්, විශේෂයෙන්ම කාන්තාවන් සඳහා විවාහයක් සිදු කර ගැනීමේදී, සමාජයෙන් යහපත් පිළිගැනීමක් ලැබෙනු ඇති බවටත් ප්‍රක්ෂේපණය කොට ඇත (Rasnayake, 2019, pp. 93-94).

නාගරික දිළිඳු ප්‍රජාවගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන් පර්යේෂණ ගණනාවක් සිදු කොට ඇති අතර, මූලික වශයෙන් නියැදි රාමුව ලෙස නාගරික පැල්පත් හා මුඩුක්කු නිවාස වල ජීවත් වන පවුල් යොදා ගෙන තිබේ. උදාහරණයක් වශයෙන්, 2010 වසරේදී, ශ්‍රී ලංකාවේ, දිළිඳු නාගරික ගෘහ ඒකක වල ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳව, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයේ බලපෑම සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ පර්යේෂණයකින් අනාවරණය වී ඇත්තේ, ආර්ථික අපහසුකම් සහිත නාගරික ජනතාව කෙරෙහි ආහාර අර්බුදය සැලකිය යුතු මට්ටමේ සෘණාත්මක බලපෑම් සිදු කළ බව හා ඒ හේතුවෙන් පෝෂණය දුර්වල වීමේ අවදානමක් පවතින බවයි (De Silva ,2010). 2021 වසරේ කොළඹ මහ නගර සභා ප්‍රදේශයේ නාගරික පැල්පත් හා මුඩුක්කු නියෝජනය කරන ගෘහ ඒකක වල ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ පර්යේෂණයකින්, ගුණාත්මකභාවයෙන් අඩු ආහාර, ණය පදනම යටතේ සිල්ලර වෙළඳසැල් වලින් මිලට ගැනීම හා මිලෙන් අඩු ආහාර මත යැපීම, නාගරික පැල්පත්වාසීන්ගේ ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයට පුළුල් ලෙස බලපා ඇති බව අනාවරණය විය (Gunawardhana and Ginigaddara, 2021).

නමුත්, මෙම මහල් නිවාස සංකීර්ණ ආශ්‍රිතව දැනට සිදු කොට ඇති පර්යේෂණ සීමිත වන අතර, සිදු කොට ඇති පර්යේෂණ මඟින් ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමු කොට ඇත්තේ, මෙම පදිංචිකරුවන්ගේ ආර්ථික සාධකය සම්බන්ධයෙන් වන අතර, විශේෂයෙන්ම, මෙම නැවත පදිංචි

කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන්, මෙම නාගරික ප්‍රජාවගේ සමාජ සම්බන්ධතා ජාලය බිඳ වැටීම, නව මහල් නිවාසයේ ඉඩකඩ සීමිත වීම හා පරිපාලන සීමා හා මුල් පදිංචි ස්ථානයෙන් හෝ නගර මධ්‍යයෙන් දුර බැහැර වීම යන හේතු මත, ව්‍යාපාර කටයුතු පවත්වා ගෙන යාමට නොහැකි වීම නිසා ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් බිඳ වැටීමට හේතු වී ඇති බව දක්වා තිබේ (Rasnayake et al., 2015).නමුත්, ආර්ථික තත්ත්වය මත පමණක් පදනම් නොවන ආහාර පුරුදු ඇතුළු වෙනත් සංකීර්ණ කරුණු මත පදනම් වන ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන් මෙම පහළ මධ්‍යම පාන්තික නිවාස සම්බන්ධයෙන් පර්යේෂකයන්ගේ අවධානය යොමු වී නොමැති බව හඳුනා ගත හැකිය.

ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික දිළිදු ප්‍රජාවගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු වී ඇති, නාගරික පැල්පත් හා මුඩුක්කු වල වෙසෙන නාගරික ප්‍රජාවට සාපේක්ෂව, සමාජීය, ආර්ථික මෙන්ම පාරිසරික ප්‍රතිලාභ වසර කිහිපයක සිට භුක්ති විඳින ජනතාවක් ලෙස, මෙම ප්‍රජාවගේ දුර්වලතා කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් සිදු කරන සාම්ප්‍රදායික ප්‍රවේශයකින් (What is Deficit-Based Approaches | IGI Global, 2021) බැහැරව, මෙම පර්යේෂණය හරහා අනාවරණය කර ගනු ලබන ශක්තීන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින්, ඒවා තවදුරටත් බල ගැන්වීමේ අරමුණින් සිදු කරන ප්‍රායෝගික ප්‍රවේශයක් (Strengths-based approaches for working with individuals, 2021) තුළ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කිරීමේ හැකියාව විමසා බැලීමේ නියමු පර්යේෂණයක් ලෙස මෙම පර්යේෂණය වැදගත් වේ.

එමෙන්ම, නාගරික ජනගහනය ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වෙමින් පවතින තත්ත්වයක් තුළ නිවාස අවශ්‍යතාව තෘප්ත කළ හැකි හොඳම විකල්ප ක්‍රමවේදය ලෙස, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පළමු අදියරේ ආරම්භ කළ මහල් නිවාස සංකීර්ණ ව්‍යාපෘති 13, වර්තමානය වන විට 18ක් දක්වා වර්ධනය වී ඇති බැවින් (Urban Development Authority, 2018) මෙන්ම, අනාගතයේ තව දුරටත් වර්ධනය වීමට ඇති අවස්ථාව පිළිබඳව සලකා බලා, ඊළඟ පරම්පරාව රටේ සංවර්ධනයට සෘජුව දායක කර ගැනීම සඳහාතෘප්ත කළ යුතු නාගරික මහල් නිවාස වල වෙසෙන පවුල් වල ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කිරීම සඳහා මෙම අධ්‍යයනය වැදගත් වේ.

ඇමරිකානු මනෝ විද්‍යාඥයෙකු වන ඒබ්‍රහම් මාස්ලෝ විසින් 1943 වසරේදී අභිප්‍රේරණය හා පෞරුෂය සඟරාවේ පළ කරන ලද 'මානව අභිප්‍රේරණය පිළිබඳ න්‍යායක්' නැමැති ලිපියෙහි ඉදිරිපත් කරන ලද මිනිස් අවශ්‍යතා ධූරාවලිය(Celestine, 2021)අනුව, සෑම පුද්ගලයෙකු විසින්ම අනෙකුත් සියලු අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට පෙර අනිවාර්යයෙන්ම හා පළමුව ඉටු කර ගත යුතු, මානව පැවැත්ම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වන කායික අවශ්‍යතාවයක් වන ආහාර අවශ්‍යතාවය (Mcleod, 2020)තහවුරු කිරීම සඳහාවිශේෂ අවධානය යොමු කරමින්මෙතෙක් අවධානය යොමු නොවූ මෙම ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරනු ලැබේ.

අරමුණ

නාගරික පහළ මධ්‍යම පාන්තික මහල් නිවාස වල වෙසෙන පවුල් වල ආහාර සුරක්ෂිතතාවය,

එනම්,

01 පවුල ට ප්‍රමාණවත් ආහාර සැපයුමක් තිබීම
02 රුචිකත්‍වය හා අවශ්‍යතාවය පරිදි ආහාර ලබා ගැනීමට හැකිවීම
03 ලබා ගන්නා ආහාර මඟින්, පුද්ගලයාගේ ශරීරයට අවශ්‍ය පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ලැබීම
04 බාධාවකින් තොරව, අවශ්‍ය සෑම විටම ආහාර ලබා ගත හැකි වීම

යන සාධක ඉටු වීම සම්බන්ධයෙන්කෝවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය සිදු කළසාධනීය හා/හෝ නිශේධනීය බලපෑම හඳුනා ගැනීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිතා කරන ලද අතර, ප්‍රබල/අඩු-ප්‍රබල පර්යේෂණ සැලසුමක් (dominant/less-dominant design) භාවිතා කරන ලදී (පිතිකහන, 2012). එනම්, ප්‍රධාන වශයෙන් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයත්, සුළු වශයෙන් ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයත් යොදා ගන්නා ලදී. ස්වභාවික පරිසරයක ක්‍රියාත්මක කරන, දත්තදායකයන්ගේ සවිස්තරාත්මක දැක්ම වාර්තා කරන, වචන භාවිතා කිරීම මගින් සංකීර්ණ සාකල්‍ය සිතුවමක් ගොඩ නැගීම පදනම් වූ, මානව හෝ සමාජ ප්‍රශ්නයක් වටහා ගැනීමේ විමර්ශනාත්මක ක්‍රමවේදයක් වන ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය (Creswell, 1994, pp.12), අඩු ආදායම්ලාභී නාගරික මහල් නිවාස වල වෙසෙන පවුල් වල ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන්, වසංගත තත්ත්වය සිදු කළ බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා වඩාත් උචිත බව පර්යේෂකයා විසින් නිගමනය කරන ලදි. නමුත්, මෙම අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය තුළ ලබා ගන්නා දත්ත සාමාන්‍යකරණය කිරීමේ අපහසුතාවය හේතුවෙන් මෙන්ම, පර්යේෂණ ගැටලුව, පර්යේෂකයාගේ දෘෂ්ටිකෝණයෙන් මෙන්ම, පහළ මධ්‍යම පාන්තික මහල් නිවාස වල වෙසෙන පවුල් වල සාමාජිකයන්ගේ දෘෂ්ටිකෝණයෙන් නිරීක්ෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හේතුවෙන් මෙම පර්යේෂණය සඳහා පිළිවෙලින් ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය හා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගන්නා ලදී.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය දක්වන ආකාරයට, දැනට කොළඹ නගරයේ පැල්පත්, මුඩුක්කු නිවාස හෝ අබලන් පැරණි නිවාස යෝජනා ක්‍රම වල අවම පහසුකම් යටතේ පවුල් 68,812 ක් ජීවත් වන බව හඳුනා ගෙන ඇති අතර, නාගරික පුනර්ජනනීය වැඩසටහන යටතේ මෙම තත්ත්වයට පිළියමක් ලෙස මහල් නිවාස ව්‍යාපෘති 18ක් ආරම්භ කොට තිබේ (Urban Development Authority, 2018).එම ව්‍යාපෘති වලින් වැඩි සංඛ්‍යාවක් මේ වන විට, වැඩ අවසන් කොට ජනතාව පදිංචි කොට ඇති අතර එම වැඩ අවසන් කළ කොළඹ පිහිටි මහල් නිවාස ව්‍යාපෘති හතරක් සම්බන්ධයෙන් සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණ ක්‍රමවේදය භාවිතා කරමින් ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණයක් පළමුව සිදු කරන ලදී. මෙම නිවාස සංකීර්ණ 4 නියැදි රාමුව ලෙස සලකා, එම නිවාස අතුරින් අහඹු ලෙස නිවාස 20ක් මෙම පර්යේෂණයේ නියැදිය ලෙස තෝරා ගන්නා ලද අතර ජනගහනයේ සජාතියත්වය සලකා ප්‍රමාණයෙන් කුඩා නියැදියක් පර්යේෂකයා විසින් තෝරා ගන්නා ලදී.

තෝරා ගන්නා ලද නිවාස 20 ටම දුරකථන මාර්ගයෙන් කෙටි ප්‍රශ්නාවලියක් යොමු කරන ලද අතර, ඉන් තෝරාගත් නිවාස 10 ක් සමඟ ප්‍රශ්නාවලිය හරහා අනාවරණය කර ගැනීමට අපහසු වූ අපැහැදිලි කරුණු නිරාවරණය කර ගැනීමේ අරමුණින් ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා සිදු කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව, තෝරාගත් නිවාස 5 ක් ඇසුරෙන් සිද්ධි අධ්‍යයන සිදු කරන ලදී. රජය විසින් පනවා ඇති සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශ හා නීතිරීති වලට යටත්ව කටයුතු කිරීමට සිදු වීම නිසා, පෙර සැලසුම් නොකළ පරිදි, එක් දත්තදායකයෙකුගේ සම්බන්ධතා භාවිතා කොට තවත් දත්තදායකයෙකු සොයා ගැනීම ආදී වශයෙන් හිම බෝල නියැදීම (පිනිකහන, 2012,පි.52) හරහා සැලසුම් කළ දත්තදායකයන් සංඛ්‍යාව සම්පූර්ණ වන තෙක් සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගනිමින් දත්ත රැස් කර ගැනීමට සිදු විය. එසේ රැස් කරගන්නා ලද දත්ත මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රාථමික දත්ත ලෙස භාවිතා වූ අතර, ද්විතික දත්ත ලෙස, රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද වාර්තා, අණපනත්, සංඛ්‍යා ලේඛන මෙන්ම, වෙනත් දෙස් විදෙස් පර්යේෂකයන් විසින් පළ කරන ලද ලිපි ලේඛන හා ග්‍රන්ථ භාවිතා කරන ලදී.

අධ්‍යයනය සඳහා යොදා ගත් ප්‍රශ්නාවලිය හරහා අනාවරණය කර ගන්නා ලද ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා SPSS පරිඝනක මෘදුකාංගය භාවිතා කරන ලද අතර සම්මුඛ සාකච්ඡා හා සිද්ධි අධ්‍යයන ඇසුරෙන් රැස් කළ ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා තේමාත්මක විශ්ලේෂණ (thematic analysis) ක්‍රමවේදය යොදා ගන්නා ලදී. තේමාත්මක විශ්ලේෂණය යනු, තේමාව නිර්මාණය කිරීම තුළින් සමාජ යථාර්ථය සංකේත ගත කිරීමේ, අර්ථය පරික්ෂා කිරීමේ හා විස්තරයක් ලබා දීමේ ක්‍රමානුකූල ක්‍රියාවලියකි (Alhojailan, 2012). අධ්‍යයනයේ අරමුණ ලඟා කර ගැනීම සඳහා මෙම ක්‍රමවේදය, පර්යේෂණයේ දත්ත විකාශනය වන තේමාවන් අතර, හරස් යොමු කිරීම් ගණනාවක් හඳුනා ගැනීමට පර්යේෂකයාට අවස්ථාව ලබා දෙන පුළුල් ක්‍රියාවලියක් වන අතර, අධ්‍යයනයට ප්‍රවේශ වීම සඳහා උද්ගාමී හා නිගාමී ක්‍රමවේද අවශ්‍ය පරිදි යොදා ගැනීමට හැකි වන ආකාරයට නම්‍යශීලීය (Alhojailan, 2012). ඒ අනුව, පළමුව පර්යේෂකයා විසින් දත්තදායකයින්ගේ අවසරය මත දුරකථනයේ පටිගත කළ දත්තදායකයන්ගේ ඇමතුම්, පරිඝනක ගත කරන ලද අතර, එම තොරතුරු වල ඉදිරිපත්ව ඇති සමාන අදහස්, කෙටි යෙදුම් නැතහොත් කේත බවට පත් කර, සෑම දත්තදායකයෙකුම ලබා දුන් සම්පූර්ණ තොරතුරු සමඟ සංසන්දනය කරමින් කිහිප වරක් නැවත නැවත පරීක්ෂා කරන ලද අතර, පසුව සංකල්ප වශයෙන් අර්ථකථනය කරන ලදී (Caulfield, 2021).

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡා

ප්‍රශ්නාවලිය මඟින් අනාවරණය කර ගන්නා ලද ප්‍රමාණාත්මක දත්ත වලින් අනාවරණය වූ ආකාරයට, නියැදියෙන් 55%ක් සිංහල බෞද්ධ, 35% ක් මුස්ලිම්, 5% ක් සිංහල ක්‍රිස්තියානි හා 5%ක් ද්‍රවිඩ ප්‍රජාව නියෝජනය කළ අතර, නියැදිය නියෝජනය කළ දත්තදායකයන්ගෙන් 35%ක් තම අධ්‍යාපන මට්ටම හෙළි කොට නොමැති අතර, අධ්‍යාපන මට්ටම හෙළි කළ දෙමාපියන්ගෙන් 96%ක් අ.පො.ස සාමාන්‍ය පෙළ හෝ ඊට අඩු අධ්‍යාපන මට්ටමක් සහිත අය වන අතර, 4%ක් පමණක් අ.පො.ස. උසස් පෙළ සමත් වී තිබේ. රාජ්‍ය අංශයේ රියදුරු, සුළු සේවක, කාර්යාල කාර්ය සහයක වැනි අංශවලත් (13.3 %), ආහාර, විසිතුරු භාණ්ඩ හා රෙදිපිළි වෙළදාමෙහිත් (46.6%),

වාහන සේදුම්කරු (3.3%), වාහන අලුත්වැඩියාකරු (3.3%), නිවෙස් මෙහෙකරු (3.3%), තැරව්කරු (3.3%), වෙළඳසැල් සේවක (10%), කම්කරු (3.3%), සනීපාරක්ෂක සේවක (6.6%) , ත්‍රීරෝද රථ රියදුරු (6.6%) වැනි අංශ වල දත්තදායකයන් සේවයේ නිරත වී සිටින අතර, රැකියාවක නියුතු කාන්තාවන්ගෙන් 50% කට වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් රැකියාවක් නොමැති තත්වයක් උද්ගතව පවතියි.

ලොව පුරා ආහාර අනාරක්ෂිතතාව විශාල වශයෙන් වර්ධනය වීම සමඟ සම්බන්ධ වන ලක්ෂණ පහ වන්නේ අඩු අධ්‍යාපන මට්ටමක් තිබීම, දුර්වල සමාජ සම්බන්ධතා, අඩු සමාජ ප්‍රාග්ධනය, ගෘහ ඒකක ආදායම අඩු වීම හා සේවා වියුක්තිය වේ (Smith et al., 2017). කෝවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හමුවේ, නාගරික මහල් නිවාස වල වෙසෙන පවුල් වල ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ මෙම අධ්‍යයනයේදී, ආහාර අනාරක්ෂිතතාව පුළුල් කරන සාධක සියල්ලම මෙම ප්‍රජාව සමඟ සෘජු ව සම්බන්ධ වන බවත්,කෝවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය, ඉහත සියලුම සාධක ප්‍රවර්ධනය කළබවත්ඉහත ප්‍රමාණාත්මක දත්ත මගින් අනාවරණය වූ කරුණු වලින් පැහැදිලි වේ.

මහ බැංකු වාර්තාවට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ වසංගතයේ බලපෑම හේතුවෙන්, ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයේ අවදානමට ලක් වන කණ්ඩායම් අතර, සීමිත හෝ අක්‍රමවත් ආදායම් ලබන පුද්ගලයන්, හදිසි අවස්ථාවකදී භාවිතයට ගැනීම සඳහා සීමිත ආහාර සංචිත හා ඉතුරුම් සහිත පුද්ගලයන්, ආහාර අවශ්‍යතා සඳහා වෙළඳපොළ වෙත මුළුමනින්ම යැපෙන නාගරික ජනගහනයේ ඇතැම් කාණ්ඩ, මන්දපෝෂණ ගැටලු හා නිදන් ගත රෝග වැනි දුර්වල සෞඛ්‍ය තත්ත්වයක් ඇති පුද්ගලයන් හා දරුවන් හා වසංගතය හේතුවෙන් රැකියාවෙන් ඉවත් කිරීම හා වැඩ කරන පැය ගණන සීමා වූ අංශ තුළ පූර්ණ කාලීන හා අර්ධ කාලීන සේවා නියුක්තිකයන් වේ (Central Bank of Sri Lanka, 2021).මහ බැංකු වාර්තාවේ දැක්වෙන ආකාරයට, ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයේ අවධානමට ලක් වන කාණ්ඩ සියල්ලම මෙම පහළ මධ්‍යම පාන්තික පවුල් වල සාමාජිකයන් විසින් නියෝජනය කරන බවත් ඉහත ප්‍රමාණාත්මක දත්ත මගින් අනාවරණය වේ.

මීළඟට සිද්ධි අධ්‍යයන ක්‍රමය හා සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය මගින් ලබා ගන්නා ලදගුණාත්මක දත්ත මත පදනම්ව ගොඩ නඟන ලද, කේත හා සංකල්ප විශ්ලේෂණය තුළින්, නාගරික මහල් නිවාසවල වෙසෙන පවුල්වල ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන් සිදු වූ බලපෑම සම්බන්ධයෙන් පහත මාතෘකා මතු වූ අතර පහත ඒ එක් එක් තේමාව පිළිබඳව සාකච්ඡා කරනු ලැබේ.

පළවන තේමාව - ආහාර බෝග වගාවට යොමු වීම

අධ්‍යයනය සඳහා සහභාගී වූ පවුල් 80%ක් ආහාර බෝග වගාව වෙත යොමු වී ඇති අතර, නිවස තුළ කුඩා ඉඩක් භාවිතා කොට පස් පුරවන ලද කුඩා බඳුන්වල පොදුවේ, කරපිංචා, කෝමාරිකා, විවිධ මිරිස් වර්ග, තක්කාලි, ඉඟුරු, කහ, වම්බටු, ලීක්ස්, මුකුණුවැන්න හා නිවිති වැනි බෝග වගා කොට තිබේ. ඊට අමතරව, ජලය පුරවන ලද කුඩා බඳුන් වල එදිනෙදා භාවිතය සඳහා කොත්තමල්ලි වැනි ශාක වගා කර ගැනීමට පෙළඹී ඇත. දත්ත දායකයන්ගෙන් 40% ක් වසංගත තත්ත්වයට පෙර සිටම බෝග වගාවට යොමු වී සිටි බව ප්‍රකාශ කළ අතර, 40% ක් වසංගතය

හේතුවෙන් නිවසේ වැඩි කාලයක් ගත කිරීමට ලැබීම නිසා වගාවට අවස්ථාව ලැබුණු බව ප්‍රකාශ කළහ ('ගෙදර නිකන් ඉන්න එකේ අපිත් එළවලු දෙක තුනක් වවන්න ගත්තා' - තෙවැනි දත්තදායිකාව).

එමෙන්ම, මහල් නිවාස වල වගාවන් සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික දැනුම ලබා දෙන හා නිවසටම පැමිණ කුඩා ඉඩක වගාව සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සපයන වෙළඳ ආයතනයක සහය ලබා ගැනීමට සමත් වූ බව ප්‍රකාශ කරන තෙවැනි දත්තදායිකාව, ඒ සඳහා වැය වූ මුදලට සාපේක්ෂව ඉහළප්‍රතිලාභයක් ලබා දීමට එම වගාව සමත් වී ඇති බව ප්‍රකාශ කරයි. එමෙන්ම, නාගරික පරිසරයක් තුළ ඇති වන මානසික ආතතිය දුරු කිරීමටද මෙම සුළු මට්ටමේ වගාව හේතු වූ බව වගාවට යොමු වූ පවුල්වල දත්තදායකයන්ගේ පොදු අදහසයි.

දෙවන තේමාව- ආහාර සංචිත ගබඩා කිරීම සඳහා ඉඩකඩ ප්‍රමාණවත් නොවීම හා හදිසි අවස්ථාවකදී භාවිතා කළ හැකි ඉතුරුම් නොමැති වීම

නිවස තුළ පවතින කුඩා ඉඩකඩ හේතුවෙන් ආහාර ගබඩා කිරීමේ හැකියාව සීමා සහිත වීම හේතුවෙන් මෙන්ම පුරුද්දක් වශයෙන්, සහල්, සීනි, පොල් තෙල් වැනි ආහාර වර්ග කිහිපයක් හැරුණු විට අනෙකුත් ආහාර සතියක් හෝ සති දෙකකට වරක් මිලට ගන්නා බව දත්තදායකයන්ගේ පොදු මතය විය. ඒ අනුව, මෙහිදී අනාවරණය වූ සුවිශේෂී තත්ත්වය වූයේ, නාගරික මුඩුක්කු පැල්පත්වාසීන් තුළ දැකිය හැකි බවට පර්යේෂණවලින් අනාවරණය වූ එදිනෙදා ආහාර මිලට ගැනීම හා ණයට ආහාර මිලට ගැනීම මෙමනාගරික මහල් නිවාස නියෝජනය කරන නියැදිය තුළ දැකිය නොහැකි බවයි. කෙසේ නමුත්, දත්තදායකයන් විසින් අවම වශයෙන් ක්‍රෙඩිට් කාර්ඩ් පත් දෙකක් භාවිතා කරන බව අනාවරණය කරන ලදි.

විශේෂයෙන්ම, වසංගතයේ මුල් අවධියේදී, ඇති වූ හදිසි තත්වයේදී, ආහාර සපයා ගැනීමට තරම් ඉතුරුම් ප්‍රමාණවත් නොවූ බව පොදුවේ පිළිගන්නා ලද අතර, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම මත තත්ත්වය කළමනාකරණය කර ගත හැකි වූ බව ප්‍රකාශ කරයි. ඒ වන විට අන්තර්ජාලය ඔස්සේ, භාණ්ඩ ඇණවුම් කර නිවසට ගෙන්වා ගැනීමට සුපිරි වෙළඳසැල්වලින් පමණක් සීමිත පහසුකම් සපයා තිබූ බවත්, එම භාණ්ඩ වල මිල හා ප්‍රවාහන ගාස්තු දැරිය හැකි තත්ත්වයක නොවූ බවත්ප්‍රකාශ කරයි. පසුකාලීනව සාමාන්‍ය වෙළඳසැල්ද, දුරකථනය හා අන්තර්ජාලය ඔස්සේ, ඇණවුම් ලබා ගැනීමටත්, භාණ්ඩ නිවසට ප්‍රවාහනය කිරීමටත් ක්‍රමවේද සකස් කරගත් නිසා අද වන විට අත්‍යාවශ්‍ය ආහාර ලබා ගැනීම ගැටළුවක් නොවන බව ප්‍රකාශ කරයි.

තෙවන තේමාව- ආහාරවල මිල සම්බන්ධයෙන් මිස ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ සැලකිලිමත් නොවීම

ආහාර මිලදී ගන්නා ස්ථානය හා එම ස්ථානයෙන් ආහාර මිලට ගැනීමට හේතු පිළිබඳව දත්තදායකයන් ඉදිරිපත් කළ කරුණු වලින් ගම්‍ය වූ සුවිශේෂී කරුණක් වන්නේ, මිල අඩු ආහාර සම්බන්ධයෙන් දක්වන ඇඩි උනන්දුවයි. විශේෂයෙන්ම, වැඩිම වට්ටමක් ලබා දෙන වෙළඳසැලෙන් භාණ්ඩ මිලට ගනු ලබයි. බිත්තර, පොල්තෙල් වැනි ආහාර සම්බන්ධයෙන්, නිෂ්පාදිත දිනයක්, කල් ඉකුත් වීමේ දිනයක් හෝ නිෂ්පාදනය කළ ආයතනයක් පිළිබඳ සදහනක් නොමැති භාණ්ඩ

ගැටලුවකින් තොරව මිලට ගෙන පරිභෝජනය කරනු ලබයි. මහජන පොළ, කොළඹ මැනින්ග් වෙළඳසැල, කුඩා තොග වෙළඳසැල් ආදිය ආහාර මිලදී ගන්නා ස්ථාන වේ. ඒ අනුව, මසකට අවශ්‍ය ආහාර යම් මට්ටමක පූර්ව සැලසුමකින් යුක්තව මිලට ගනු ලබන ආකාරයක් හඳුනා ගත හැකිය.

හතර වන තේමාව - සමබල ආහාර වේලක් පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇතත්, නිසි වේලාවට සමබල ආහාර වේලක් ලබා ගැනීමට සැලකිලිමත් නොවීම

සංචරණ සීමා හා නිරෝධායන ඇඳිරි නීතිය හේතුවෙන්, පාසල් වසා දැමීම නිසා දරුවන් පාසල් නොයෑම, වැඩිහිටියන් නිවසේ සිට රැකියාවක නිරත වීම හෝ, රැකියාව අහිමි වීම හෝ සේවා වැඩ මුර අවම වීම වැනි හේතු නිසා නිවසේ රැඳෙන කාලය වැඩිවීම හේතුවෙන් දවසේ ආහාර ලබා ගැනීමට නිශ්චිත වෙලාවක් නොමැති වීම, ආහාර වේල් මග හැරීම සිදු වන බව බහුතර දත්තදායකයන්ගේ මතයයි.දරුවන්ගේ කැමැත්ත පරිදි පරිප්පු, අල, කුකුළු මස් වැනි එකම ආහාර කිහිපයක් දිගින් දිගටම ආහාරයට ගන්නා අතර, එළවලු හා පලා වර්ග ආහාර වේලට එකතු කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරයි ('මේළමයි පරිප්පු නැත්තම් කෑම කන්නේ නැහැ'- පස්වන දත්තදායිකාව). එමෙන්ම, පිටතින් ඇණවුම් කරන ආහාර වසංගතයට පෙර අධික ලෙස පරිභෝජනය කොට ඇතත්, අද වන විට එය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් මග හැරී ගොස් තිබේ ('ඉස්සර හැමදාම හවසට බබාලාගේ තාත්තා කඩෙන් කන්න මොනාහරි අරගෙන එනවා'- පස්වන දත්තදායිකාව).

නිගමනය

ඉහත සාකච්ඡා කළ ආකාරය ට, වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් බෝග වගාවට යොමු වීම, ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන් සාධනීය ලක්ෂණයක් ලෙස නිගමනය කළහැකි අතර, පවුල තුළ යම් මට්ටමක ප්‍රමාණවත් ආහාර සැපයුමක් පවත්වා ගෙන යාම සඳහා උපකාර වී තිබේ. එමඟින්, තම අභිමතය හා අවශ්‍යතාවය පරිදි වගාව සඳහා බෝග තෝරා ගැනීමට ද, විෂ රසායනික වලින් තොර ආහාර ලබා ගැනීමට ද හැකි වී තිබේ.

ආහාර පිළිබඳ පූර්ව සැලසුමක් තිබීම හාසමබල ආහාර වේලක් පිළිබඳ දැනුවත්භාවය ද සාධනීය ලක්ෂණ ලෙස නිගමනය කළහැකි නමුත්, විවිධත්වයකින් යුක්ත සමබල ආහාර වේලක් නිශ්චිත වේලාවක් තුළ ලබා නොගැනීම හා ආහාර වල ගුණාත්මකභාවය කෙරෙහි සැලකිල්ලක් නොදැක්වීම යන නිශේධනීය ලක්ෂණ හේතුවෙන්, පුද්ගලයාගේ ශරීරයට අවශ්‍ය පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ලැබීම හා බාධාවකින් තොරව, අවශ්‍ය සෑම විටම ආහාර ලබා ගත හැකි වීම යන සාධක තෘප්ත නොවන බව පැහැදිලි ය.

මේ අනුව, මාස්ලෝ ගේ අවශ්‍යතා ධූරාවලිය අනුව, අනෙකුත් සියළු අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම ට පෙර, සෑම පුද්ගලයෙකු විසින් ම ඉටු කර ගත යුතු මූලික අවශ්‍යතාවයක් වන ආහාර අවශ්‍යතාවය, නිසි පරිදි තෘප්ත වීම යනු, ඉහත විස්තර කළ, ආහාර සුරක්ෂිතතාව තහවුරු කර ගැනීම බව පැහැදිලි වන අතර, මෙම අවශ්‍යතාවය නිසි පරිදි තෘප්ත කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් පවතින ප්‍රායෝගික ගැටලු හේතුවෙන්, සෑම පුද්ගලයෙකුට ම හිමිවිය යුතු, මාස්ලෝ ගේ ධූරාවලියේ ඉහළ

මට්ටම් කරා ලඟා වීම ට ඇති අවස්ථා, මෙම නාගරික මධ්‍යම පාන්තික මහල් නිවාස වල වෙසෙන පවුල් වල සාමාජිකයන් සම්බන්ධයෙන් සීමා සහිත වීම සිදු වී තිබේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

පිනිකහන, ජේ., 2012. සමාජ පර්යේෂණ ක්‍රම. කොළඹ 10: සී /ස ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්.) සමාගම.

සුබසිංහ, ඩබ්., 2016. සමාජ පර්යේෂණ ක්‍රම. ගණේමුල්ල: කතෘ ප්‍රකාශන.

Alhojailan, M., 2012. THEMATIC ANALYSIS: A CRITICAL REVIEW OF ITS PROCESS AND EVALUATION. *West East Journal of Social Sciences-December 2012*, [online] 1(1). Available at: <https://fac.ksu.edu.sa/sites/default/files/ta_thematic_analysis_dr_mohammed_alhojailan.pdf>.

Caulfield., J., 2021. *How to do thematic analysis*. [online] Scribbr. Available at: <https://www.scribbr.com/methodology/thematic-analysis>.

Celestine, N., 2021. *Abraham Maslow, His Theory & Contribution to Psychology [Upd. 2019]*. [online] PositivePsychology.com. Available at: <https://positivepsychology.com/abraham-maslow/> [Accessed 14 October 2021].

Central Bank of Sri Lanka, 2021. *Annual Report 2020*. Colombo 01: Central Bank of Sri Lanka.

Creswell, J., 1994. *Research Design: Qualitative and Quantitative Approaches*. SAGE Publications.

Department of Census and Statistics Sri Lanka, 2018. *Household Income and Expenditure Survey - 2016 Final Report*. Battaramulla: Department of Census and Statistics Sri Lanka, p.vi, 101.

De Silva, A., 2010. Effects of the global financial crisis on the food security of poor urban households; Case study Colombo, Sri Lanka. *Colombo: Faculty of Medicine, University of Colombo, Sri Lanka*.

Fao.org. 2021. *THE STATE OF FOOD SECURITY AND NUTRITION IN THE WORLD 2021*. [online] Available at: <http://www.fao.org/3/cb4474en/online/cb4474en.html#chapter-executive_summary> [Accessed 17 September 2021].

Foodsecurityindex.eiu.com. 2021. *Global Food Security Index (GFSI)*. [online] Available at: <https://foodsecurityindex.eiu.com/Index> [Accessed 17 September 2021].

Gunawardhana, N. and Ginigaddara, G., 2021. Household Food Security of Urban Slum Dwellers: A Case Study in Colombo Municipality, Sri Lanka. *Journal of Food Chemistry & Nanotechnology*, 7(2), pp.34-40.

Ifpri.org. 2021. *FOOD SECURITY*. [online] Available at: <https://www.ifpri.org/topic/food-security>.

Igi-global.com. 2021. *What is Deficit-Based Approaches | IGI Global*. [online] Available at: <https://www.igi-global.com/dictionary/supporting-faculty-in-culturally-responsive-online-teaching/72255> [Accessed 17 September 2021].

Iriss. 2021. *Strengths-based approaches for working with individuals*. [online] Available at: <https://www.iriss.org.uk/resources/insights/strengths-based-approaches-working-individuals> [Accessed 17 September 2021].

Laborde, D., Martin, W., Swinnen, J. and Vos, R., 2020. COVID-19 risks to global food security. *Science*, 369(6503), pp.500-502.

Mcleod, S., 2020. *Simple Psychology*. [online] Simplypsychology.org. Available at: <https://www.simplypsychology.org/maslow.html> [Accessed 14 October 2021].

Rasnayake, S., 2019. The Discourse of 'Slum-Free' City: A Critical Review of the Project of City Beautification in Colombo, Sri Lanka. *Sri Lanka Journal of Sociology*, [online] 01. Available at: <https://arts.pdn.ac.lk/socio/research/pdf/05Susantha.pdf>.

Rasnayake, S., Silva, K. and Herath, H., 2015. Victims of Beauty: An Inquiry on the Livelihood Impacts of Slum Resettlement Programme Driven by the City Beautification Project in Colombo. *Faculty of Arts International Research Conference*, [online] Available at: <http://archive.cmb.ac.lk:8080/research/handle/70130/4387>.

Smith, M., Rabbitt, M. and Coleman- Jensen, A., 2017. Who are the World's Food Insecure? New Evidence from the Food and Agriculture Organization's Food Insecurity Experience Scale. *World Development*, 93, pp.402-412.

Uda.gov.lk. 2018. *The Urban Development Authority*. [online] Available at: <https://www.uda.gov.lk/urban-regeneration-programme.html> [Accessed 14 September 2021].

Sri Lanka Journal of Social Development, Volume 01: Issue 07: November 2021

5

The COVID 19 Pandemic: Challenges Related Online Education on Students of Rural Areas in Sri Lanka

D. M. Chandani Dissanayake

ABSTRACT

COVID-19 has imposed enormous challenges on traditional education process of Sri Lanka. As a consequence of the unprecedented global pandemic, online education has become a new concept and it has created a discrimination between rural and urban students in Sri Lanka. In this background this study examined the significant challenges related online education on students of rural areas in Sri Lanka during COVID-19. This research was carried out under the qualitative dominant mixed method approach and conducted in Kotavehera educational division, Kurunegala district. Data were collected from 50 students through stratify sampling method and 8 teachers, 5 parents and 2 principals used as key informants. Questionnaires and semi-structured interviews were used as primary data collection technic through telephone conversations. According to the findings of the study it has revealed that lack of availability of infrastructure facilitiesand financial assistancewere caused to decrease interest in the subject of students in study area, lack of physical and human resource, negative attitudes, lack of practical knowledge were challenged for create fear and anxiety using of English language and technology in online education, Parents' low socio-economic situation were prohibited online education and this *situation have created lot of pressure for students,parents' personal beliefs and misconceptions, lack of technological skills and teaching methodologies of teachers were directly highlighted as challenges for online education of students, Overall, the current curriculum contents of education system in Sri Lanka is showing lack of flexibility and was not modern and innovative and online teaching methods and abilities are not familiar for students and teachers. There are need to revise the curriculum contents to eliminate the discrimination between the rural urban students and face the sudden situationsand education policy makers should attention for revise and update the education curriculum according to the global changes in education. Further ministry of education in Sri Lanka should implement necessary training programs to engage in online education within the traditional system.*

Keywords: Challenges, COVID-19, Online education, Rural Areas

INTRODUCTION

COVID 19 epidemic is one of the enormous social issues confronting the contemporary world today. The catastrophe has negatively influenced the educational system worldwide. According to the recent report from UNESCO monitoring over 100 countries implemented nationwide closures, impacting over half of the world's student population(UNESCO, 2020).

Educationplays a crucial role towards achieving a sustainable development in a country. But currently, education has become a critical sector affected by COVID 19. As a consequence of the unprecedented global pandemic, traditional classroom based learning and teaching process were replaced with virtual environmentand it has imposed the use of new technologies. Further especially students are moving learning from classroom to homes in a hurry presents enormous challenges, both human and technical.(Lucas, 2020)

Online education isa new concept in the education system of Sri Lanka. As aconsequence of the epidemic temporary closured of all education institute by government of the Sri Lanka. In response, the government is implementing the Contingency emergency response plan for general education, using e-learning platforms. However children and teachers in rural areas lack internet connectivity, access to devices and digital platforms, and the training required for distance education.Further Children in rural areas in Sri Lanka do not have equal access to online education initiatives. (Asia pacific Alliance, 2020)Thus the pandemic has exacerbated rural-urban inequity. (Asian Development Bank, 2020)

In this background, this study explored that to examine the challenges related online education on students of rural areas in Sri Lanka, during COVID 19.

Research Problem

Why do students in rural areas face more challenges related to online education during COVID 19 pandemic than students in urban areas?

Research Objectives

The main objective of the study is to examine the challenges related online educationon students of rural areas in Sri Lanka, during COVID 19.

Specific objectives of the study are,

- To identify the teachers' attitudes of online education on students of rural areas

- To identify the service system and policies related online education in Sri Lanka

Methodology

This research was carried out under a mixed method approach for collaboration of validity, reliability and generalization of research conclusion. Thus this research used 'Partially mixed concurrent qualitative dominant' status. (University of Ruhuna,2020)

According to the data of census and statistics (2016, p.1) the highest inequality of real per capita expenditure has been reported from Kurunegala district.(Department of Census and Statistics, 2016) This study focuses on students of rural areas in Sri Lanka. In order to researcher selected Kotavehera division of Kurunegala district as a study area using a multi-dimensional approach in consideration of the geographical and poverty background.

In the Kotavehera educational division out of the 9 school which categorized as a 1C schools, 2 schools were selected for the study.(Schools were limited to 2 schools, because of COVID 19) A total of 50 students which categorized as a Primary (1-5), Junior Secondary (6-9), Senior Secondary (10-11) and colleagues were selected as a sample using stratified sampling. 8 teachers, 5 parents and 2 principals participated in key informant interviews from all the two schools.

Primary data was collected using questionnaire, semi-structured interviews. Secondary data was collected from official reports, research articles and websites. The data were analyzed using the thematic method and SPSS software.

Results and Discussion

Based on the gathered data from the respondents, identified significant challenges were divided in to five main themes and furtherdivided in to sub themes. As main themes infrastructure challenges, Lack of language skills and digital literacy, Financial Challenges,Attitudes,beliefs about online education, service system and policies were emerged through collected data. lack of proper internet connection and lack of availability of devices were the two sub themes of infrastructure challenges.

Infrastructure Challenges

With the changed of education process from class room to home infrastructure facilities are most importance of the student's learning environment. Most of the students mentioned

virtual teaching and learning environment was a new challenge with the availability of proper internet connection, devices and learning environment.

Lack of proper internet connection

Online education can be defined as an electronically supported teaching and learning process with the help of internet. But most of the students of rural areas reported they cannotjoin online classes properly, because of low-quality internet.

"Sometimes the lesson is not clear because the signal is low. So it is difficult to understand the lesson properly"

Our house does not have good signal. So I have to climb up the mango tree and join to the my class"

Source: Field Data, 2021

This explanation tells us weakness of internet. Students asserted that they cannot join the online class and cannot communicate with teacher because of the limited internet connection. 4G connection is best method for online delivery. But most of the students of rural areas have face many difficulties in getting proper connection. Further this situation led to decrease interest in the subject of students.

Lack of availability of Devices

Table 01: Lack of availability of Devices

Variables	Quotes
Lack of Devices	*"I don't have a phone to join my classes. So I have to visit my friend's house and join the classes with him."*
Shortage of devices	*I am in grade 10 and my sister is in grade 13. We both use the same phone to join online classes. So my sister has classes every day. Because of that I miss a lot of my lessons"*
Outdated devices	*I use a phone to join online lessons that is given to me by my neighbour sister. But I can't stay for lessons straight for two or three hours. Because of the high heat and power off it."*

Source: Field Data, 2021

Technological devices are one of the main factors for success of online education. But students who lives in rural areas have a lack of proper devices. When considering the above statements, female student who learn in grade five said directly she does not have a phone to join the online classes and most of the students have missed a lot of their classes because of shortage of devices, outdated devices.

Infrastructure including devices, Internet, technical support becomes a significant part of online education. (Martin and Bolliger,2018) and the success of online education depend on infrastructure factors. Most of the students of rural areas in Sri Lanka are facing for audio and video issues, Login problem, installation and downloading errors with online education.Further Lack of devices and internet access highlighted that as a level of poverty increases in the rural community. (Aedoyin and Soykan, 2020) Thus Lack of internet connectivity and device limitation have significant challenged for rural areas' students in Sri Lanka.

Table 02: Devices Frequently used by students for online learning

Variable	Smart phone	Lap Top	Desk Top	I phone	Tab	No Device
Frequency	36	2	3	0	1	8
Valid Percent(%)	72	4	6	0	2	16

Source: Field Data, 2021

The figure above showsdevices frequently used by students for online learning in selected study area. According to the survey72% respondentsused smart phone, 4% students used desktop and 2 percent used tab. At least one of the students do not use I phone and out of the 50 students, 8 students have mentioned that they have no devices for online education.

Lack of language skills and digital literacy

Language skills and digital literacy can be identified as a challenging tasks of rural areas student in online education. According to the relevant data a respondent who is in grade 11 explained his ideas like below.

"*Sometimes there were errors occurred while I was logging with online lessons, but I am not going to fix them because of the fear of something damaged further*" (Source: Field Data, 2021)

Thus most of the students do not have confidence.Students do not try to solve their errors because fear and anxiety and they always depend on another support. A follow up question was asked to the students about what are the reasons for fear and anxiety? Most of the students mentioned that they have no facilities to learn English and IT in their schools.

Fear and anxiety are two psychological factors that make the process of learning difficult. (Seefa, 2017) Fear of change is the main challenges to effective online learning. (Jayasuriya, Yatigammana and Lakmal, 2021)Especially in rural areas students face many challenges that using of English language and technology in online education. So we can identified fear is a created by several reasons such as the lack of physical and human resource, negative attitudes, lacking of practical knowledge and experience. Based on data analysis, lack of good resource and practical knowledge have challenged directly student's engagement in online education during COVID19.

Financial Challenges

"The economic shock associated with COVID-19 pandemic is likely to be significantly larger than anything seen since the financial crisis of 2008/09" (Al- Samarrai, 2020, p.1) Thus we can identified this epidemic is far more than a health crisis, it is affecting economics. (UNDP,2020) In the Sri Lankan context, especially in rural areas one enormous challenge that is ubiquitous in online education is the lack of financial assistance. In this study area most of parents of students arerelated to agriculture sector and their low socio-economic situation have prohibited online education of students. According to the gathered data, different family income levels were identified in the sample as given in table two.

Table 03- Family monthly income level

Variable	Frequency	Valid Percent (%)	Cumulative Percent
Family Monthly Income			
Below 10,000	14	28	28
10,000 – 20,000	20	40	68
20,000 – 30,000	9	18	86
30,000 – 40,000	3	6	92
Above 40,000	4	8	100

Source: Field Data, 2021

According to table 02, there are 14 respondents who have less than SLR 10,000 income per month. 20 have SLR 10,000-20,000 monthly income and 9 of respondents have SLR 20,000 to 30,000 of it. 3 have SLR 30,000-40,000 monthly income and other 4 respondents give monthly family income as more than SLR 40,000.

The majority of Students reported about the satisfaction of online education because of low income situation.*"I do A/L this year. My father passed away long before. Now I have only my mother. She is work a garment factory. I have to spend lot of money to buy data cards and take printouts of notes. Because of financial problem as me lots of students been helpless without getting proper online education"*(grade 12, female student)

According to the above statement, most of the students were not in a familiar to continue their online classes with financial cost. Further this statement reflects that low financial situation has created a troublesome and lot of pressure for students of rural areas. Thus data reveal that, financial difficulties are created by several reasons such as cost of online education, socio-economic condition of parents, poverty levels and that situation has unusual challenged for students of rural areas.

Attitudes, beliefs about online education

Cultural factors, which included attitude, beliefs and traditions, parental belief have challenged for students learning process as reported by respondents in this study. When we consider about challenges of cultural factors to online education, it is essential to study about how parents traditional thinking patterns and beliefs challenge to students' engagement in online learning process.

" Our teacher asked to watch some extra educational videos related to our ongoing lessons on YouTube. But my parents strictly prohibited watch YouTube lonely, only give permission to watch YouTube when they are around me"(**Source: Field Data, 2021)**

Most of the students mentioned that their parents allowed them to use the internet with the very limited time. Some students reported that their parents considered internet as a threat one. For example:*"My father believes that internet is a threat to the school going children. So he does not give permission to log the internet"*Thusparental beliefs, traditional attitudes and norms have negatively challenged for success of online education in rural areas.

In the study area most parents depend on agriculture. In this context, teachers complained parents give lot of work load and pressure for their children. So most students reported that

they have not mental happy.When we considering the teachers' attitudes about parental support for students' engagement, most teachers mentioned in the interview that parents do not care about online education with the negative attitudes. Teachers said:*" Children should be involved in the study in a free environment. But parents do not work with dedication for making good environment in real"*and student who is in grade 7 asserted that *" My farther is often drunken and he make troubles and shouting loudly to others when I have online lessons. So that is a big stress for me. I wish if there was school"*From this statement it was evident that availability of free environment for students of rural areas in online education.

Major of teachers identified lack of technological skills and teaching methodologies as a challenge for students in rural areas. A teacher said, *"Honestly I do not have skill on how to use Zoom in teaching. So It has affected for students satisfaction"* Thus good experience and using advanced technological tools can identified as a factor that influence on students' performance of rural areas.

Positive attitudes and beliefs of society of families can identified as fundamental for sustainability of online education. Attitudes of parents about education can inspire their children. (Sandamali, 2016) Thus parents' personal beliefs and misconceptions, teachers experience and attitudes directly highlighted as challenges for online education of students in rural areas.

Service system and policies

Sri Lanka government have introduced the free education policy to allow every child in the country an equal opportunity to receive a formal education. (Liyanage, 2014) But currently significant gap can be seen between urban and rural community in education. In the study area, most teachers and some students emphasized the need to revise the curriculum contents to eliminate the discrimination between the rural urban students and face the sudden situations.

"Online education is a new concept for our existing educational curriculum. Therefore there should be restructured our curriculum including online strategies while concerning the gap of resource distribution among rural and urban areas"(**Source: Field Data, 2021**)

Current assessment system of education of Sri Lanka mainly based on traditional examination and it is show lack of flexibility. Further Liyanage(2014) mentioned that teaching methodologies in education process of Sri Lanka are not modern and

innovative.(Liyanage, 2014) Therefore policy makers should attention to revise the curriculum content for provide an equal and quality education.

We can identified the quality of internet has a profound impact on students of rural areas in Sri Lanka.(Lucas,2020) A Parent who is work in private company reported that *"Students these rural areas, confront with many issues on online education due to lack of devices. Slow network connection and unaffordability of cost for data. Ministry of education and other tele communication parties should address these issues immediately while collaboration with NGOs and other relevant authorities"*(**Source: Field Data, 2021**)

According to the above statement respondents recommended telecommunication parties, Ministry of education and non-government organization must give a closer attention and take a formal and topical decision to allow the challenges in online education and provide a quality education during COVID-19 pandemic.

Further in the schools of rural areas do not have highly internet access, technological devices, qualified teachers, shortage of teachers and other facilities.(Liyanage,2014) In this study most teachers and students reported that significant issues such as shortage of teachers(Tamil, English, dancing and IT), absent of IT facilities. Thus they recommended that human and physical resource should be distributed by the educational authorities for minimizing the disparities in facilities among urban and rural schools.

Conclusion and Recommendation

The purpose of this study was to examine the significant challenges related online education on students of rural areas in Sri Lanka, during COVID 19. Based on the findings, it has revealed that lack of availability of low-quality internet, lack of devices, shortage of devices, outdated devices were caused to decrease interest in the subject of students in study area, lack of physical and human resource, negative attitudes, lack of practical knowledge and experience were challenged for create fear and anxiety using of English language and technology in online education of students of rural areas, Parents' low socio-economic situation were prohibited online education of students and this situation have created troublesome and lot of pressure for students, parents' personal beliefs and misconceptions, lack of technological skills and teaching methodologies of teachers were directly highlighted as challenges for online education of students in rural areas, Overall, the current curriculum contents of education system in Sri Lanka mainly based on traditional system

and it is show lack of flexibility and was not modern and innovative and online teaching methods and abilities are not familiar for students and teachers. There are need to revise the curriculum contents to eliminate the discrimination between the rural urban students and face the sudden situations and education policy makers should attention for revise and update the education curriculum according to the global changes in education.

Thus several recommendations that are essential for the policy makers and other planners can be derived from the study.

- Education policy makers should attention for revise and update the education curriculum according to the global changes in education.
- Especially in rural areasOnline teaching methods and abilities are not familiar for students and teachers. Therefore Ministry of education in Sri Lanka should implement necessary training programs to engage in online education within the traditional system.
- The government of Sri Lanka with the other non-government agencies should organize the project to supply technological devices for students of rural areas.
- Telecommunication parties (Such as Dialog and Mobitel) must build proper internet facilities in rural areas in Sri Lanka.
- Ministry of education must give a closer attention to eliminate the disparities in the human and physical resource between rural and urban schools.

Limitation

The research was done during the COVID-19 situation in Sri Lanka. Therefore this study was conducted in only two schools in one district in Sri Lanka. Further researcher was unable to do face to face interviews and observe respondents' facial expressions. Thus conducted the interviews and questioner survey via telephone conversations and researcher had to limit time duration and limit of probing questions.

Acknowledgment

I express my sincere thanks to Mrs: ChathuriBandara for providing me useful critiques and advices. In addition I would like to thank respondents for their participation and cooperation during the study.

REFERENCES

Adedoyin, O. B., &Soykan, E., 2020. *Covid-19 pandemic and online learning: the challenges and opportunities, Interactive Learning Environments.*

https://doi.org/10.1080/10494820.2020.18131180

Al-Samarrai, S., 2020. *The Impact of the COVID-19 Pandemic on Education Financing*. [pdf]:Available at:

<https://www.google.com/url@sa=t&source=web&rct=j&url=https://pubdocs.worldbank.org/en/734541589314089887/Covid-and-Ed-Finance-finel.pdf&ved=2ahUKEwjAnd3QILzAhVA6XMBHYwNDssQFnoECBQQAQ&usg=AOvVaw1dVIPdIExY3bPxKJq1wctx>[Accessed 20 June 2021].

Asia Pacific Alliance for Disaster Management, COVID-19- Distance Learning for 3,000 children in Sri Lanka.

Department of Census and Statistics: Household Income and Expenditure Survey, 2016. *PovertyIndicators*. [pdf]: Available at:

<https://www.google.com/url@sa=t&source=web&rct=j&url://statistics.gov.lk/Resource/en/Poverty/PovertyIndicators2016.pdf&ved=2ahUKEwjho_TV4_TrAhWkH7cAHWwnDasQFnoECAoQAQ&usg=AOvVaw0je6_7bfGxxDA_ciXjKgsl>[Accessed 15September 2021].

Khashunika,K.A.L.,Yatigammana, M.R.K.N. and Lakmal, K.G.P., 2021. Challenges and Opportunities in Online education in Sri Lanka during the COVID-19 pandemic: Evidence from the University of Kelaniya.*International Journal of Education Research and Social Sciences*, Vol. 2 (No.4), 832-849.https://doi.org/10.51601/ijersc.v2i4

Kumara, T. (2012) Decomposing spatial inequality in Sri Lanka: A quantile regression approach, Inequalities and Development: new challenges new measurements? Bordeaux, France, University of Bordeaux.

Liyanage, I.M.K., 2014. *Education system of Sri Lanka: Strengths and Weakness*.[pdf]:Availabale at: <https://www.semanticscholar.org/paper/Education-System-of-Sri-Lanka-:-Strengths-and-Liyanage/94b2a10c4b7a0861f13ae07e4050934e1942ba80>[Accessed 1 May 2021].

Lucas, G.N., (2020). COVID-19 pandemic and school education. *Sri Lanka Journal of Child Health 2020*: 49(3), 207-209http://dx.doi.org/10.4038/sljch.v49i3.9135

Manike, H. A. (2015) Rural-urban disparity in Sri Lanka, *IPASJ International Journal of Management*: 1-12.

Martin, F., &Bolliger, D. U., 2018. Engagement matters: Student perception on the importance of engagement strategies in the online learning environment, online learning, 22(1)

Sandamali, M.D.J., 2016. Influence of family background in children's education: A small pilot sample from Sri Lanka. *Open Journal of Social Sciences*, Humanities and Education, 1(4-8), p.2.

Seefa, K. R. F., 2017. A learners' Perspective of the challenges faced in learning English as a second language in post- conflict Sri Lanka: A case study of the Madhu Zone in Mannar District. *Proceeding of 7th International Sym*

posium SEUSL, ISBN 978-955-627-128-1, p. 608.

UNDP, 2020. UNDP Brief Gender Based Violence COVID-19.www.undp.org

United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, 2020. Education: from disruption to recovery.https://en.unesco.org/covid19/educationresponse

University of Ruhuna., 2020. COVID 19: *The socio-economic impact on Sri Lanka- Part-1 The Economic Impact of the COVID-19 Pandemic in Sri Lanka.* Faculty of Humanities and Social Sciences. ISBN 978-955-1057-73-2

Sri Lanka Journal of Social Development, Volume 01: Issue 07: November 2021

6

Domestic Violence against Women

R.A.R. Rasika Karunarathne
H.K Sandya Sirikumara

ABSTRACT

Domestic violence is one of the social issues that is being in Sri Lankan Society. Therefore, it is important to discuss domestic violence in Sri Lanka to identify the current situation and its nature to make the solutions for stopping domestic violence. When it is considered the figures of domestic violence in Sri Lankan society, there cannot be seen a satisfactory picturebecause the many cases are being reported day by day, this circumstance has been created a severe social issue in Sri Lankan society. Especially, during theCOVID-19which has brought many social and economic issues all over the world. Among many social issues, family crises have been gradually rose during this period.Especially domestic violence and child abuses have been increased in this period because all the family members got together for a long time period in this meeting some family members had faced different mental confusion because most of them were not able to manage the family responsibility also accountability, therefore, many emotional backwards arose.This article has focused to identify the situation of domestic violence, its impact on society and examining the legal provision for women against violence in Sri Lanka. Accordingly, empirical research studies and secondary data have been used and the qualitative systematic review method has been applied to achieve the prime objective of this article.

Keywords: Domestic Violence, Intimate Partner Violence, Legal provision

INTRODUCTION

Domestic violence is a form of misconduct in any relationship that a spouse uses to benefit or retain others, regardless of race, age, caste, religion, or gender. It is a pattern of actions that abuse the influence of one person and usually make promises against someone who is in a premarital relationship or blood relationship. Domestic violence (DV) is lawful, safe, Physical, academic, and above all the Problem of Civil Rights(Vadysighe, et.al. 2005). Domestic violence (DV) is described as "any act of violence"Angering conduct or harassment events psychological, physical, sexual, financial between adults who are, or have Intimate friends or members of the family, regardless of sexuality or gender (A Handbook for Health Professionals,2006).

The United Nations describes violence against women as "any act of gender-based violence that results in, or is likely to result in physical, sexual, or mental harm or suffering to women, including threats of such acts, coercion or arbitrary deprivation of liberty, whether occurring in public or in private life" (Declaration on the elimination of violence against women,1993). The United Nations Resolution on the Abolition of Violence against Women (1993) describes violence against women as "any act of gender-based violence that results in, or is likely to result in, physical, sexual or psychological damage or distress to women, including threats to such acts, intimidation or unreasonable deprivation of liberty, whether in public or in private life (General Assembly Resolution, 1993) "

Violence against women shall be understood as encompassing, but not limited to:

(a) physical, sexual and psychological violence in the home, including beatings, sexual harassment of female children in the household, dowry-related violence, marital rape, female genital mutilation and other cultural activities detrimental to women;

((b) non-marital violence and exploitation-related crime;

(c) physical, sexual and psychological brutality in the general population, including rape, sexual assault, sexual exploitation and coercion at work, in educational institutions and elsewhere;

(d) trafficking in women and forced prostitution; and

(e) physical, sexual and psychological abuse committed or condoned by the State anywhere it exists (data Measuring prevalence of Violence against Women, 2016)

According to the Sri Lanka Prevention of Domestic Violence Act (No. 34 of 2005), "domestic violence" means:

"an act which constitutes an offence specified in Schedule; any emotional abuse, committed or caused by a relevant person within the environment of the home or outside and arising out of the personal relationship between the aggrieved person and the relevant person" (Prevention of Domestic Violence Act, No.34 Of 2005)

Factors associated with Domestic Violence

Violence towards women is a global epidemic that includes a range of physical, sexual and psychological acts of control, threat, hostility, rape and harassment. Discrimination toward women is taking many forms, such as female infanticide, child trafficking, incest, rape, sexual harassment, intimate partner violence (IPV) (Guruge, et.al. 2012). There should be given attention to reveal the factors associated with Domestic Violence in order to identify the reality of this issue and to what extent this issue has been affected by the women in the world. According to the World Health Organization which has indicated the risk factors for both intimate partner and sexual violence are as follows.

1. Lower levels of education (perpetration of sexual violence and experience of sexual violence);
2. A history of exposure to child maltreatment (perpetration and experience);
3. Witnessing family violence (perpetration and experience);
4. Antisocial personality disorder (perpetration);
5. Harmful use of alcohol (perpetration and experience);
6. Harmful masculine behaviours, including having multiple partners or attitudes that condone violence (perpetration);
7. Community norms that privilege or ascribe higher status to men and lower status to women;
8. Low levels of women's access to paid employment; and
9. Low level of gender equality (discriminatory laws, etc.).

The above-mentioned factors are considered as the common status to have been caused to violence againstwomenworldwide.

Global status of Violence against Women

It is imperative that knowledge of the global current status of violence against women in order to get a real picture of this global phenomenon. A study of the prevalence statistics from 2000 to 2018 across 161 countries and regions, undertaken by the WHO on behalf of the UN Interagency Working Group on Violence against Women, found that almost 1 in 3 or 30% of women worldwide have been exposed to physical and/or sexual violence by an intimate partner or non-partner sexual violence, or both (Violence against women Prevalence Estimates, 2018).

About a quarter of women between 15 and 49 years of age who have been in a relationship have been exposed to physical and/or sexual assault by their intimate partner at least once in their lifetime (since age 15). Lifetime rates of intimate partner abuse range from 20 per cent in the Western Pacific, 22 per cent in high-income countries and Europe, and 25 per cent in the WHO Regions in America,accounting for 33% in the WHO African Region, 31% in the WHO Eastern Mediterranean Region and 33% in the WHO South-East Asia Region (https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women).Globally, 35% of women have suffered either physical and/or sexually intimate relationship abuse or sexual non-partner violence. This does not involve sexual assault (World Health Organization, 2013)

The World Women 2020 Trends and Statistics study described intimate partner violence as the "most prevalent" type of harassment and some 18% of women have encountered such violence in the last 12 months. Women and girls are also subject to sexual assault from non-partners, including their family members. Globally, an estimated 137 women are killed every day by a family member. 152 countries (82 per cent) have not resolved domestic violence legislation worldwide, and the differences are the highest in North Africa, West Asia and sub-Saharan Africa. Less than 50% of countries have enacted such legislation (https://www.aa.com.tr/en/life/one-third-of-women-worldwide).

Domestic Violence in Sri Lanka

The global scenario of Violence against women has been made the worst picture among whole over the world. No one can be happy with the position of women in the world because they are facing various tremendous issues day by day. Therefore, countries in the world should accentuate to strengthen the universal convention for women also the system of law to avoid violence against women. All countries in the world have more

responsibilities to introduce a strong law system or restore the current law system better than the existing provision law to protect women from violence either domestic or out of domestic.

In the Sri Lankan context, violence against women has become one of the utmost social issues in societyalbeit the Sri Lankan government has introduced the provision of law for violence against women.Even though many research studies have been revealed that the issues of domestic violence, authorities have been unable to make a concrete solution against this social issue.

In 2019, the Department of Census and Statistics carried out a nationwide study on violence against women, known as the Women's Well-being Survey (WWS), it targeted all 25 districts in Sri Lanka and interviewed more than 2,200 women aged 15 and over. The study shows that women in Sri Lanka are more than twice as likely to have experienced physical abuse from a partner (17.4% of all women have experienced this in their lifetime) than non-partners (7.2 per cent experienced this since age 15). Partner sexual harassment is often more common than non-partner sexual violence, but the difference is not as wide as that of physical abuse, physical and/or sexual intimate partner violence or non-partner sexual violence. 18.8% of women who have been in a relationship have experienced some form of physical and/or sexual violence by their intimate partner in their lifetime (Women's well-being survey -2019). National-level data on violence against women prevalence was obtained for the first time as part of the 2016 Demographic and Health Survey. It was found that 17 per cent of married women from 15-49 years of age suffered domestic abuse from their husbands. This is likely to cover only the present relationship, although the description of the partner. Among the women confirmed to have witnessed domestic abuse in this Demographic and Health Survey, just over one quarter (28%) had requested assistance. Among those, just 18 per cent went to the police, most of them (75 per cent) asking for support from friends, siblings or other partnerships(Demographic and Health Survey Sri Lanka, 2016).

The survey on women's well-being -2019 shows that domestic violence against women has a significant negative effect on children: Most women (60 per cent) who have endured physical abuse from a partner claim that their children have encountered or overheard violence. More women with abusive relationship encounters reported that their child (ren) had nightmares (21.2%) than women without violence (11.8 per cent). Children of women who have witnessed partner abuse are also more likely to drop out of school (4.5 per cent of

women reported this compared to 1.7 per cent of women without physical or sexual violence)

Legal provision for violence against women in Sri Lanka

In the present society, many people discuss equity, equality but the real situation of women are not being with protected milieu all over the world and this is really wrong precedent to the society. Without concerning women rights and protection, many of them make violence against women. Under these circumstances, there should be a strong legal background to control any noxious activities against women. In the Sri Lankan social context, many legal measurements have been provided to protect women also has been signed conventions making assure to protect women from harmful environment.

Accordingly, in 1981, Sri Lanka ratified the Convention on the Elimination of All Kinds of Discrimination against Women (CEDAW). The first State policy on women – the Women's Charter – was enacted in 1993 and the National Women's Committee was formed the following year. The first National Women's Action Plan, in accordance with the Beijing Platform for Action, was established in 1996. Sri Lanka acceded to the CEDAW Convention and the Optional Protocol in 2002. After much campaigning and facing opposition, the Domestic Violence Prevention Bill was passed in 2005 (Women’s well-being survey -2019).

The umbrella programs for both government and non-government actors focusing on violence against women was set up by the then Ministry of Women and Child Affairs. It is named the National Policy Framework and Action Plan to Combat Sexual and Gender Violence (2016-2020) and has been authorized by the Cabinet (Women’s well-being survey -2019). Sri Lankan constitution also provides legal background to protect women from violence (article 12 (2) and 12(4))

Conclusion

Violence against women in the Sri Lankan context has become a social issue that has severely affected to damage of the family structure and social values. Therefore, all people have the responsibility to stop violence against women. Thereby, women awareness is the most important factor to avoid these activities but most women try to tolerate all the burdens that come from their lives. From a young age, our cultural values teach that women should be under the protection of men and also masculine gender dominance is a powerful

factor in our cultural system therefore, under such kind of environment most women are afraid to take action against violence made by men. Despite all the discriminationmost of the womentry to continue to their family life. Under these circumstances, violence has dramatically been increased. All the authorities should take considerable strong actions and reinforcement of existing law to avoid all burden activities against women.

REFERENCES

Department of Census and Statistic. (2019). *Women's well-being Survey*.

Department of Census and Statistics, Ministry of Policy implementation and Planning and Ministry of Health, Nutrition and Indigenous Medicine. (2016). *Demographic and Health Survey Sri Lanka*.

Department of Health London. (2006).*Responding to Domestic Abuse, A Handbook for Health Professionals*, www.dh.gov.uk/ publications.

Guruge. S, Ayasuriya-Illesinghe, N., Gunawardena, Perera, J. (2015). Intimate partner violence in Sri Lanka, a scoping review, *Ceylon Medical Journal*, Vol. 60, 4.

Hussein, Ameena. (2000). *Sometimes there is no Blood: Domestic Violence and Rape in Rural Sri Lanka*, International Centre for Ethnic Studies, Colombo.

Kodikara, Chulani, Piyadasa, Thiag (Edit. 2012); *An exploratory mapping of domestic violence intervention services in Sri Lanka*, International Centre for Ethic studies in collaboration with women Defining Peace, Colombo.

Prevention of Domestic Violence Act, No.34 Of 2005 in Sri Lanka.

Sepali Guruge, Brenda Roche, and Cristina Catallo. (2012). *Violence against Women: An Exploration of the Physical and Mental Health Trends among Immigrant and Refugee Women in Canada; Nursing Research and Practice.*

UNFPA Asia and the Pacific Regional Office. (2016). *kNOwVAW data Measuring prevalence of Violence against Women*, https://asiapacific.unfpa.org.

United Nations. (1994). *General Assembly Resolution 48/104 of 20 December 1993Declaration on the Elimination of Violence against Women*.

United Nations. (1993).*Declaration on the elimination of violence against women*. New York.

Vadysinghe, N., Ratnayake R.M.I.S.D., PremaratneB.G.,Wickramasinghe W.M.M.H.P., A Preliminary Study Of Domestic Violence In A Rural Community In Central Province, Sri Lanka, *Sri Lanka Journal of Forensic Medicine, Science & Law*-May 2016-Vol.7 No.1

World Health Organization,South African Medical Research Council. (2013). *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*.

World Health Organization: Geneva. (2018). *Global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and global and regional prevalence estimates for non-partner sexual violence against women*, 2021.

Web Resources:

https://www.aa.com.tr/en/life/one-third-of-women-worldwide-experience-violence-un/2014232

https://www.aa.com.tr/en/life/one-third-of-women-worldwide-experience-violence-un/2014232

https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures#notes

https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women

https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women